

Globaali ilmastohallinta
metsäyhtiöiden kestävyysraporteissa

Anttoni Liljeblad

Ohjaaja, Timo Aarrevaara

Pro gradu -tutkielma

Hallintotiede

Lapin yliopisto

Syksy 2025

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	1
1.1 Ilmastokriisin kiireellisyys ja globaalit erimielisyydet.....	1
1.2 Tutkielman tavoite ja tutkimuskysymykset.....	3
1.3 Tutkielman kiinnittyminen tutkimus- ja toimialakeskusteluihin.....	7
1.4 Tutkielman toteutus.....	9
2. GLOBAALIN HALLINAN VIITEKEHYS.....	11
2.1 Globaali hallinta ja vallan eri muodot	11
2.2 Globaalin ilmastohallinnan kehitys ja piirteet.....	17
3. VIITEKEHYSTÄ TUKEVAT KÄSITTEET	23
3.1 Metsäyhtiöiden sidosryhmät	23
3.2 Globaali arvoketju	25
3.3 Strateginen kestävyysviestintä	27
3.4 Yritysten ilmastotyö ja kansainväliset aloitteet.....	29
4. AINEISTO JA ANALYYSIMENETELMÄ.....	30
4.1 Yritysprofiilit: UPM, Stora Enso ja Metsä Group.....	30
4.2 Kestävyysraportit tutkimusaineistona	32
4.3 Teoriaohjaava sisällönanalyysi analyysimenetelmänä	35
4.4 Analyysiprosessin kulku: aineiston käsittelystä tuloksiin	38
5. TUTKIMUSTULOKSET	44
5.1 Arvoketjun hallinta ilmastotoimissa.....	44
5.2 Yhteistyö arvoketjun ilmastotoimissa	48
5.3 Yhteistyö arvoketjujen ulkopuolella	51
5.4 Sitoutuminen globaaleihin aloitteisiin.....	56
5.5 Osallistuminen globaaliin ilmastokeskusteluun ja edunvalvontaan.....	60
6. POHDINTA	66
7. JOHTOPÄÄTÖKSET	70
8. LÄHDELUETTELO.....	74

Lapin yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: Globaali ilmastohallinta metsäyhtiöiden kestävyysraporteissa

Tekijä: Anttoni Liljeblad

Koulutusohjelma/oppiaine: Hallintotiede

Työn laji: Pro gradu -tutkielma/Maisteritutkielma

Sivumäärä, liitteiden lukumäärä: 84 + 0

Vuosi: 2025

Tiivistelmä:

Tässä hallintotieteiden pro gradu -tutkielmassa tarkasteltiin metsäteollisuusyritysten roolia globaalissa ilmastohallinnassa. Tutkimuksen tavoitteena oli lisätä ymmärrystä siitä, miten yritykset kiinnittyvät osaksi globaalin ilmastohallinnan verkostoja ja millä tavoin ne käyttävät valtaa osana tätä kokonaisuutta.

Teoreettinen viitekehys rakentuu globaalin hallinnan ja -ilmastohallinnan sekä yritysvalan tutkimuksesta. Aineistona toimivat Metsä Groupin, Stora Enson ja UPM:n kestävyysraportit, ja analyysi toteutettiin teoriaohjaavan sisällönanalyysin keinoin. Menetelmässä yhdistyivät aineistolähtöinen tarkastelu ja teoreettiset näkökulmat siten, että havaintoja luokiteltiin ja tulkittiin ennalta määriteltyjen käsitteiden avulla, jättäen tilaa aineistosta esiin nouseville teemoille. Tutkimus on laadullinen ja painottuu erityisesti arvoketjun hallintaan, sopimusehtoihin, sertifikaattien käyttöön ja ilmastotavoitteisiin sekä niiden kautta rakentuvaan yritysten rooliin osana globaalia ilmastohallintaa.

Tulokset osoittivat, että metsäteollisuusyritykset eivät ole vain ilmastopolitiikan kohteita, vaan myös aktiivisia toimijoita, jotka hallitsevat epäsuoria päästöjä arvoketjuissaan ja osallistuvat globaalin ilmastohallinnan instituutioihin. Yritysten vallankäyttö näyttäytyi erityisesti rakenteellisena ja diskursiivisena. Sertifikaatit ja sopimukset toimivat sekä vastuullisuuden takeina että keinoina siirtää velvoitteita alaspäin arvoketjussa. Kestävyysraportointi puolestaan näyttäytyi normatiivisena velvollisuutena, mutta myös strategisena mahdollisuutena toteuttaa kestävyysviestintää.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että yritysten roolia globaalissa ilmastohallinnassa on tarkasteltava monitasoisesti: ne toimivat samanaikaisesti vastuunkantajina, sääntelyyn sopeutujina ja omien intressiensä edistäjinä. Tulokset vahvistavat aiemmassa kirjallisuudessa esitetyn näkemyksen siitä, että yritysten ilmastotyö rakentuu useiden eri sidosryhmien odotusten ja paineiden kautta. Tutkielma tuo esiin jatkotutkimuksen tarvetta erityisesti yritysten toimien todellisen ilmastovaikutuksen arvioinnissa sekä laajemmin globaalin ilmastohallinnan vaikuttavuuden tarkastelussa.

Avainsanat: globaali ilmastohallinta, yritysvastuu, metsäteollisuus, epäsuorat päästöt, kestävyysraportointi, valta, arvoketju

1. JOHDANTO

1.1 Ilmastokriisin kiireellisyys ja globaalit erimielisyydet

Ilmastonmuutosta voidaan hyvin perustein pitää globaalin maailman suurimpana uhkana, jonka seuraukset näkyvät jo, tänä päivänä ympäri maailmaa. Vakaan ilmaston aikana ihmiskunta on hienosäätänyt olemassaolonsa nykyiseen ilmastoon, mikä myös tehnyt sen hyvin alttiiksi pienillekin ilmastollisille muutoksille. Suhteellisen pienet muutokset sademäärissä ja lämpötiloissa voivat johtaa välillisesti nälänhätään, tauteihin, massamuuttoihin, poliittiseen epävakauteen ja aseellisiin konflikteihin (Emanuel & Inglis, 2018, 38). Oletus vakaudesta ja ennustettavuudesta on lopulta läpäissyt koko yhteiskunnan ulottuen kaupunkien ja infran suunnitteluun. Insinöörien suunnittelemat tiet, padot, sillat ja satamat ovat perustuneet ”paikallaan pysyvyyden” oletukselle ja nyt ilmaston muuttuessa totut normit haastetaan. (Dalby 2023, p. 97)

Vuodet 2023 ja 2024 olivat mittaushistorian lämpimimpiä kuluneeseen 200 vuoteen, vuoden 2024 ylittäen ensimmäistä kertaa kriittisenä pidetyn puolentoista asteen rajan suhteessa esiteolliseen aikaan (Tollefson, 2025). Vuoteen 2024 mahtui kymmenittäin sääääri-ilmiötä ympäri maailmaa, joiden aiheuttamat tuhot mitataan sadoissa miljardeissa euroissa. Erityisesti vuosi muistetaan tulvista, rankkasateista ja hirmumyrskyistä, mutta myös suurista maastopaloista ja äärimmäisestä kuivuudesta. (Ware & Pearce, 2024; Zhang ym., 2025)

Ilmastonmuutoksen pysähtyminen on globaali huolenaihe, mutta kansainvälisen yhteisön toimenpiteet ovat toistaiseksi olleet riittämättömiä. YK:n ympäristöohjelman vuoden 2023 Emissions Gap Report -raporttisarja (”Broken Record”) vahvisti tätä huolta; koronapandemiaa seuranneen notkahduksen jälkeen vuotuiset hiilidioksidipäästöt ovat nousseet ennätyslukemiin. Tämän lisäksi raportti tuo esille kuilun ilmastonmuutoksen hillintää koskevien lupausten ja toimien välillä; nykyisillä toimenpiteillä maapallon keskilämpötila tulisi rikkomaan yli kolmen asteen lämpenemisen rajan vuosisadan loppuun mennessä. (UNEP, 2023) Kansainvälistä ilmastopolitiikkaa on kritisoitu tehottomuudesta ja ”paperinmakuisuudesta”, sillä toimenpiteitä on pitkälti edistetty löyhästi sitovien sopimusten ja näyttävien julistusten kautta, samalla kun luvutat ratkaisut ovat usein jääneet

toteutumatta (Maslin ym., 2023). Kansainvälistä ilmastopolitiikkaa leimaa myös erimielisyydet, sillä ilmastomuutoksen torjumista haastaa toisistaan poikkeavat näkökulmat ja ideologiat, ja yhtäältä myös maiden väliset institutionaaliset ja kulttuurilliset erot (Lieberman & Gordon, 2018).

Erimielisyyksien lisäksi nopeita ilmastomuutoksen torjumisen ratkaisuja haetaan murroskohdassa, jossa globaalin vallankäytön kysymykset koskettavat enemmässä määrin myös yrityksiä. Viimeisten kahden vuosikymmenen aikana yrityksistä on tullut yhä keskeisempiä toimijoita ilmastomuutosta koskevassa poliittisessa keskustelussa (Wright & Nyberg, 2024, 1). Kansainvälisiä ilmastomuutospolitiikan linjauksia implementoidaan pitkälti yksityisen sektorin kautta, jolloin politiikkatoimenpiteet kohdistuvat erityisesti yritysten tuotantokäytäntöihin sekä niiden kasvavaan yhteiskuntavastuuseen kaikilla kestävyiden osa-alueilla (Thanopoulos, 2014).

Koen henkilökohtaisesti ilmastomuutokseen kiinnittyvät tutkimukset tärkeinä. Ilmastoa koskevat kysymykset ovat lopulta eksistentiaalisia, ihmiskunnan tulevaisuutta määritteleviä kysymyksiä, joiden ratkaiseminen vaatii myös yrityksiltä aktiivisempaa roolia. Yli 99,9 prosenttia vertaisarvioiduista tieteellisistä tutkimuksista osoittaa, että nykyinen ilmastomuutos on ensisijaisesti ihmisten aiheuttama (Lynas ym., 2021), mikä osoittaa myös sitä, että meillä on mahdollisuus vaikuttaa ilmastomuutoksen tulevaan kehitykseen.

Tässä tutkielmassa tarkastelen Suomen kolmen suurimman metsäteollisuusyrityksen, Stora Enson, UPM:n ja Metsä Groupin, kiinnittymistä osaksi globaalin ilmastohallinnan verkostojäseniä ja näiden käyttämää valtaa osana tätä kokonaisuutta. Tutkimuksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, miten nämä yritykset asemoivat toimintaansa suhteessa kansainvälisiin sitoumuksiin, sääntelykehyksiin ja aloitteisiin sekä millä tavoin ne tuovat esiin rooliaan arvoketjujen hallinnassa ja sidosryhmäyhteistyössä. Tutkielma tarjoaakin tapausesimerkin siitä, millä tavoin suuret suomalaiset metsäteollisuusyritykset kuvaavat ilmastotoimiaan ja osallistumistaan globaaliin ilmastohallintaan kestävyysraporteissa.

1.2 Tutkielman tavoite ja tutkimuskysymykset

EU:ssa on edistetty velvoittavaa kestävyysraportointia jo vuosikymmenen ajan (aikaisempi NFRD-direktiivi tuli voimaan 2014), ja tuleva kestävyysraportointilainsäädäntö uudistus vahvistaa tätä kehitystä. Vuonna 2024 voimaan tuleva CSRD-direktiivi (Corporate Sustainability Reporting Directive) velvoittaa yhä useampia yrityksiä raportoimaan yksityiskohtaisemmin liiketoimintansa vastuullisuudesta. Uudistus etenee vaiheittain, ja vuodesta 2024 alkaen raportointivelvollisuus koskee yrityksiä, jotka toimivat EU:n säännellyllä markkinalla, ovat yleisen edun kannalta merkittäviä ja työllistävät yli 500 henkilöä. Uudistus kattaa kestävyuden eri ulottuvuudet ESG-kehikon mukaisesti huomioiden ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon liittyvät näkökulmat. (Niskala & Palmuaro, 2023; Silvola ym., 2024)

Tutkielmaan on valittu kolme suurta kotimaista metsäteollisuuden yritystä: Stora Enso, UPM ja Metsä Group. Nämä miljardiluokan yhtiöt toimivat kansainvälisesti ja työllistävät kymmeniä tuhansia ihmisiä. Metsäteollisuus on Suomelle taloudellisesti merkittävä vientiala, ja sen arvoketjut ovat hajautuneet globaalisti, ylittäen valtioiden ja talousalueiden rajat. Yritysten raporteissa suurin osa kasvihuonekaasupäästöistä osoittautuu syntyvän oman tuotannon ulkopuolella, niin kutsuttuina Scope 3 -päästöinä (ks. taulukko 5). Näiden päästöjen vähentäminen edellyttää laajaa yhteistyötä useiden toimijoiden kanssa, sillä päästöjen tarkempi mittaaminen ja vähentäminen nojaavat toimittajilta saatavaan ensisijaiseen dataan ja toimitusketjun sisäiseen tiedonvaihtoon (Hertwich & Wood, 2018; Shrimali, 2022; Wójcik-Jurkiewicz & Ballentine, 2024).

Tätä taustaa vasten tutkielman keskeiseksi käsitteeksi nousee globaali ilmastohallinta (global climate governance). Se viittaa rajat ylittävään, verkostomaiseen yhteistyöhön ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi, ja tarjoaa välineen tarkastella yritysten roolia laajemmissa ilmastotoimien verkostoissa (Bäckstrand & Lövbrand, 2015; Jang ym., 2016). Globaali ilmastohallinta kytkeytyy läheisesti myös vallan käsitteeseen. Valta on keskeinen edellytys globaalin ilmastohallinnan toteuttamiselle, ja sellaisilla toimijoilla, joilla on valtaa, on myös mahdollisuuksia vaikuttaa globaaleihin ilmastokysymyksiin (Barnett & Duvall, 2005). Tutkielmassa tulen ymmärtämään valtaa uuspluralistisesti, koska tällöin tunnistetaan yritysten rooli osana globaalien ilmastokysymysten ratkaisua ja toimeenpanoa

(Robert Falkner, 2012). Toisaalta uusipluralistisen vallan määritelmän ytimessä on monien eri toimijoiden samanaikainen vaikutusvalta, mikä voi myös rajoittaa yritysten suvereenia toimintaa ja pakottaa näiden ottamaan laajemmin huomioon yhteiskunnallisia odotuksia (Holyoke, 2022).

Tutkielman tavoitteena on selvittää, miten metsäyhtiöt toimivat osana globaalin ilmastohallinnan rakennetta ja millaisia vaikutuskeinoja ne hyödyntävät arvoketjuissaan ja sidosryhmäyhteistyössä. Tutkimuskysymykset ovat:

1. *Miten metsäyhtiöt hyödyntävät vaikutusvaltaa ja yhteistyötä epäsuorissa ilmastotoimissaan?*
2. *Miten metsäyhtiöt kiinnittyvät osaksi globaalia ilmastohallintaa globaalien sitoumusten, aloitteiden, organisaatioiden ja sääntelykehysten kautta?*

Yritysten rooli globaalissa ilmastohallinnassa on laaja ja monikerroksinen ilmiö, minkä vuoksi rajauksilla on keskeinen merkitys tutkimuksen selkeyden ja johdonmukaisuuden kannalta. Seuraavaksi täsmennän muutamia tutkielman rajoituksia koskevia valintoja, sekä tekijöitä, jotka rajoittavat tutkielman pohjalta tehtävien johtopäätösten laajuutta.

Tutkielman aineisto muodostuu kolmen suomalaisen metsäyhtiön kestävyysraporteista. Raportit sisältävät laajan kirjon vastuullisuusteemoja, mutta analyysi rajautuu ilmastomuutosta käsitteleviin osioihin. Muut teemat, kuten sosiaalinen vastuu ja hallinto, huomioidaan vain siinä määrin kuin ne kytkeytyvät suoraan ilmastokysymyksiin tai globaaliin ilmastohallintaan. Tutkimus keskittyy samoihin yhtiöihin, eikä sen tarkoituksena ole vertailla eri toimialoja tai maantieteellisiä alueita. Aineiston luonne mahdollistaa kuitenkin rajallisesti vertailua näiden yritysten välillä sekä antaa pohjaa tehdä joitakin yleistyksiä suomalaisesta metsäteollisuudesta.

Aineistoon sisällytetyt raportit rajattiin siten, että analyysiin otettiin Metsä Groupin kestävyysraportti (sivut 40–114), Stora Enson kestävyys selvitys (sivut 19–79) ja UPM:n kestävyysraportti (sivut 125–248). Lisäksi UPM:n vuosikertomuksesta otettiin mukaan sivut 30–32 (2030-vastuullisuustavoitteemme) sekä vuosikertomuksen pääluvut, joissa

käsiteltiin vastuullisuutta (sivut 50–85). Stora Enson ja Metsä Groupin raporteista sisällytettiin innovaatiota, tutkimusta ja kehitystä käsittelevät kohdat (SE: sivut 11 ja 15–18; MG: sivut 17–19). Nämä valinnat tehtiin, koska ne täydensivät ilmastoteemojen käsitteilyä ja tarjosivat lisäarvoa tutkimuskysymyksiin vastaamisen kannalta. Tutkimusprosessin edetessä aineiston kokoa kuitenkin pienennettiin erilaisilla aineiston käsittelymenetelmillä (tarkemmin luvussa 4.4).

Rajaukset koskevat myös ilmastotoimien sisältöä. Tutkielma keskittyy erityisesti epäsuoriin ilmastotoimiin, jotka ulottuvat yritysten arvoketjuihin ja sidosryhmäyhteistyöhön. Näitä ovat esimerkiksi toimittajille ja asiakkaille asetetut vaatimukset, yhteistyöhankkeet eri verkostoissa sekä osallistuminen kansainvälisiin aloitteisiin ja sopimuksiin. Sen sijaan yritysten sisäiset ilmastotoimet, kuten energiatehokkuusinvestoinnit tai päästövähennykset tuotantolaitoksissa, jäävät tutkimuksen ulkopuolelle. Tämä ratkaisu perustuu siihen, että erityisesti arvoketjuihin liittyvät epäsuorat päästöt (Scope 3) kytkeytyvät vahvimmin globaaliin hallintaan sekä sidosryhmien välisiin suhteisiin. Lisäksi Scope 3 -päästöt muodostavat merkittävän osan metsäteollisuuden ilmastovaikutuksista. (Hertwich & Wood, 2018; Vieira ym., 2024).

Metsäteollisuuden liiketoiminta kiinnittyy kiinteästi ilmastomuutoksen hillintään, ja metsillä itsessään on keskeinen rooli globaalissa hiilitasapainossa (Hu ym., 2022; Psistaki ym., 2024). Tässä tutkielmassa ei kuitenkaan pyritä kattavasti selittämään kaikkia metsiin liittyviä ilmastonäkökulmia. Esimerkiksi metsien hiilinieluvaiikutusten, maankäytön muutosten ja metsien monimuotoisuuden kysymykset ovat tutkimusalueita, jotka vaatisivat laajempaa asiantuntijuutta ja aineistoa, kuin mitä tämä tutkielma voi tarjota. Johtopäätökset perustuvat näin ollen rajattuun näkökulmaan, jossa voidaan tehdä vain sellaisia tulkintoja, jotka aineiston ja viitekehyksen rajoissa on mahdollista tehdä. Syvällisempi ymmärrys metsien roolista ilmastomuutoksen hillinnässä edellyttäisi laajempaa monitieteistä tietopohjaa ja erillisiä tutkimusasetelmia.

Tässä tutkielmassa tarkastelu rajautuu siten siihen, miten metsäyhtiöt itse kuvaavat ilmastotyötään ja asemoivat toimintaansa osana globaalia ilmastohallintaa raportoinnin kautta. Vaikka uudistunut kestävyysraportointilainsäädäntö voi parantaa raportoitavan tiedon

luotettavuutta ja vertailtavuutta (Sneideriene & Legenzova, 2025), sitä on silti tarkasteltava osana kestävyysviestinnän viitekehystä, jossa myös velvoittava raportointi toimii strategisena välineenä yritysten oman julkisuuskuvan rakentamisessa (Iazzi ym., 2025; Sandberg & Holmlund, 2015) Kestävyysviestinnän tuomia rajoitteita tutkimustuloksista muodostettuihin johtopäätöksiin avaan vielä tarkemmin käsitteellisessä viitekehyksessä (ks. luku 3.3).

Tutkielma toteutetaan laadullisena tutkimuksena teoriaohjaavan sisällönanalyysin avulla. Menetelmässä yhdistyvät aineistolähtöinen tarkastelu ja teoreettinen ohjaus siten, että havaintoja luokiteltiin ja tulkittiin ennalta määriteltyjen käsitteiden avulla, mutta analyysi jätti tilaa myös aineistosta nouseville teemoille. Näin muodostui kokonaisuus, joka mahdollistaa tutkimuskysymyksiin vastaamisen ja metsäyhtiöiden ilmastotyön tarkastelun osana globaalia ilmastohallintaa. Tutkielmassa globaalin hallinan viitekehys ohjaa keskeisesti tutkimuksen analyysia ja siten heijastuu myös tutkielmasta tehtäviin johtopäätöksiin. Viitekehykset toimivat linssinä sille, mitä ilmiötä korostetaan ja toisaalta mitä jätetään huomion ulkopuolelle, jolloin ilmiöt, jotka eivät istu valittuun teoriaan jäävät aineistosta huomaamatta (Puusa ym., 2020; Tuomi & Sarajärvi, 2018).

Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissa on riski, että tutkija kiinnittää huomionsa lähinnä niihin havaintoihin, jotka sopivat valittuun viitekehykseen, ja ohittaa merkityksiä, jotka nousevat sen ulkopuolelta. Tämä voi synnyttää vahvistusharhan (confirmation bias), jossa aineistoa tulkitaan ensisijaisesti teorian kautta. (Tuomi & Sarajärvi, 2024) Lisäksi olemassa olevaan teoriaan tukeutuminen voi kaventaa mahdollisuuksia tuottaa täysin uutta tietoa tai havaintoja, jotka haastavat ja laajentavat teoriaa (Hsieh & Shannon, 2005; Tuomi & Sarajärvi, 2024). Tutkimusmenetelmän tuomia rajoitteita suhteessa aineiston analyysiin ja johtopäätöksiin avaan vielä tarkemmin luvussa 4.3.

Tutkielman rajoitteiden tiedostaminen on keskeinen osa vastuullista tutkimusta. Tämäkin tutkimus on aikaan ja kontekstiin sidottua, ja toisenlaisilla aineisto- tai teoriavalinnoilla tutkittavaa ilmiötä olisi voinut jäsentää eri tavoin. Samoin tutkielmaa koskee useat rajoitukset, jotka heijastuvat tutkielman tulosten pohjalta tehtäviin johtopäätöksiin.

1.3 Tutkielman kiinnittyminen tutkimus- ja toimialakeskusteluihin

Tutkielma kytkeytyy keskusteluun globaalin ilmastohallinnan ja vallankäytön roolista ilmastotavoitteiden edistämiseksi. Yritysten merkitys kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa on kasvanut erityisesti talouden globalisoitumisen ja ylikansallisten verkostojen laajentumisen myötä (Robert Falkner, 2012). Samalla suuret sekä monikansalliset yritykset ovat nousseet merkittäviksi toimijoiksi ilmastopolitiikassa, joko edistäen tai jarruttaen päästövähennystoimia (Wright & Nyberg, 2024). Erityisesti Scope 3 -päästöjen vähentämisessä yritykset joutuvat kohtaamaan sekä valtaansa että vastuuseen liittyviä haasteita: yhtäältä kysymyksen siitä, miten ne voivat ohjata toimitusketjujaan kohti kestävämpiä ratkaisuja, ja toisaalta sen, missä määrin niiden tulisi kantaa vastuuta arvoketjunsä päästöistä.

Tieteellisessä keskustelussa on pohdittu sekä yritysten vastuuta epäsuorista päästöistään että niitä menetelmiä, joilla Scope 3 -päästöjä voidaan mitata ja seurata luotettavasti (Hettler & Graf-Vlachy, 2024; Kim ym., 2025; Wójcik-Jurkiewicz & Ballentine, 2024). Keskustelua on käyty myös siitä, missä määrin suuryritysten tulisi ohjata koko toimitusketjujaan kohti kestävämpiä käytäntöjä, esimerkiksi hankintavaatimusten tai vihreiden investointien avulla, sekä siitä, tulisiko yritysten arvoketjujen päästöjä koskevat velvoitteet ulottaa osaksi kansainvälisiä ilmastopäätöksiä (UNEP, 2023). Keskustelu on hyvin perusteltua, sillä Scope 3 -päästöt muodostavat keskimäärin 75 % yritysten kasvihuonekaasupäästöistä (Hertwich & Wood, 2022).

Epäsuorien päästöjen hallinnassa kyse ei ole pelkästään yritysten motivaatiosta, vaan myös käytännön haasteista. Scope 3 -päästöjen hallinta on osoittautunut vaikeaksi ennen kaikkea tiedonkeruun puutteiden vuoksi. Usein alihankkijat eivät raportoi päästöjään tarkasti tai vertailukelpoisesti, mikä rajoittaa yritysten mahdollisuuksia hallita koko arvoketjunsä päästöjä. (ks. Bolay et al., 2024; Vieira et al., 2024) Nämä ongelmat on tunnistettu myös EU-tasolla, ja uudistuva CSRD-direktiivi lisää paineita yrityksille kehittää selkeitä strategioita Scope 3 -päästöjen tunnistamiseksi ja vähentämiseksi (Yang ym., 2025). Olennaista onkin tunnistaa, että tutkimus kytkeytyy laaja-alaiseen ja monimutkaiseen ilmastomuutoksen torjunnan ja hallinnan kokonaisuuteen.

Scope 3 -päästöjen hallinta on olennainen osa globaalia ilmastohallintaa, mutta metsäteollisuuteen vaikuttavat myös muut keskeiset tekijät. Koska metsät ovat ilmastomuutoksen hillinnässä ratkaisevassa roolissa, EU:ssa metsäteollisuuden yritysten toimintaa ohjaavat kiristyvien raportointivelvoitteiden ohella myös luontokadon torjuntaan tähtäävä lainsäädäntö ja strategiat. Koneen säätiön teettämän tutkimusraportin mukaan 16 liikevaihdoltaan ja toiminnan laajuudeltaan suurinta eurooppalaista metsäteollisuusyritystä eivät pääosin kykene täyttämään EU:n biodiversiteettitavoitteita; mukana ovat myös tämän tutkielman yritykset UPM, Metsä Group ja Stora Enso (Sotirov ym., 2025).

Metsäteollisuus toimii ilmastopolitiikan eturintamassa, mutta kohtaa ristiriitaisia vaatimuksia: toisaalta on pyrittävä kasvattamaan liiketoimintaa ja voittoja, toisaalta suojeltava metsien hiilensidontaa. Tämän kaksoisroolin myötä metsät ovat yhtäaikaan yritysten pääraaka-aine sekä kohde, jota tulisi suojella. (Psistaki ym., 2024) Luonnon ja metsien suojeluun liittyvät kysymykset ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että vuosien varrella jokainen tutkielman yritys on joutunut useisiin yhteydenottoihin. Esimerkiksi Stora Enson puoliksi omistama sellutehdas Brasiliassa on ollut paikallisten asukkaiden ja järjestöjen hampaissa vuosia (Andersson & Bartholdson, 2006; Kröger & Nylund, 2012). UPM:n sellutehdas Uruguayssa on kirvoittanut laajoja mielenosoituksia ja syytteitä viherpesusta, jo tehtaan kaavoitusvaiheessa (REDES, 2020; Van der Mark, 2019). Ja Metsä Group on saanut syytteitä suojeltujen metsien kaatamisesta Suomessa. (ks. Greenpeace, 2022, 2023)

Vilkas keskustelu suorien ja epäsuorien päästöjen vähentämisestä sekä alakohtaisten ilmastotavoitteiden edistämisestä vahvistaa globaalin ilmastohallinnan tarpeellisuutta. Eri-tyisesti Scope 3 -päästöihin kohdistuu runsaasti puheenvuoroja ja odotuksia, ja onnistuneet vähennykset voivat ulottua laajalle (Hertwich & Wood, 2018; Hettler & Graf-Vlachy, 2024). Näin ollen on tärkeää tutkia, millä tavoin suuret suomalaiset metsäteollisuusyritykset kuvaavat ilmastotoimiaan ja osallistumistaan globaaliin ilmastohallintaan kestävyysraportoinnin kautta. Aihe on ajankohtainen ja globaalin hallinnan viitekehyksestä tarkasteltuna suhteellisen vähän käsitelty, mikä luo selkeän tiedonintressin tutkielmalle.

1.4 Tutkielman toteutus

Tutkielman toteutus etenee johdonmukaisesti teoriasta menetelmiin, tuloksista kriittiseen pohdintaan ja lopulta johtopäätöksiin. Kokonaisuus koostuu seitsemästä pääluvusta, jotka muodostavat yhdessä rakenteen tutkielmalle. Lisäksi tutkielman lopussa on lähdeluettelo, johon on listattuna kaikki tutkielmassa käytetyt lähteet. Tässä luvussa esittelen lyhyesti kunkin seuraavan pääluvun keskeisen sisällön ja tarkoituksen.

Toisessa pääluvussa syvennyn tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen kahdessa osassa. Koska globaali ilmastohallinta pohjautuu globaalin hallinnan viitekehykseen, aloitan määrittelemällä globaalin hallinnan ja siihen liittyvät vallankäytön näkökulmat (2.1). Seuraavaksi syvennyn globaalin ilmastohallintaan ja sen keskeisiin piirteisiin (2.2). Näiden lukujen merkitys tutkimuksen toteutuksen kannalta on keskeinen, sillä globaalia hallintaa ja ilmastohallintaa koskeva kirjallisuus jäsentää paitsi tutkimuskenttää myös niitä käsitteellisiä työkaluja, joilla metsäyhtiöiden kestävyysraportteja voidaan tarkastella.

Kolmannessa pääluvussa avaan tutkielman käsitteellisen viitekehyksen. Luvussa käsitteelen tutkielman kannalta keskeisiä käsitteitä omissa alaluvuissaan: sidosryhmä (3.1), globaali arvoketju (3.2), strateginen kestävyysviestintä globaalissa ilmastohallinnassa (3.3) sekä yritysten ilmastotyö ja kansainväliset aloitteet (3.4). Näiden käsitteiden avulla jäsenen tutkimuksen näkökulmaa ja luon perustan tutkimuskysymyksiin vastaamiselle, analyysille ja johtopäätösten tekemiselle. Ankkuroimalla käsitteet osaksi teoreettista viitekehystä tulen samalla operationalisoineeksi käsitteet analyysia tukeviksi työkaluiksi, joiden avulla abstraktit ilmiöt voidaan tehdä näkyviksi.

Neljännessä pääluvussa luon pohjan tutkielman analyysille esittelemällä tutkimusaineiston ja käytetyn analyysimenetelmän sekä perustelemalla niiden valinnat. Luvussa esittelen ensin tutkimukseen valitut metsäyhtiöt (4.1) ja tarkastelen kestävyysraportteja tutkimusaineistona (4.2). Tämän jälkeen avaan teoriaohjaavan sisällönanalyysin (4.3) ja kuvaan analyysiprosessin kulun (4.4). Näiden kokonaisuuksien myötä lukijalle muodostuu selkeä ja läpinäkyvä käsitys tutkimusprosessin sisällöstä ja sen eri vaiheista.

Pääluvussa viisi tulkitsen ja jäsennän aineistoa tutkielman viitekehyksen tuomien teemojen ja käsitteiden kautta. Pyrin nostamaan esimerkkejä yhtiöiden raporteista ja liittämään ne globaalista ilmastohallintaa koskevaa keskustelua. Tutkimustulokset ovat temaattisesti jaoteltuina viiteen alalukuun, mikä tukee analyysin johdonmukaisuutta ja luettavuutta. Ensimmäisessä alaluvussa (5.1) tarkastelen arvoketjun hallintaa ilmastotoimissa. Toisessa alaluvussa (5.2) syvennyn yhteistyöhön arvoketjujen sisällä, erityisesti toimittajien ja asiakkaiden kanssa. Kolmannessa alaluvussa (5.3) laajennan näkökulmaa arvoketjujen ulkopuolelle ja tarkastelen yritysten kumppanuuksia eri verkostoissa. Neljäs alaluku (5.4) käsittelee sitoutumista pakollisiin ja vapaaehtoiisiin aloitteisiin, ja viimeisessä alaluvussa (5.5) tuon esiin osallistumisen globaaliin ilmastokeskusteluun.

Luvussa kuusi kokoan tutkimuksen keskeiset havainnot ja tarkastelen niitä laajemmassa yhteiskunnallisessa ja tieteellisessä kontekstissa, arvioin menetelmällisiä valintoja sekä pohdin aineiston luotettavuutta sekä tutkimuksen rajoitteita ja eettisyyttä. Toisin kuin johtopäätösluvussa, pohdinta rakentuu ensisijaisesti omalle analyysilleni ilman lähdekirjallisuuden käyttöä. Sen ytimessä on oma ajatteluni, joka ulottuu sekä kokonaiskuvaan jäsentäviin huomioihin että tulevaisuuden mahdollisia kehityssuuntia koskeviin pohdintoihin. Näin pohdinta ja johtopäätökset täydentävät toisiaan ja muodostavat yhdessä tasapainoisen kokonaisuuden.

Seitsemännessä pääluvussa vedän yhteen tutkimuksesi keskeiset tulokset ja esitän niistä johtopäätökset. Tavoitteena on kiteyttää, mitä tutkimus kertoo metsäyhtiöiden asemasta globaalissa ilmastohallinnassa ja millaisia rooleja ne ottavat suhteessa sidosryhmiin, arvoketjun toimijoihin ja kansallisiin- ja kansainvälisiin sitoumuksiin. Luvussa en enää analysoi aineistoa vaiheittain, vaan tiivistän niistä nousseet keskeiset teemat ja vastaan suoraan tutkimuskysymyksiin. Lisäksi pohdin tutkimuksen merkitystä ja jatkotutkimuksen mahdollisuuksia.

2. GLOBAALIN HALLINAN VIITEKEHYS

2.1 Globaali hallinta ja vallan eri muodot

Kuten johdannossa todettiin, globaalia ilmastohallintaa on helpompi ymmärtää, kun tuntee globaalin hallinnan ympärillä käytävää keskustelua. Ilmastokysymyksiin sovellettaessa globaalia hallintaa, tutkimuskirjallisuudessa käytetään usein käsitteitä "globaali ilmastohallinta" tai "globaali ilmastomuutoksen hallinta" (global climate governance / global climate change governance). Näillä käsitteillä on kuitenkin samat keskeiset periaatteet kuin globaalilla hallinnalla yleisesti. Siksi pidän luontevana lähestyä tutkimuksen viitekehystä niin, että ensin käsittelen globaalin hallinnan käsitteen, ja seuraavassa luvussa siirryn globaaliin ilmastohallintaan (2.2).

Globaalin hallinnan tutkimuksella on pitkä historia, ja sen merkitys kasvoi huomattavasti kylmän sodan jälkeen. Nykyään on olemassa tieteellinen aikakauslehti, joka kantaa sen nimeä, ja useat kustantamot julkaisevat aiheesta kirjasarjoja. (Barnett & Duvall, 2005, 1) Laaja mielenkiinto onkin johtanut siihen, että käsite on saanutkin vuosien varrella useita erilaisia painotuksia ja merkityksiä, ja käsitteen täsmällisestä merkityksestä ei ole päästy yksimielisyyteen (Roger ym., 2022, 487). Valtiotieteen professori Lawrence Finkelstein pohti jo 30 vuotta sitten, mitä globaali hallinta on, vastaten tähän provokatiivisesti; käytännössä mitä tahansa (Finkelstein, 1995, 368).

Globaalia hallintaa on helpompi ymmärtää, kun tarkastellaan sen historiallista taustaa. Tutkijat Jang, McSparren & Rashchupkina (2016) avaavat artikkelissaan, Global governance: present and future, globaalin hallinnan syntyä, nykytilaa ja tulevaisuuden kehityssuuntia. Heidän näkemyksissään globaali hallinta on syntynyt osana laajempia järjestelmätason muutoksia, joissa kansainväliset, poliittiset ja taloudelliset suhteet ovat olleet murroksessa. Muutosta vauhdittivat erityisesti globalisaatio ja uusliberaalin paradigman nousu, jotka nostivat pääoman ja markkinamekanismit valtiollisen auktoriteetin edelle ja loivat hallinnollisia aukkoja. Näiden valtatyhjiöiden seurauksena yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat heidän mukaansa omaksuneet tehtäviä ja vastuuta, jotka aiemmin kuuluivat valtioiden toimivaltaan.

Globaalin hallintaa onkin sovellettu kuvastamaan kaikkia yhteisiä ponnisteluja, joilla pyritään tunnistamaan, ymmärtämään ja käsittelemään globaaleja haasteita, ongelmia ja prosesseja, jotka ylittävät valtioiden omat kyvyt puuttua niihin. Globaali hallinta on enemmissä määrin monenvälistä yhteistyötä, joka synnyttää yhteistä sääntöpohjaa (sopimuksia tai lakeja) tai instituutiota, jotka omaksuivat hallinnollisia rakenteita ja toistuvia prosesseja, joiden tarkoituksena on hoitaa yhteisiä asioita. Näihin instituutioihin kuuluu laaja joukko toimijoita, kuten valtion viranomaisia, kansalaisjärjestöjä, yksityisen sektorin edustajia, hallitustenvälisiä järjestöjä ja muita kansalaisyhteiskunnan toimijoita. (Jang ym., 2016; Jönsson, 2013; Weiss & Thakur, 2010)

Politiikan tutkija Michael Zürn (2018) määrittelee globaalin hallinnan teoksessaan, *A theory of global governance*, vallan käyttämiseksi yli kansallisten rajojen sekä kansallisten valtioiden ulkopuolisten hyväksytyjen normien ja sääntöjen mukaisesti. Zürnin mukaan nykyiselle järjestelmälle on ominaista paitsi aiempaa vahvempi globaali auktoriteetti, myös tämän vallan kyseenalaistaminen. Samalla hän jakaa valtavirran näkemyksen (ks. Jang et al., 2016; Ougaard, 2012; Weiss & Wilkinson, 2014), jonka mukaan globaali hallinta on keskeinen osa nykyistä kansainvälistä järjestelmää. Tämä kehitys ei ole kuitenkaan muuttanut ensisijaista tapaa, jolla asioita ratkaistaan: globalisaatiosta ja lisääntyneestä monenvälisestä yhteistyöstä huolimatta lopullinen päätöksenteko on edelleen yksittäisten valtioiden poliittisen prosessin vastuulla, eikä niinkään kollektiivisesti universaaleissa instituutioissa (Weiss & Wilkinson, 2014).

Useiden monikansallisten kriisien keskellä vanha ajatus koko maailmaa edustavasta maailmanhallituksesta (*World government*) on noussut taas akateemiseen ja tieteelliseen keskusteluun. Tällainen globaalin päätöksenteon järjestäytyminen ei ole kuitenkaan saanut riittävää kannatusta poliittisten päättäjien tai akateemikkojen tasolla. Keskustelu koko maailmaa edustavasta maailmanhallituksesta liittyy kuitenkin globaaliin hallintaan, jota koskettaa klassinen kollektiivisen toiminnan ongelma: miten organisoida yhteisiä ratkaisuja yhteisiin ongelmiin. (Ghassim & Pauli, 2024) Kysymys on kaikin puolin ajankohtainen, sillä nykyisten globaalien ongelmien ratkaisemiseksi yksipuoliset, kahdenväliset tai edes monenväliset yhteistyön rajapinnat eivät välttämättä ole riittäviä (Weiss & Wilkinson, 2014).

Kysymys ei-valtiollisten toimijoiden vallankäytön laajuudesta ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Joidenkin näkemysten mukaan globaali hallinta on jatkuvassa muutoksessa: se mukauttaa strategioitaan ja lähestymistapojaan, kehittää uusia työkaluja ja toimenpiteitä sekä etsii ratkaisuja haasteisiin, jotka vaikuttavat yhteisöihin maailmanlaajuisesti (Hale & Held, 2011). Tällainen "yksilöitä voimaannuttava" kehityssuunta kiihdyttää yksilöiden vaikutusmahdollisuuksia ja vahvistaa kansalaisyhteiskunnan asemaa niin auktoriteetin, vaikutusvallan kuin resurssienkin osalta (Jang ym., 2016, 4).

Tutkimuksen kannalta mielenkiinto kohdistuu siihen, millaista roolia yritykset näyttelevät osana globaalin päätöksenteon alati muuttuvaa ja kehittyvää murrosvaihetta. Usein globaalia hallintaa tarkastellaan kansainvälisen politiikan ja globaalin päätöksenteon näkökulmasta, erityisesti valtioiden toimijuuden kautta (Weiss & Wilkinson, 2014; Zürn, 2018). Globaalin hallinnan ydinajatuksen mukaisesti myös monikansallisilla yrityksillä on sosiaalinen vastuu kannettavanaan osana globaaleja kysymyksiä, sillä näistä on tullut keskeinen osa globaalin hallinnan rakennetta (Levy & Kaplan, 2008). Tämän muutoksen ajurina on toiminut yritystoiminnan valtavasti lisääntynyt maailmanlaajuinen taloudellinen verkottuneisuus, josta on sittemmin muodostunut nykyiselle maailmanjärjestykselle ominainen piirre (Thanopoulos, 2014). Yritykset toimivat harvoin yksin, ja usein ne ovat kytkeytyneet muiden instituutioiden, kuten hallitusten ja armeijoiden kanssa (Obeng-Odoom, 2022, 433).

Samoin kuin kansalaisyhteiskunnan kohdalla, ei yritystenkään merkitys osana globaalia hallintaa ole yksiselitteisesti täsmentyvää (Kapeller ym., 2024). Tätä yritysten roolia voidaan tarkastella vallan ja valtasuhteiden kautta. Barnett ja Duvall (2005, 2) sanoittivat kirjassaan, *Power in global governance*, kuinka hallinto ja valta ovat erottamaton osa toisistaan; ”Hallinto sisältää säännöt, rakenteet ja instituutiot, jotka ohjaavat, säätelevät ja hallitsevat sosiaalista elämää, jotka ovat vallan peruselementtejä. Selvitys siitä, miten globaalia toimintaa ohjataan ja miten maailmanjärjestykset tuotetaan, vaatii siis huolellista ja selkeää vallan toiminnan analysointia.” Myöhemmässä vaiheessa vielä lisäten (2005, 4); ”Globaali hallinta ilman valtaa näyttää hyvin erilaiselta kuin globaali hallinta vallan kanssa.”

Globaalin hallinnan ja vallan läheisestä suhteesta johtuen, vallan syvempi ymmärtäminen on tutkielman kannalta perusteltua. Valtaan itsessään liittyy useita toisistaan poikkeavia näkökulmia, ja vakiintuneessa jaottelussa sitä on tarkasteltu kolmen päämuodon kautta: instrumentaalisen, rakenteellisen ja diskursiivisen vallan.

Merkittävä valtakeskustelun edistäjä Max Weber (1978) määritteli valtasuhteen instrumentaalisen valtalogiikan mukaisesti; "valta on mahdollisuus pakottaa tahtonsa läpi suhteessa toiseen henkilöön, jopa toisen vastustuksesta huolimatta". Susan Strange (1996) näkökulmasta vallan käyttö ei aina ole näin näkyvää ja suoraa, vaan se voi perustua myös rakenteisiin, jotka muovaavat toimintaympäristöä. Hän määritteli vallan rakenteelliseksi kyvyksi muokata puitteita, joissa valtiot, yritykset ja ihmiset toimivat. Se ei siis ilmene suorana ohjauksena, vaan raamien muokkaamisena, joiden sisällä päätöksiä tehdään.

Nämä molemmat vallanmuodot näkyvät yritysten toiminnassa eri tavoin. Tutkimuskirjallisuudessa on tuotu esiin, että rakenteellinen valta voi yritysten kohdalla näkyä esimerkiksi markkina-aseman tuomana valtana, tuotantopaikkojen sijaintien kilpailuttamisessa alueiden ja valtioiden välillä sekä valtasuhteina arvoketjun toimijoihin. Käytännössä pienet paikalliset tuottajat joutuvat usein sopeutumaan monikansallisten yhtiöiden vaatimuksiin, sillä heidän neuvotteluvaltansa on huomattavasti rajallisempaa. (Aytac, 2023; Barnett & Duvall, 2005; Przeworski & Wallerstein, 1988, 12–13; Robert Falkner, 2012, 99–100) Vastaavasti instrumentaalinen valta voi näkyä suoraviivaisena ja kollektiivisena vaikuttamisena valtioihin, yrityksiin tai instituutioihin esimerkiksi poliittisten toimijoiden tukemisena, edunvalvontaryhmiin osallistumisena tai lobbaustoimintana. (Fuchs, 2013; Fuchs & Lederer, 2007; Wood ym., 2021)

Vallan ulottuvuudet eivät kuitenkaan rajoitu pelkkään suoravaikutukseen tai rakenteiden muokkaamiseen, vaan ne ulottuvat myös merkitysten ja käsitysten tasolle. Vallan kolmas päämuoto, diskursiivinen valta liittyy siihen, miten käsityksiä, merkityksiä ja normeja muokataan yhteiskunnallisessa keskustelussa. Se ei perustu suoraan päätöksiin tai rakenteisiin, vaan siihen, millaisia asioita pidetään tärkeinä, toivottavina tai hyväksyttävinä. (Fuchs, 2007) Ruggie (2018) korostaa, että tällainen valta voi muuttaa koko toimialan hyväksytyjä toimintamalleja pitkällä aikavälillä. Fuchsin (2007, 61) mukaan kyse on vallan muodosta, joka "ei vain tavoittele etuja, vaan luo niitä". Yrityksillä diskursiivinen

valta näkyy esimerkiksi viestintästrategioissa ja vastuullisuuspuheessa: käsitteitä voidaan muokata siten, että ne luovat yritykselle myönteisen mielikuvan tai vähättelevät toiminnan kielteisiä seurauksia. (Fuchs, 2007; Ruggie, 2018) Tunnettu esimerkki tästä on öljy-yhtiön viestintä, jossa ”öljy”-termi on korvattu neutraalimmalta kuulostavalla sanalla ”energia”, mikä argumentoidaan muokanneen yleisön käsitystä saastuttavasta liiketoiminnasta myönteisempään suuntaan (Gentile & Gupta, 2025).

Kun yritysten valtaa tarkastelee kolmen päämuodon kautta, on mahdollista muodostaa laaja-alainen käsitys yritysten mahdollisuuksista vallankäyttöön. Kysymys siitä käytäkö yritys, milloin rakenteellista vai instrumentaalista valtaa ei kuitenkaan ole yksiselitteinen tai helposti tunnistettavissa (Babic ym., 2022, 134). Yritysvaltaa käsittelevässä kirjallisuudessa pääasiallisesti näkemyserot vallasta muodostuvat juuri sen mukaan, lähestyykö tutkija yritysten harjoittamaa valtaa instrumentaalisen vai rakenteellisen ja diskursiivisen lähestymistavan välillä (Fuchs & Lederer, 2007, 3). Näiden eri vallan päämuotojen erottelu ei välttämättä ole kuitenkaan tarpeellista, sillä moni yritysvaltaan perehtynyt tutkija tunnistaa näiden eri vallanmuotojen samanaikaisen olemassaolon (ks. Babic ym., 2022; Fuchs & Lederer, 2007; Ruggie, 2018).

Ruggie (2018, 326) toteaa suurilla yrityksillä olevan samanaikaisesti huomattavaa ylikansallista instrumentaalista, rakenteellista ja diskursiivista valtaa, jotka liittyvät dynaamisesti toisiinsa. Tutkielma nojaa tällaiseen valtaa koskevaan dynaamisuusajatteluun, jolloin vallan eri muodot voivat ilmetä samanaikaisesti toisiaan täydentäen. Tutkielman kannalta onkin tärkeää tunnistaa erityisesti suurten yritysten mahdollisuus käyttää vallan eri muotoja suoraan ja epäsuoraan, ja siten kiinnittyä osaksi globaalia hallintaa. Barnetin ja Duvallin (2005, 8) pohdinnoissa, vallankysymykset ovatkin lopulta kysymyksiä siitä, ”kuka saa osallistua, kenen äänellä on merkitystä ja kenen äänet ovat tärkeitä”. Eri valta-
muotojen dynaamista yhteenkietoutumista havainnollistaa osuvasti se, että diskursiivisella tasolla yritysten rakenteellinen valta halutaan viestiä siten, että elinkeinoelämän edun huomioiden rinnastetaan koko yhteiskunnasta huolehtimiseen, johon poliittisen päätöksenteon tulisi perustua (Babic ym., 2022, 136).

Tutkielmassa suuret yritykset nähdään toimijoina, joilla on merkittävä mahdollisuus vaikuttaa julkiseen keskusteluun, sääntelyyn ja globaaleihin instituutioihin. Tällaisilla yrityksillä on myös epäsuora vaikutusvalta arvoketjun eri toimijoihin. Vaikka yritysten valtakäyttö tunnistetaan ja sitä korostetaan, valtaa tarkastellaan samanaikaisesti uuspluralistisesta näkökulmasta. Tässä kehyksessä valtiollinen suvereniteetti, ylikansallisten poliittisten toimijoiden nousu ja ennen kaikkea yrityssektorin sisäinen monimuotoisuus nähdään keskeisinä tekijöinä, jotka rajoittavat yritysten valtaa (Robert Falkner, 2012). Uuspluralistisen näkemyksen mukaan useiden toimijoiden yhtäaikainen vaikutusvalta esittää yksittäisiä yrityksiä toimimasta täysin suvereenisti luoden monikerroksisen hallinnan kentän (Holyoke, 2022).

Globaalia hallintaa voidaan ymmärtää monitoimijaisena ja moniulotteisena järjestelmätason käsitteenä, joka tekee näkyväksi ylikansalliset ongelmat ja niihin liittyvät yhteiset ratkaisut. Se ei rajoitu valtioiden väliseen yhteistyöhön, vaan kokoaa yhteen myös kansainväliset instituutiot, kansalaisjärjestöt ja ennen kaikkea suuryritykset, joiden roolia globalisaatio ja taloudellinen verkottuminen ovat vahvistaneet. (Barnett & Duvall, 2005; Fuchs, 2007; Jang ym., 2016; Weiss & Thakur, 2010; Zürn, 2018)

Globaali hallinnata muodostuu toimijoiden välisistä neuvotteluista vallasta ja vastuista, sen analysoimisessa on olennaista tunnistaa, miten eri toimijat pyrkivät muovaamaan globaalia toimintaympäristöä (Barnett & Duvall, 2005). Ilmastonmuutoksen kontekstissa kysymys on myös ennen kaikkea siitä, miten globaalilla tasolla edistetään laaja-alaista yhteistyötä ja sääntöpohjaa eri toimijoiden välillä (Bäckstrand & Lövbrand, 2015; Wright & Nyberg, 2024). Tunnistamalla näihin prosesseihin kytkeytyvää valtaa, voimme saavuttaa syvemmän ymmärryksen siinä, miten globaali ilmastohallinta rakentuu ja millaisia rooleja eri toimijat siinä ottavat.

2.2 Globaalin ilmastohallinnan kehitys ja piirteet

Globaalin hallinnan ja vallan eri muotojen ymmärtäminen toimi perustana globaalin ilmastohallinnan tarkastelulle, jota käsittelen seuraavaksi. Tutkielmassa päädyn käyttämään nimenomaan globaalin ilmastohallinnan viitekehystä, koska se soveltuu tarkemmin ilmastokysymyksiin, tuoden esiin ilmastomuutoksen ympärille muodostuneet keskustelut, haasteet, globaalit instituutiot ja sitoumukset (Bäckstrand & Lövbrand, 2015; Widerberg & Pattberg, 2015). Samalla se korostaa yritysten roolia entisestään: yritykset ovat suurimpia päästölähteitä, ja globaali ilmastopolitiikka tukeutuu pitkälti niissä tapahtuviin päästövähennyksiin (Wright & Nyberg, 2024).

Keskeistä on ymmärtää, että globaali hallinta on globaalia ilmastohallintaa laajempi käsite, joka kattaa myös globaalin ilmastohallinnan organisaatiot, instituutiot, sopimukset sekä niihin liittyvät haasteet. Tutkielman eri vaiheessa käytän joustavasti sekä globaalia hallintaa ja globaalia ilmastohallintaa käsittelevää kirjallisuutta sillä ilmastomuutoksen kontekstissa ne ovat sisällöllisesti hyvin lähellä toisiaan. Tätä käsitteiden välistä painotuseroa hahmottelin alla olevassa kuviossa (kuvio 1).

Vertailukohta	Globaali hallinta	Globaali ilmastohallinta
Keskeisiä organisaatioita ja instituutiota	YK (Yhdistyneet kansakunnat), WTO (Maailman kauppajärjestö), IMF (Kansainvälinen valuuttarahasto), Maailmanpankki, OECD (Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö), G20 ja G7	YK (Yhdistyneet kansakunnat), IPCC (Hallitustenvälinen ilmastopaneeli), WMO (Maailman ilmatieteen järjestö), UNEP (Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelma), UNFCCC (YK:n ilmastopuitesopimus), COP (osapuolikokous)
Kytkeytyvät kriisit	Talouskriisit, turvallisuuskriisit, pakolaisuus, eriarvoisuus, demokratian heikkeneminen, globaalit terveysuhat	Ilmastomuutos, luontokato, ympäristöriskit, ilmastopakolaisuus, sään ääri-ilmiöt, merenpinnan nousu
Keskeiset painopisteet	Monenkeskinen yhteistyö, vakaus, talouskasvu, sääntelyjärjestelmät, geopoliittiset suhteet	Päästövähennykset, hiilineutraalius, ilmastorahoitus, ilmastosopeutuminen, yhteiset ilmastotavoitteet

Kuvio 1: Globaalin hallinnan ja -ilmastohallinnan vertailu keskeisten organisaatioiden, kytkeytyvien kriisien ja painopisteiden näkökulmasta

Kuvio havainnollistaa käsitteiden päällekkäisyyttä. Käsitteellisellä tasolla globaali hallinta ja globaali ilmastohallinta ovat hyvin lähellä toisiaan, ja esimerkiksi Weissin & Thakurin (2010) globaalin hallinnan määritelmä soveltuu ilmastohallinnan tarkasteluun: globaali ilmastohallinta on vuosien aikana monenvälisen yhteistyön myötä synnyttänyt yhteistä sääntöpohjaa (ks. Pariisin ilmastososopimus) ja laajalti erilaisia globaaleja ilmastokysymyksiin keskittyviä instituutioita. Näihin kuuluvat muun muassa useat YK:n alaisuudessa toimivat järjestöt, kuten WMO (World Meteorological Organization) ja UNEP (United Nations Environment Programme) ja UNFCCC-järjestelmä (Widerberg & Pattberg, 2015). Näiden järjestöjen alaisuudessa toimii myös hallitustenvälinen ilmastomuutospaneeli IPCC, joka kokoaa yhteen vertaisarvioitua ilmastotutkimusta ja toimii keskeisenä tieteellisen ilmastokeskustelun edistäjänä.

Globaalin ilmastohallinnan kehitystä voidaan hahmottaa kronologisesti keskeisten historiallisten tapahtumien kautta. Ensimmäinen merkittävä kansainvälinen sopimus oli Kioton pöytäkirja vuonna 1997, joka asetti ensimmäiset oikeudellisesti sitovat tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Sopimusta pidetään lähtölaukauksena moniarvoisemmalle poliittiselle toimikentälle, joka sisältää erilaisia liike-elämän intressejä ja vaikuttamisstrategioita. (Robert Falkner, 2012) Tässä vaiheessa ilmastososopimus oli valtiokeskeinen eikä sitonut yrityksiä, mutta 1990-luvun puolivälissä myös yrityspuolella ensimmäiset yritykset alkoivat ottamaan askelia kohti vapaaehtoisia ympäristösitoumuksia (Yhdistyneet Kansakunnat, 1995, 2025).

Lopullinen läpimurto ja käännekohta globaalissa ilmastopolitiikassa tapahtui kuitenkin yli kymmenen vuotta myöhemmin, vuoden 2009 Kööpenhaminan ilmastokonferenssissa (COP15). Konferenssissa oli mukana yli 190 valtiota ja sen tavoite oli saavuttaa oikeudellisesti sitova maailmanlaajuinen ilmastososopimus vuoden 2012 jälkeiselle ajalle. Konferenssissa ei kuitenkaan saavutettu yhteisymmärrystä ja se epäonnistui heikentäen EU:n globaalia johtajuutta. Samalla se tuli luoneeksi pohjan hajautetummille hallintamalleille, joissa ilmastopolitiikka perustuu monenväliseen yhteistyöhön valtion ja ei-valtiollisten toimijoiden välillä. (Bodansky, 2012; Bäckstrand & Lövbrand, 2015)

Kööpenhaminan tapahtumat johtivat lopulta vuoden 2015 Pariisin ilmastopimukseen, jossa mukana oli aiempaa laajempi joukko valtioista riippumattomia toimijoita. UNFCCC-järjestelmän kautta sopimukseen osallistui muun muassa ympäristöjärjestöjä, kaupunkiverkostoja, alkuperäiskansojen yhteisöjä, ammattiliittoja, öljy-yhtiöitä, nuorisjärjestöjä, konsulttitoimistoja ja uskonnollisia yhteisöjä. (Bäckstrand & Lövbrand, 2015, 564) Lopulta Pariisin sopimus institutionalisoi kaikkien hallintotasojen ja eri toimijoiden sitoutumisen ilmastokysymyksiin ja tunnusti virallisesti, että myös osapuoleen kuulumattomat sidosryhmät voivat edistää tavoitetta rajoittaa ilmaston lämpeneminen selvästi alle 2 °C tai 1,5 °C (Phillips, 2018).

Kansainvälisen ilmastopolitiikan kehityskulut heijastavat yritysten kasvavaa roolia ilmastomuutoksen torjunnassa. Ajallisessa tarkastelussa yritysten vaikutusvalta on kasvanut Kioton pöytäkirjan ajoista lähtien, samalla kun aiemmat ylhäältä alaspäin suuntautuneet hallintamallit ovat vähitellen korvautuneet hajautetulla ja monitoimisella ilmastopolitiikan arkkitehtuurilla (Victor, 2011). Yritysten sitoutuminen ilmastotavoitteisiin on lisäksi edellytys paitsi globaalien, myös kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamiselle (ks. Karim et al., 2021).

Yritykset eivät muodosta yhtenäistä näkökulmaa suhteessa ilmastomuutokseen, ja eri toimijoiden ja toimialojen välillä on eroja siinä, millaisia lähestymistapoja ilmastomuutoksen torjunnassa sovelletaan (Okereke, 2007; Wright & Nyberg, 2024). Yleisesti alakohtaisissa analyyseissä on tunnistettu, että yritysten käsitykset ilmastomuutoksesta ja siihen liittyvistä riskeistä suhteessa liiketoiminnan kannattavuuteen muovaavat niiden vaikuttamisen strategioita (Bogmans ym., 2024; Grasso, 2019; Grey, 2018; Herweijer ym., 2009). Samankaltaisella logiikalla myös ympäristösääntelyä tukevatkin strategiat ovat usein sidoksissa liiketaloudellisiin intresseihin, kuten markkina-aseman vahvistamiseen tai kilpailuedun saavuttamiseen (Morioka ym., 2017).

Lisäksi yritysten sitoutuminen ilmastoaloitteisiin voi olla dynaamisesti vaihtelevaa. Aluksi vahvasti sitoutuneet yritykset saattavat myöhemmin vetäytyä ilmastotoimistaan esimerkiksi sidosryhmien kritiikin, johdon muutosten tai heikkojen tulosten vuoksi. (Wright & Nyberg, 2017) Keskipitkän ja pitkän aikavälin riskit eivät välttämättä riitä

motivoimaan yrityksiä kunnianhimoisiin ilmastotoimiin, jonka vuoksi johdonmukaisen sääntelyn tärkeys korostuu. Ilman johdonmukaisuutta yritysten ympäristötoimet saattavat jäädä lyhyen aikavälin taloudellisten tavoitteiden ja omistaja-arvon maksimoinnin varjoon. (Muslim, 2025; Sjøfjell ym., 2015)

Yritysten kohdalla sitoutumishaasteet korostuvat, kun siirrytään kansalliselta tasolta globaaliin ilmastohallintaan. Kotimaissaan yritysten vastuullisuustyötä ohjaavat usein selkeät ja viranomaisten määrittelemät säännöt. Globaalilla tasolla sääntelykehys sen sijaan on usein hauras, sillä lait voivat olla puutteellisia, heikosti valvottuja tai puuttuvat kokonaan. (Scherer & Palazzo, 2008, 414) Kun tähän yhdistetään yritysten moninaiset ja toisinaan ristiriitaiset motiivit (ks. Muslim, 2025; Wright & Nyberg, 2017), ei ole itsestäänselvyys, että yritysten osallistuminen globaalin ilmastohallinnan prosesseihin tuottaisi globaalin ilmastotyön kannalta myönteisiä lopputuloksia.

Globaalia ilmastohallintaa koskeva kritiikki kumpuaa tästä jännitteestä. Järjestelmä on kehittynyt monitoimijaiseksi ja monitasoiseksi, ja siihen on sitoutunut 195 valtiota sekä lukuisia kaupunkeja ja yrityksiä kunnianhimoisilla hiilineutraaliustavoitteilla. Silti toteutuneet tulokset ovat jääneet vaatimattomiksi: globaalit hiilidioksidipäästöt ovat kasvaneet pandemiavuosia lukuun ottamatta, ja myös Pariisin sopimuksen toimeenpanoon liittyy tulkinnanvaraisuuksia. (Oberthür ym., 2021; UNEP, 2023) Tämä herättää luonnollisesti kysymyksiä globaalin ilmastohallinnan kyvystä tuottaa vaikuttavaa ilmastotyötä.

Kritiikki ei kuitenkaan yksin osoita globaalin ilmastohallinnan epäonnistumista. Globaalien aloitteiden vaikutusta on vaikea empiirisesti osoittaa: tutkimusta on edelleen vähän, ja kokonaisuutta on usein yksinkertaistettu liikaa. (Oberthür ym., 2021; Wang & Fang, 2024) Kasvihuonekaasupäästöjen jatkaessa kasvuaan, on helppo vetää johtopäätös, että ylikansallisilla aloitteilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta päästöjen hillitsemisessä, mutta Wang & Fang (2024) mukaan tällaiselle argumentaatiolle ei toistaiseksi löydy tutkimuksellista pohjaa. Heidän johtopäätöksensä ei siis ole, että ylikansallisilla aloitteilla ei olisi merkitystä, vaan että nykyinen tutkimusnäyttö ei vielä mahdollista selkeitä päätelmiä niiden vaikutuksista suuntaan tai toiseen.

Kysymys siitä, tarvitaanko globaalia ilmastohallintaa ei ole myöskään ajankohtainen, sillä sen tilalle ei ole olemassa varteenotettavaa vaihtoehtoa. Globaalin ilmastohallinnan olemassaolo perustuu lopulta tarpeeseen: Ilmastomuutoksen torjunta voidaan saavuttaa vain kansainvälisellä yhteistyöllä, koska kansallisvaltioiden yläpuolella ei ole ylisuvereenia hallintorakennetta. (Ghassim & Pauli, 2024; Jiang & Li, 2020, 165) Ilmastomuutos on rajat ylittävä globaali haaste, jonka ratkaiseminen edellyttää yhteisiä rakenteita ja koordinaatiota. Juuri sitä, mitä globaalin ilmastohallinnan kaltaiset järjestelmät voivat mahdollistaa. (Bäckstrand & Lövbrand, 2015) Tämän kehyksen sisällä yritykset ovat keskeisiä toimijoita, sekä mahdollistajina että potentiaalisina jarruina (Wright & Nyberg, 2024).

Yritysten vaikutuskanavia voidaan jäsentää kahteen päätyyppiin: suoriin ja epäsuoriin. Suora vaikuttaminen pitää sisällään yritysten omat ilmastotoimet, jotka tähtäävät ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Vastaavasti epäsuora vaikuttaminen viittaa yrityksen ulkopuolella tapahtuviin keinoihin, kuten aloitteisiin, sertifikaatteihin ja verkostoihin kytkeytymiseen. Jaottelu ei ole analyyttisesti tiukka ja esimerkiksi ilmastoaloitteisiin sitoutuminen voi yhtä aikaa tukea aloitteen legitimeettiä (epäsuora) ja johtaa konkreettisiin päästövähennyksiin yrityksessä (suora). (Pattberg ym., 2022, 299; Widerberg & Pattberg, 2015) Jaottelun väljyydestä huolimatta, se auttaa jäsentämään niitä vaikutuspolkuja, jotka ovat tutkielman kannalta relevantteja. Tutkielmassa globaali ilmastohallintaa tarkastellaan epäsuorana vaikuttamisena, tunnistaen samalla suorien toimien merkityksen.

Epäsuoraan vaikuttamiseen suuryrityksillä on usein hyvät rakenteelliset ja resurssipohjaiset edellytykset. Laajat suhteet hallituksiin, kansalaisjärjestöihin, sijoittajiin, tutkimuslaitoksiin ja kuluttajiin mahdollistavat resurssien, riskien ja tiedon jakamisen, ilmasto- myönteisen politiikan tukemisen sekä ilmastotietoisuuden lisäämisen. (Allen ym., 2025) Yrityksillä on myös keskeinen rooli teknologisten kestävyysinnovaation kehittämisessä ja skaalaamisessa (Jiang & Li, 2020).

Globaalissa ilmastohallinnassa valta määrittelee sen, millaiset reunaehdot vaikuttamiselle muodostuvat. Tästä syystä keskustelu yritysten roolista keskittyy ennen kaikkea suoriin

monikansallisiin toimijoihin (ks. Fuchs 2007, 2013; Kapeller, Gräbner-Radkowsch, ja Hornykewycz 2024; Robert Falkner 2012). Tämän tutkielman yritykset Stora Enso, UPM ja Metsä Group edustavat juuri tällaisia toimijoita. Yhdessä ne hallinnoivat suoraan tai välillisesti miljoonia hehtaareja metsää. Näillä metsillä on elintärkeä rooli globaalissa hiilitasapainossa (Psistaki ym., 2024). Lisäksi kyseiset yritykset ovat liikevaihdoltaan miljardiluokan toimijoita ja merkittäviä vaikuttajia kansallisella-, EU- ja globaalilla tasolla.

Tutkielmassani lähestyn globaalia ilmastohallintaa monitasoisena ilmiönä. Laajemmassa merkityksessä ymmärrän sen osaksi globaalin hallinnan kokonaisuutta, jossa valtioiden rinnalle on noussut keskeisiä ei-valtiollisia toimijoita, kuten yrityksiä, kansalaisjärjestöjä ja kaupunkia. Globaali ilmastohallinta on siten monitasoinen ja monitoimijainen kokonaisuus, joka rakentuu kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon, kuten Pariisin ilmastopöytäkirjan, sekä erilaisten instituutioiden ja verkostojen varaan (Bäckstrand & Lövbrand, 2015). Käsitteellinen läheisyys globaalin hallinnan kanssa on ilmeinen: globaali hallinta viittaa yleisesti järjestelmiin, prosesseihin ja instituutioihin, jotka edistävät yhteistyötä ja päätöksentekoa globaalilla tasolla (Jang ym., 2016).

Globaaliin ilmastohallintaan yritykset voivat osallistua monin tavoin, kun ne käyttävät valtaa instrumentaalisesti, rakenteellisesti ja diskursiivisesti sekä tekevät yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa (Barnett & Duvall, 2005; Robert Falkner, 2012). Yrityksen poliittinen tuki voi esimerkiksi olla erityisen tärkeää johdonmukaista ympäristöpolitiikkaa harjoittaville hallituksille, sillä usein sellaiset ympäristöpolitiikkatoimet, jotka eivät nauti yrityskentän kannatusta, jäävät lopulta toteutumatta (Grey, 2018). Tämä yritysten merkitys korostuu erityisesti epäsuorissa vaikutuskanavissa, kuten verkostoihin, aloitteisiin ja instituutioihin kytkeytymisessä sekä ympäristöpolitiikan tukemisessa tai haastamisessa. Näiden toimien kautta yrityksillä voi olla ratkaiseva rooli siinä, millaista politiikkaa kansallisella ja globaalilla tasolla toteutuu. (Andrade & Puppim de Oliveira, 2015; Grey, 2018; Mende, 2023) Samalla globaali ilmastohallinta on dynaaminen ja jatkuvasti muotoutuva käsite, jonka määrittely riippuu ajallisesta kontekstista. 20 vuotta sitten globaali ilmastohallinta rakentui vahvasti valtioiden varaan, mutta nykyisin ei-valtiollisten toimijoiden, kuten yritysten, kaupunkien ja kansalaisjärjestöjen, merkitys on kasvanut huomattavasti. Ja tämä trendi on edelleen voimistumassa. (Lövbrand ym., 2017; Mende, 2023; Robert Falkner, 2012)

3. VIITEKEHYSTÄ TUKEVAT KÄSITTEET

3.1 Metsäyhtiöiden sidosryhmät

Tutkielma nojaa yleisesti ja laajalti käytettyyn sidosryhmäteoriaan, jonka mukaan sidosryhmiä ovat kaikki yksilöt, ryhmät tai organisaatiot, joita yrityksen toiminta koskettaa tai joilla on mahdollisuus vaikuttaa yrityksen toimintaan (Freeman, 2010). Sidosryhmäteoria korostaa, että yrityksen toimintaa ei voida ymmärtää pelkästään omistaja-arvon maksimoinnin logiikan kautta, vaan yritykset joutuvat jatkuvasti tasapainoilemaan erilaisten, toisinaan ristiriitaisten odotusten välillä (Aaltonen ym., 2008; Mahajan ym., 2023; Raha ym., 2021).

Sidosryhmät eivät muodosta yhtenäistä ryhmää, vaan niiden merkitys vaihtelee tilanteen ja kohteen mukaan. Merkityksellisuutta voidaan arvioida kolmen tekijän perusteella: valan, kiireellisyyden ja legitimitetin. Valta viittaa sidosryhmän kykyyn vaikuttaa yrityksen toimintaan ja päätöksentekoon. Kiireellisyys liittyy siihen, kuinka nopeasti sidosryhmien esittämät asiat vaativat huomiota, esimerkiksi aikataulullisten tai muun aikaan sidotun kriittisyyden vuoksi. Legitimiteetti puolestaan tarkoittaa sitä, nähdäänkö sidosryhmän vaatimukset ja toimet yhteiskunnallisesti hyväksyttävinä. (Mitchell ym., 1997; Raha ym., 2021) Näiden kolmen ominaisuuden pohjalta alkujaan Mitchellin ja kumppanit (1997, 875) loivat MAW-mallin, joka jaotteli sidosryhmät kahdeksaan eri merkitysryhmään. MAW-mallia on sovellettu laajalti käsitteellisissä ja empiirisissä tutkimuksissa (ks. Agle et al., 1999; Akpınar & Vincze, 2016; J. Weber & Marley, 2012). Mallia on saanut osakseen kritiikkiä siitä, että se tarkastelee sidosryhmiä erillisinä toimijoina eikä huomioi niiden kiinnittymistä laajempaan verkostoon ja keskinäisiin suhteisiin (Frooman, 1999; Rowley, 1997).

Gloaalien metsäyhtiöiden näkökulmasta sidosryhmät todellisuudessa esiintyvät tällaisissa verkostoissa, joissa myös sidosryhmillä keskenään on vaikutussuhteita. Tämä verkostomaisuus ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että sidosryhmien painoarvo yritysten toimintaan vaihtelee. Globaalin ilmastohallinnan kontekstissa onkin merkitystä sillä, miten vaikutusvaltaiset sidosryhmät vaikuttavat kokonaisuuteen, sillä toimiala toimii monien samanaikaisten odotusten risteyskohdassa; toisaalta sijoittajat ja omistajat edellyttävät

vakaata tuottoa ja riskien hallintaa, kun taas kansalaisjärjestöt ja paikallisyhteisöt painottavat metsien ekologista kestävyyttä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista (Hoeben ym., 2025; Stanišić ym., 2021).

Lisäksi sidosryhmiä voidaan jaotella sen mukaan kuuluvatko ne organisaation sisäiseen vai ulkoiseen sidosryhmään. Tässä jaottelussa organisaation sisäiset toimijat, kuten työntekijät, yritysjohto ja omistajat kuuluvat sisäiseen, kun taas ulkoisia sidosryhmiä edustavat esimerkiksi asiakkaat tai yhteistyökumppanit. (Zimmer, 2021) Metsäteollisuudessa sidosryhmiä ovat esimerkiksi metsänomistajat, työntekijät, paikallisyhteisöt, viranomaiset, asiakkaat, kansalaisjärjestöt ja sijoittajat. Tutkielmassa jaottelu ulkosiin- ja sisäisiin sidosryhmiin ei ole kaikissa tapauksissa selkä, sillä esimerkiksi Metsä Groupin metsien omistus- ja hallintamalli perustuu osuuskuntaperiaatteeseen, jossa metsien omistuksesta vastaa osuuskunnan jäsenet, jotka muodostuvat yli 90 000 suomalaisesta metsänomistajasta. Tällöin ainakin osittain Metsä Groupilla metsänomistajat edustavat myös sisäistä sidosryhmää ja ovat keskeisiä toimijoita ilmastotyön toimeenpanossa. Samoin kaikki yhtiöt hallinnoivat metsää oman organisaation alaisuudessa sekä tekevät yhteistyötä yksityisten metsänomistajien kanssa.

Sidosryhmien roolia on tärkeää tarkastella tutkielmassa kahdesta näkökulmasta. Yhtäältä sidosryhmien odotukset muovaavat ratkaisevasti sitä, millaiseksi yritysten vastuullisuusviestintä rakentuu ja millaisia asioita niiden tulee huomioida osana liiketoimintaansa (Awa ym., 2024; Sulemana ym., 2025). Toisaalta globaali ilmastohallinta perustuu monikeskiseen yhteistyöhön (Bäckstrand & Lövbrand, 2015), minkä vuoksi keskeistä on tunnistaa ne suhteet ja kumppanuudet, joita yritykset tuovat esiin kestävyysraporteissaan. Ilmastopolitiikan kontekstissa sidosryhmät voivat olla ratkaisevassa asemassa myös yritysten strategisten valintojen muovaajina: niiden vaatimukset voivat kohdistua esimerkiksi päästövähennystavoitteisiin tai toimitusketjun läpinäkyvyyteen (Latip ym., 2022). Samalla sidosryhmien suhtautuminen vaikuttaa siihen, miten yritysten ilmastotoimet otetaan vastaan ja kuinka uskottavina ne näyttäytyvät laajemmalle yleisölle (Haque & Islam, 2015).

3.2 Globaali arvoketju

Globaali arvoketju (Global Value Chain) viittaa tuotannon, jakelun ja kulutuksen kokonaisuuteen, jossa eri vaiheet, kuten raaka-aineiden hankinta, tuotteen valmistus, logistiikka ja kulutus, ovat hajautuneet globaalisti. Globaali arvoketju ei kuvaa pelkästään materiaalivirtoja, vaan se korostaa myös valtasuhteita ja hallinnan kysymyksiä, jotka määrittävät ketjun toimintaa. (Gereffi ym., 2005; Ponte & Sturgeon, 2014) Yritykset eivät siis ainoastaan hallinnoi omia toimintojaan, vaan vaikuttavat myös siihen, millaisia vaatimuksia ne asettavat toimittajilleen ja millaisia ratkaisuja ne tarjoavat asiakkailleen. Näin ollen yritysten ilmastovastuuta ei voida ymmärtää vain omien toimintojen tasolla, vaan on tarkasteltava, miten kestävyysteemoja edistetään eri tuotantoprosessin vaiheissa. (Asmussen ym., 2023; De Marchi & Gereffi, 2023)

Globaaleista arvoketjuista on tullut keskeinen osa maailmantalouden toimintaa, niitä on kuvattu jopa sen ”selkärangaksi ja keskushermostoksi” (Cattaneo ym., 2010, 7). Tämä kehitys on johtanut siihen, että päästöt jakautuvat laajasti eri puolille monimutkaisia ja kansainvälisiä arvoketjuverkostoja (Hertwich & Wood, 2022). Päästöjen seuranta varten on kehitetty GHG-protokolla, joka luokittelee arvoketjussa syntyvät päästöt niiden lähteiden perusteella. Tämän jaottelun mukaan epäsuorat, arvoketjun eri vaiheissa syntyvät päästöt sisältyvät scope 3 -luokkaan. (Shrimali, 2022)

Kaikki Scope 3 -päästöt ovat jonkun toisen toimijan Scope 1- tai Scope 2 -päästöjä, mutta ilman kokonaisvastuun osoittamista suuri osa päästöistä jäisi niin sanotuiksi ”orvoiksi päästöiksi”. Haasteena kuitenkin on, että arvoketjut ulottuvat useille tasoille, eikä yritys välttämättä tunne kuin osan omista toimittajistaan. Arvioiden mukaan keskimäärin vain kolmannes toimitusketjun päästöistä syntyy suorilta, niin sanotun ensimmäisen tason toimittajilta, kun taas kaksi kolmasosaa syntyy epäsuorilta toimittajilta, kaukaisemmilla tasoilla. Tämä tekee päästöjen kartoittamisesta ja hallinnasta erityisen vaikeaa. (Wójcik-Jurkiewicz & Ballentine, 2024) Epäsuorien päästöjen raportointi voidaan siten ymmärtää paitsi teknisenä mittaamishaasteena, mutta myös normatiivisena velvollisuutena, jonka avulla suurten yritysten rooli ja vastuu tunnistetaan osana globaalien arvoketjujen päästöjä.

Tutkielmassa globaalin arvoketju käsite ymmärretään siihen kytkeytyvien toimijoiden kautta. Tällöin ollaan kiinnostuneita tuotteen eri tuotantovaiheissa kiinnittyvistä toimijoista ja päästöistä, joka syntyvät arvoketjun eri vaiheissa. Tutkielmassa arvoketju ja sidosryhmä käsite suhteutuvat toisiinsa siten, että arvoketjun toimijoista tai sidosryhmistä puhuttaessa tarkoitetaan arvoketjuun kiinnittyviä sidosryhmiä ja muut sidosryhmät ovat arvoketjun ulkopuolisia sidosryhmiä. Alla olevassa kuviossa on hahmoteltu metsäyhtiön arvoketjuun kiinnittyviä ja arvoketjun ulkopuolisia sidosryhmiä. Tätä jaottelua hyödynnetään analyysin toisessa (5.2) ja kolmannessa alaluvussa (5.3).

Arvoketjuun kiinnittyvät sidosryhmät	Arvoketjun ulkopuoliset sidosryhmät
Metsänomistajat	Yliopistot ja tutkimuslaitokset
Alihankkijat ja tavarantoimittajat	Viranomaiset ja lainsäätäjät
Logistiikkayritykset	Kansalaisjärjestöt
Jakelijat ja jälleenmyyjät	Paikallisyhteisöt
Asiakkaat	Rahoittajat ja sijoittajat
omistuksen ulkopuoliset tuotantolaitokset	Muut yritykset

Kuvio 2: Arvoketjuun kuuluvat ja sen ulkopuoliset sidosryhmät

Tutkielmassa tarkasteltujen yritysten liiketoiminta on pääosin B2B-painotteista (business-to-business), jolloin niiden asiakkaat ovat toisia yrityksiä. Näin ollen ne eivät ole suorassa kontaktissa kuluttaja-asiakkaiden kanssa, vaan toimittavat tuotteitaan yrityksille, jotka käyttävät näitä tuotteita omassa liiketoiminnassa (esimerkiksi pakkausratkaisut) tai jatkojalostavat niitä eteenpäin (esimerkiksi sellutuotteet). Nämä asiakkaat muodostavat arvoketjun seuraavan tason ja sijoittuvat siten metsäyhtiötä korkeammalle arvoketjussa.

Arvoketjun ulkopuoliset sidosryhmät, kuten kansalaisjärjestöt, viranomaiset tai paikallisyhteisöt voivat merkittävästi vaikuttaa yrityksen toimintaedellytyksiin ja vastuullisuuslinjauksiin. Näiden sidosryhmien vaikutusvalta yritysten toimintaan perustuu ensisijaisesti siihen, kuinka vahvasti ne kykenevät luomaan ja asettamaan yhteiskunnallisia odotuksia yritysten liiketoiminnalle (Awa ym., 2024; Haque & Islam, 2015). Käsitteenä globaali arvoketjun tuo näkyväksi sen, että ilmastonmuutoksen hillinnän onnistuminen ei riipu vain yksittäisistä yrityksistä, vaan laajoista ja monimutkaisista verkostoista, joiden vastuunkantoa globaalin ilmastohallinnan on pyrittävä vahvistamaan.

3.3 Strateginen kestävyysviestintä

Tutkielman aineistona toimivat kestävyysraportit ovat keskeinen osa yritysten vastuullisuus- ja kestävyysviestintää. Raportit eivät ole pelkästään välineitä tiedon välittämiseen, vaan niillä on myös symbolinen ja strateginen merkitys yritysten suhteessa sidosryhmiin. Niiden kautta yritykset voivat samanaikaisesti osoittaa sitoutumistaan kansainvälisiin velvoitteisiin sekä rakentaa mainettaan ja luottamustaan markkinoilla. (Benvenuto ym., 2023; Comyns, 2018; Turzo ym., 2022) Kestävyysraporttien viestinnällinen ulottuvuus vaikuttaa siten keskeisesti siihen, kuinka luotettavana niitä voidaan pitää tutkimuksellisesta näkökulmasta. Tästä syystä on tärkeää suhteuttaa raporttien analyysia ja niistä tehtäviä johtopäätöksiä niihin reunaehtoihin ja tavoitteisiin, joiden pohjalta raportteja ylipäätään laaditaan.

Laajasti tarkasteltuna kestävyysviestintä voidaan ymmärtää globaaliksi yhteiskunnalliseksi prosessiksi, jossa eri toimijat osallistuvat jatkuvaan keskusteluun paremman ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen elämän puolesta (Ziemann, 2011, 92). Tämän viestinnällisen kehyksen keskiössä ovat avoimuus ja läpinäkyvyys, joita ilman yritysten vastuullisuusviestintä ei voi saavuttaa uskottavuutta. Viestinnän avoimuus ei tarkoita vain velvoitteiden täyttämistä, vaan myös kykyä tuoda esiin epävarmuuksia ja riskejä (Weder ym., 2021). Globaalissa ilmastohallinnassa tämä on olennaista, sillä kansainvälisten tavoitteiden saavuttaminen perustuu monenkeskiseen yhteistyöhön, jossa yhteinen sääntöpohja ja luottamus on keskiössä (Bäckstrand & Lövbrand, 2015; Wright & Nyberg, 2024).

Yritysten kestävyysviestintää voidaan tarkastella kahdesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta. Ensinnäkin se toimii välineenä tilivelvollisuuden osoittamisessa: raportoinnin kautta yritykset tuovat esiin päästönsä, tavoitteensa ja toimenpiteensä suhteessa esimerkiksi sääntelyn mukaisiin velvoitteisiin. Toiseksi kestävyysviestintä on strateginen työkalu, jonka avulla yritykset rakentavat brändiään, luottamustaan ja suhteitaan sidosryhmiin. Näin viestinnällä voidaan samanaikaisesti täyttää institutionaalisia vaatimuksia ja luoda kilpailuetua markkinoilla. (Khuong ym., 2021; Vuong & Bui, 2023) Tämä kaksijakoinen rooli tekee kestävyysviestinnästä moniulotteisen ilmiön, jossa yhdistyvät normatiiviset ja strategiset tavoitteet.

Kestävyyshviestinnän strateginen ja viestinnällinen ulottuvuus voi kuitenkin synnyttää jännitettä avoimuuden ja toisaalta oman edun tavoittelun välille. Viestintä voi yhtäältä rakentaa luottamusta ja vahvistaa sidosryhmäsuhteita, mutta toisaalta se voi toimia keino-
nona hallita mielikuvia ja luoda liioiteltua kuvaa yrityksen vastuullisuudesta. Tällainen riski korostuu erityisesti viherpesun (greenwashing) muodossa. Viherpesu ei rajoitu yksittäisiin harhaanjohtaviin väitteisiin, vaan sitä voidaan pitää laajempänä viestinnällisenä ilmiönä, joka voi rapauttaa luottamusta sekä yksittäisiin yrityksiin että koko vastuullisuusajatteluun. (Montgomery ym., 2023; Santos ym., 2024)

Kun yrityksen väittämät eivät vastaa todellisia toimia, seurauksena on usein lisääntynyt sidosryhmien skeptisyys ja kyynisyys vastuullisuusviestintää kohtaan. Viherpesu ei ainoastaan heikennä yrityksen mainetta, vaan se voi myös murentaa sidosryhmien luottamusta ja kyseenalaistaa yrityksen legitimitietin. Uskottavuuden menetys ei vaikuta vain yritykseen itseensä, vaan se voi heikentää myös koko toimialan vastuullisuustyön legitimitietin. (Santos ym., 2024)

Toisaalta viherpesun käsite itsessään kehittyy jatkuvasti, ja uudempi tutkimus on tuonut esiin myös ennaltaehkäisyyn ja tunnistamiseen liittyviä strategioita. Keskeisiksi keinoiksi on nostettu esimerkiksi kolmannen osapuolen varmennus, selkeä standardointi sekä vastuullisuusviestinnän vertailukelpoisuus, jotka yhdessä vähentävät väärinkäytön mahdollisuuksia. (Sneideriene & Legenzova, 2025) Tutkielma CSRD-direktiivin mukaiset kestävyysraportointistandardit edellyttävät juuri tämänkaltaisia elementtejä kestävyysraporteilta, mikä lisää raporttien käyttökelpoisuutta myös tutkimusaineistona.

Joka tapauksessa kestävyysraportit ovat keskeinen osa yritysten kestävyysviestintää ja niiden analysoiminen pitää suhteuttaa viestinnälliseen kehukseen. Rajanveto viherpesun ja viestinnällisten ratkaisujen välillä on häilyvä, ja kestävyysraporteissa sanavalinnat ja muotoilut ovat yritysten tuottamia. Yritykset voivat siten vaikuttaa siihen, millaisia mielikuvia vahvistetaan ja toisaalta, millaisia asioita kestävyysraporteissa jätetään vähemmälle huomiolle. Nämä kestävyysviestintää koskevat näkökulmat tulee huomioida, kun kestävyysraporttien pohjalta tehdään johtopäätöksiä ja yleistyksiä.

3.4 Yritysten ilmastotyö ja kansainväliset aloitteet

Tutkielmassa ilmastotyöllä tai ilmastotoimilla viitataan toimenpiteisiin, joilla pyritään hillitsemään ilmastomuutosta. Globaalin ilmastohallinnan kontekstissa ymmärrän ilmastotoimet sekä teknisenä että strategisena kokonaisuutena, jossa yhdistyvät päästöjen vähentäminen, resurssitehokkuus, kiertotalouden ratkaisut, uusien teknologioiden kehittäminen ja laajempi yhteistyö sidosryhmien kanssa. Ilmastotyö kytkeytyy siten keskeisesti sekä yrityksen omiin prosesseihin, että sen asemaan osana globaaleja arvoketjuja ja yhteistyöverkostoja. Tutkielmassa yritysten sisäiset prosessit rajataan kuitenkin tarkastelun ulkopuolelle, ja keskittyminen on pelkästään epäsuorassa ilmastotyössä.

Ilmastotyöhön linkittyy myös paljon eri käsitteitä, jotka kuvaavat päästöjen vähentämistä. Tällaisia ovat esimerkiksi hiilineutraalius, nettonollapäästöt, vähähiilisyys ja hiilestä irtautuminen. (Johnson ym., 2023) Sama sanasto toistuu myös yritysten kestävyysraporteissa, ja näitä ilmaisuja yhdistää Pariisin ilmastopimuksen mukainen 1,5 asteen tavoite, joka edellyttää, että liiketoiminta on päästötöntä vuoteen 2050 mennessä.

Yritysten ilmastotyötä käsittelevä kirjallisuus nostaa kuitenkin esiin merkittäviä haasteita. Useimmat toimialat ja markkinat perustuvat yhä lyhyen aikavälin voiton maksimointiin, mikä estää yrityksiä tekemästä pitkäjänteisiä investointeja ennakoiiviin ympäristöstrategioihin (Bhatt & Ghuman, 2022; Wright & Nyberg, 2017). Tämä dynamiikka rajoittaa vaikuttavien ilmastotoimien toteuttamista, vaikka samalla tunnistetaan yritysten mahdollisuudet toimia merkittävänä ilmastomuutoksen hillitsijöinä (Allen ym., 2025).

Tutkielman kannalta keskeistä on ymmärtää, että ilmastotyö on monialainen ja laaja kokonaisuus, joka kattaa kaikki toimenpiteet, joilla pyritään hidastamaan ilmaston lämpenemistä. Tähän sisältyvät myös metsäteollisuuden kontekstissa toteutettavat kestävyyttä edistävät käytännöt, kuten kestävän metsänhoidon vahvistaminen, metsien suojelu ja biodiversiteettitavoitteiden edistäminen. Lisäksi ilmastotyöhön kuuluvat kaikki arvoketjussa toteutettavat ilmastotoimet, sekä muutoin sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö kestävyysteemojen parissa.

4. AINEISTO JA ANALYYSIMENETELMÄ

4.1 Yritysprofiilit: UPM, Stora Enso ja Metsä Group

Tässä luvussa tarkastelen kolmea suomen suurinta metsäyhtiötä Metsä Groupia, Stora Ensoa ja UPM:ää, joiden kestävyysraportit muodostava tutkimuksen aineiston. Yhtiöt ovat Suomen suurimpia teollisuusyrityksiä ja samalla globaaleja toimijoita, joiden vaikutus ulottuu useille mantereille. Niiden liiketoiminta perustuu pitkälti uusiutuvien materiaalien hyödyntämiseen, mutta samalla niiden toiminta aiheuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä, erityisesti toimitusketjujen eri vaiheissa. Tarkastelun tavoitteena on luoda kokonaiskuva yhtiöiden liiketoiminnasta ja päästöprofiileista, jotka muodostavat taustan myöhemmälle analyysille. Esittelen yhtiöiden keskeiset tunnusluvut, liiketoimintarakenteet ja päästötiedot. Kaikki luvut ja tiedot on otettu yritysten vuosikertomuksista.

Metsä Group on metsänomistajien omistama osuuskuntamuotoinen konserni, jonka toiminta kattaa puunhankinnan ja metsäpalvelut, puutuotteet, sellun ja kartongin valmistuksen sekä pehmo- ja tiivispaperit. Se on Suomen suurin puunostaja, ja sen omistajajäsenet hallinnoivat noin 5,5 miljoonaa hehtaaria metsää Suomessa. Vuonna 2024 yhtiön liikevaihto oli 5,7 miljardia euroa, ja se työllisti noin 9 600 henkilöä 17 maassa. Liikevaihdon perusteella Metsä Groupin päämarkkina-alueet ovat Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka (EMEA, 70,5 %), Aasia ja Tyynenmeren alue (APAC, 17,0 %) sekä Amerikka (12,5 %).

UPM keskittyy uusiutuviin kuituihin, edistyneisiin materiaaleihin, hiilipäästöjä vähentäviin ratkaisuihin ja painopapereihin. Yhtiö omistaa noin 0,9 miljoonaa hehtaaria metsää muun muassa Yhdysvalloissa, Uruguayssa ja Pohjoismaissa. Vuonna 2024 UPM:n liikevaihto oli 10,3 miljardia euroa, ja se työllisti noin 15 800 henkilöä. Päämarkkina-alueet liikevaihdolla mitattuna ovat Eurooppa (54 %), Aasia (25 %) ja Pohjois-Amerikka (15 %). UPM:llä on yhteensä 54 tuotantolaitosta, jotka sijaitsevat 11 eri maassa.

Stora Enso on yksi maailman suurimmista uusiutuvien pakkausratkaisujen, biomateriaalien ja puurakentamisen tuottajista sekä yksi suurimmista yksityisistä metsänomistajista. Yhtiön metsäomaisuus kattaa 2,1 miljoonaa hehtaaria, joista suurin osa on Ruotsissa.

Vuonna 2024 Stora Enson liikevaihto oli 9 miljardia euroa ja henkilöstömäärä noin 19 200. Liikevaihdolla mitattuna päämarkkina-alueet olivat Eurooppa (69 %) sekä Aasia ja Tyynenmeren alue (13 %). Stora Ensolla on yhteensä 57 tuotantolaitosta, jotka sijaitsevat pääasiassa Pohjois-, Länsi- ja Keski-Euroopassa. Lisäksi toimintaa on Kiinassa sekä yhteisyritysten kautta Brasiliassa ja Uruguayssa.

Taulukko 1: Metsäyhtiöiden kokoa kuvaavat tunnusluvut vuosikertomusten perusteella

Yhtiö	Sijoitus Suo- messä (liike- vaihto)	Liikevaihto (2024)	Henkilöstömäärä	Tuotantolaitoksia
Metsä Group	13	5,7 mrd €	n. 9 600	32 (7 maassa)
Stora Enso	9	9 mrd €	n. 19 200	57 (-)
UPM	7	10,3 mrd €	n. 15 800	54 (11 maassa)

Kaikki kolme yhtiötä toimivat konsernirakenteisina ja jakavat toimintansa useisiin liike-toimintayksiköihin. Tämä näkyy myös raportoinnissa, jossa ilmastotavoitteita ja päästöjä saatetaan esittää divisioonittain. Metsäyhtiöiden kasvihuonekaasupäästöt ovat mittavia, ja niiden jakautumisessa korostuu Scope 3 -luokka, eli epäsuorat päästöt arvoketjun eri vaiheissa. Vuonna 2024 Scope 3 -päästöt muodostivat Metsä Groupilla 81 %, Stora Ensolla 76 % ja UPM:llä 71 % kokonaispäästöistä.

Taulukko 2: Metsäyhtiöiden kokonaispäästöt, Scope 3-päästöjen %-osuus kokonaispäästöistä ja Scope 3 -päästöjen muutos verrattuna edelliseen vuoteen

Yhtiö	Kokonaispäästöt (tCO ₂ e)	Scope 3 -päästöt (%)	Scope 3 -päästöjen muutos edelliseen vuoteen (%)
Metsä Group	n. 5,6 miljoonaa	81 %	-19%
Stora Enso	n. 5,8 miljoonaa	76 %	-9,7%
UPM	n. 11,6 miljoonaa	71 %	+6 %

Scope 3 -päästöjen suuri osuus kertoo siitä, että merkittävä osa ilmastovaikutuksista syntyy yhtiöiden oman toiminnan ulkopuolella, esimerkiksi toimitusketjuissa, kuljetuksissa ja raaka-aineiden hankinnassa. Kaikki yhtiöt rajaavat laskentansa ulkopuolelle joitakin pienempiä ja metodologisesti haastavia päästöluokkia, kuten työmatkaliikenteen, vähäiset hankinnat sekä tuotteiden kierrätys- ja loppusijoitusvaiheen päästöt. Tämä on kuitenkin yleinen päästöraportointia koskeva käytäntö (Silvola ym., 2024).

Yritysten välillä on eroja päästöjen rakenteessa. Metsä Groupin korkea Scope 3 -osuus liittyy sen vähäiseen omaan metsäomistukseen (vain noin 2000 hehtaaria), mikä siirtää päästövastuuta ketjussa metsien omistajille. UPM:llä puolestaan kokonaispäästöt ovat selvästi suurimmat, mikä voi heijastua sen liiketoiminnan laajuudesta. Joka tapauksessa jokaisella tutkielman yrityksellä Scope 3 -päästöt ovat suurin piirtein linjassa tutkimuksissa esitettyjen yleisten arvioiden kanssa (Hertwich & Wood, 2022).

Metsäyhtiöiden tarkastelu osoittaa, että kyse on taloudellisesti, ympäristöllisesti ja yhteiskunnallisesti merkittävistä toimijoista, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle Suomen rajojen ulkopuolelle. Ne työllistävät kymmeniä tuhansia ihmisiä suoraan ja välillisesti, sekä omistavat tehtaita ja metsää ympäri maailmaa. Siten niiden liiketoiminnan globaali luonne ja erityisesti arvoketjujen laajuus kytkevät ne väistämättä osaksi globaalia ilmastohallintaa.

4.2 Kestävyysraportit tutkimusaineistona

Kestävyysraportointi on noussut viime vuosikymmeninä keskeiseksi välineeksi yritysten vastuullisuuden ja ilmastotoimien arvioimisessa. Kiinnostuksen taustalla vaikuttavat useat samanaikaiset tekijät: sidosryhmien kasvavat odotukset avoimuudesta, yleinen tietoisuuden lisääntyminen kestävästä kehityksestä kysymyksistä sekä sääntelyn ja raportointivelvoitteiden kiristyminen. (Turzo ym., 2022) Yritysten näkökulmasta kestävyysraportointi on paitsi normatiivinen velvollisuus myös strateginen mahdollisuus: raporttien kautta ne voivat rakentaa legitimitettiä ja hallita maineeseen liittyviä riskejä sekä osoittaa sitoutumista globaaleihin ilmastotavoitteisiin (Benvenuto ym., 2023; Comyns, 2018).

Suomessa kestävyysraportoinnilla on pitkät juuret. Jo 1970-luvulla ensimmäiset yritykset alkoivat julkaista vapaaehtoisia ympäristöraportteja, mutta ilmiö yleistyi vasta 1990-luvulla ja saavutti laajemman näkyvyyden 2000-luvun taitteessa. Raporttien nimitykset ovat vaihdelleet yhteiskuntavastuuraporteista vastuullisuusraportteihin ja sittemmin EU-lainsäädännön myötä kestävyysraporteiksi, mutta sisällöllisesti ne ovat nojanneet kansainvälisiin viitekehyksiin, joita yritykset käyttävät edelleen. (Silvola ym., 2024)

Vapaaehtoisen raportoinnin aikakaudella kestävyysraportteja voidaan tarkastella erityisesti legitiimiyden ja sidosryhmäteorian kautta. Yritykset ovat voineet raportoida ilmasto- ja vastuullisuustoimistaan sekä yhteiskunnallisten odotusten täyttämiseksi että sidosryhmien tiedontarpeiden tyydyttämiseksi. (Comyns, 2018) Kansalaisten odotusten voimakkuus on merkittävä: Adren ja kumppaneiden (2024) tutkimuksessa 89 % vastaajista 125 eri maasta kannatti vahvempaa poliittista toimintaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kansalaisten ja ympäristöjärjestöjen luoma paine ilmentää, että raportointia ei voi selittää yksinomaan sääntelyn kautta, vaan taustalla vaikuttavat myös laajemmat yhteiskunnalliset odotukset (Awa ym., 2024; Haque & Islam, 2015).

Samalla vapaaehtoisuuteen perustuneet raportit ovat altistuneet kritiikille. Koska yritykset ovat voineet itse valita, mitä ja miten ne raportoivat, raportit ovat toisinaan näyttäneet valikoivina ja liiankin myönteisinä kuvauksina (Coupland, 2006; Hahn & Lülfs, 2014). Tämä on johtanut keskusteluun siitä, palveleeko kestävyysraportointi aidosti kestävä kehityksen tavoitteita vai lähinnä yritysten maineenhallintaa (Boiral, 2013; Burritt & Schaltegger, 2010; Mähönen, 2020).

Raportoinnin kenttä on ollut pitkään pirstaleinen, sillä erilaisten viitekehysten käyttö on vaikeuttanut yritysten keskinäistä vertailua. NFRD-direktiivin (2014/95/EU) nojalla yritykset saivat itse valita raportointikehyksen, mikä johti epäyhtenäisyyteen ja mahdollisti myös standardien vaihtamisen osa-alueittain. Uudistunut CSRD-direktiivi pyrkii poistamaan nämä ongelmat siirtymällä vapaaehtoisuudesta määrämuotoiseen, standardoituun ja lakisääteiseen raportointiin. (Niskala & Palmuaro, 2023)

CSRD:n keskeisenä välineenä toimivat eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS), jotka kattavat niin ympäristöön, yhteiskuntaan kuin hallintotapaankin liittyvät ulottuvuudet. Standardointi palvelee useampaa tavoitetta: raportoitavan tiedon luotettavuus ja vertailtavuus paranevat, raportoinnista tulee osa tilinpäätöksen veroista varmennettavaa aineistoa, ja se tarjoaa pohjan EU:n kestävän rahoituksen toimintasuunnitelman (EU Sustainable Finance Action Plan) toteuttamiselle. (Silvola ym., 2024)

Koodi	Standardin nimi
ESRS 1	Yleiset vaatimukset
ESRS 2	Yleiset tiedot
ESRS E1	Ilmastonmuutos
ESRS E2	Pilaantuminen
ESRS E3	Vesivarat ja merten luonnonvarat
ESRS E4	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit
ESRS E5	Resurssien käyttö ja kiertotalous
ESRS S1	Oma työvoima
ESRS S2	Arvoketjun työntekijät
ESRS S3	Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt
ESRS S4	Kuluttajat ja loppukäyttäjät
ESRS G1	Liiketoiminnan harjoittaminen

Kuvio 3, Eurooppalaiset kestävyysraportointistandardit (ESRS)

Tutkimusaineistona kestävyysraportit tarjoavat lähteen yritysten ilmastostrategioiden, kumppanuuksien ja sidosryhmäyhteistyön tarkastelulle. Ne sisältävät yksityiskohtaista tietoa muun muassa päästövähennystavoitteista, yhteistyön muodoista ja yritysten omista arvioista ilmastotyön etenemisestä. Raportit eivät kuitenkaan ole neutraaleja kuvauksia todellisuudesta, vaan heijastavat aina yritysten intressejä ja viestinnällisiä tavoitteita. Tämä korostaa kriittisen otteen merkitystä: raportit voivat toimia paitsi tiedonlähteenä myös yritysten narratiivien ja vastuullisuusviestinnän ilmentyminä (Benvenuto ym., 2023; Kosi & Relard, 2024).

Käytännön tasolla tutkittavat yritykset integroivat kestävyysraportoinnin osaksi laajempia vuosikertomuksiaan vaihtelevin tavoin. Esimerkiksi UPM:n vuosikertomuksessa ilmastoon ja vastuullisuuteen liittyvä sisältö ei rajoitu kestävyysraportointiosioon, vaan ulottuu myös muihin osiin. Tästä syystä tutkimuksessa hyödynnetään sekä

kestävyysraporttien ydinasioita, että niihin rinnastettavaa aineistoa, joita löytyi hieman vuosikertomusten muilta sivuilta.

Kestävyysraportteihin sisältyvä tieto rakentuu kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteelle (double materiality): yritysten tulee raportoida sekä niiden toiminnan vaikutuksista ympäristöön ja yhteiskuntaan (impact materiality) että ilmastonmuutokseen ja kestävyyskysymyksiin liittyvistä taloudellisista riskeistä ja mahdollisuuksista (financial materiality). Tämä kehys jäsentää, millaisia asioita raportteihin sisältyy ja millaisia jää niiden ulkopuolelle. (Silvola ym., 2024)

Vaikka uudistunut sääntely rajoittaa yritysten mahdollisuutta muokata sisältöä yksipuolisesti, raportit rakentuvat yhä osana yritysten omaa viestinnällistä strategiaa. Tämä tarkoittaa, että aineiston pohjalta voidaan analysoida erityisesti sitä, millaisena yritykset haluavat esittää ilmastotoimensa ja vastuullisuutensa, mutta ei välttämättä koko kuvaa niiden todellisesta vaikuttavuudesta. Toisaalta kestävyysraportoinnin uudistus tuo siis yrityksille tiukempia vaatimuksia, ja samalla aiemmin haasteena olleet vertailtavuuden ja tiedon luotettavuuden puutteet ovat vähentyneet, ja uudistettujen raportointikäytäntöjen katsotaan tuottavan aiempaa luotettavampaa tietoa (Kosi & Relard, 2024).

4.3 Teoriaohjaava sisällönanalyysi analyysimenetelmänä

Tässä luvussa esittelen tutkielmassa käytetyn analyysimenetelmän ja kuvaan analyysin eri vaiheet. Tutkimus on laadullinen, ja sen analyysimenetelmänä toimii teoriaohjaava sisällönanalyysi. Menetelmä valikoitui, koska se mahdollistaa laajojen ja moniulotteisten dokumenttiaineistojen systemaattisen tarkastelun sekä tiivistämisen tutkimuskysymysten kannalta olennaiseen muotoon (Hakala, 2024; Puusa ym., 2020).

Tässä tutkielmassa teoriaohjaavuus tarkoittaa sitä, että analyysiyksiköt nousevat aineistosta, mutta niiden ryhmittelyä ja tulkintaa ohjaa globaalin ilmastohallinnan viitekehys. Tämä lähestymistavan avulla kestävyysraporteista on mahdollista saada laajasti havaintoja, joita tutkimusmenetelmä mahdollistaa tarkastella avoimesti hyödyntäen aiemman tutkimuksen tarjoamia käsitteellisiä työkaluja.

Sisällönanalyysin monivaiheisuudesta johtuen, pyrin mahdollisimman selkään ja johdonmukaiseen analyysin etenemiseen. Analyysia ohjaa sisällönanalyysille tyypillinen vaiheittainen etenemismalli, jossa keskeistä on aineiston systemaattinen lukeminen ja siirtyminen karkeista tarkastelutavoista kohti yksityiskohtaisempia käsittelymalleja (Puusa ym., 2020). Tavoitteenani on muodostaa laajoista kestävyysraporteista tiivistetyt tiedostot, jotka sisältävät ainoastaan tutkimuskysymysten kannalta olennaisen ja merkityksellisen informaation.

1. Aineistoon perehtyminen	Vuosikertomuksia luetaan toistuvasti kokonaiskuvan saamiseksi.
2. Pelkistäminen	Aineistosta poimitaan tutkimuskysymysten kannalta merkitykselliset ilmaukset.
3. Luokittelu	Samankaltaiset ilmaukset ryhmitellään yhteen alustaviksi kategorioiksi.
4. Teemoittelu	Kategorioista muodostetaan laajempia teemoja.
5. Abstrahointi ja tulkinta	Teemat liitetään osaksi globaalin ilmastohallinnan käsitteellistä viitekehystä.

Kuvio 4, Analyysiprosessin viisi vaihetta (Puusa ym., 2020; Tuomi & Sarajärvi, 2018)

Yllä olevassa kuviossa on kronologisessa järjestyksessä avattu analyysiprosessin eteneminen välivaiheittain. Analyysi toteutui vaiheittaisena, mutta osittain limittyvänä prosessina. Tällöin tulkinta ei rajoitu analyysin loppuvaiheeseen, vaan on läsnä koko prosessin ajan. (Puusa ym., 2020) Tulkinnan ulottuminen kaikkiin prosessin vaiheisiin tarkoittaa myös sitä, että tutkija joutuu tekemään jatkuvasti valintoja suhteessa aineiston abstrahointiin (Lindgren ym., 2020).

Sisällönanalyysin keskeinen tavoite on tiivistää ja luokitella aineistoa siten, että sen informaatioarvo säilyy, mutta sen tulkittavuus paranee. Menetelmä tarjoaa välineen aineiston jäsentelyyn joko aineistolähtöisesti, teorialähtöisesti tai teoriaohjaavasti. Teoriaohjaavassa lähestymistavassa analyysi etenee pitkälti aineiston ehdoilla, mutta sen luokittelua

ja tulkintaa ohjaa olemassa oleva teoreettinen viitekehys. Tämä erottaa sen sekä puhtaasti aineistolähtöisestä analyysistä, että tiukasti teorialähtöisestä lähestymistavasta. (Tuomi & Sarajärvi, 2018) Vaikka tavoitteena on säilyttää aineiston informaatioarvo, on hyvä kuitenkin tunnista, että kun aineisto tiivistetään, niin se samalla väistämättä johtaa tiettyihin rajauksiin ja mahdollisiin tulkinnanvaraisuuksiin, jolloin aineiston informaatioarvo voi tavoitteesta huolimatta kaventua. Riskinä on myös, että aineistosta nostettujen havaintojen kontekstuaalisuus hämärtyy. (Kleinheksel ym., 2020; Lindgren ym., 2020)

Jokaisella tutkimusmenetelmällä on omat rajoitteet, jotka heijastuu siihen, miten ja millä tavalla aineisto heijastelee todellisuutta suhteessa tutkimuskysymyksiin. Laadullinen sisällönanalyysi on saanut osakseen kritiikkiä sen mahdollisesta yksinkertaistavuudesta (Hakala, 2024). Tämä yksinkertaistavuus liittyy jo tutkielman alussa sivuttuun teoreettisen viitekehysten sekä tutkimusmenetelmän tuomiin rajoitteisiin. Kun aineiston tarkastelua ohjaa kaikissa sen vaiheissa valittu teoreettinen viitekehys, aineistosta nousevat havainnot liittyvät tähän teemaan ja peilaantuvat suhteessa viitekehystä koskeviin keskusteluihin. Tällöin valmiiseen teoriaan tukeutuminen rajoittaa kykyä tuottaa täysin uutta, teoriaa haastavaa tai laajentavaa tietoa (Hsieh & Shannon, 2005; Tuomi & Sarajärvi, 2024).

Kleinheksel ja kollegat (2020) ehdottavat laadullisen tutkimuksen uskottavuuden vahvistamiseksi käytäntöjä, kuten tutkijan reflektointia, systemaattista koodausprosessin kuvaamista ja aineiston sekä analyysin välisten yhteyksien havainnollistamista esimerkiksi suorien sitaattien avulla. Heidän näkemyksensä mukaan näin toimimalla voidaan hallita tulkintaan liittyviä riskejä ja tehdä näkyväksi ne ratkaisut, joiden pohjalta johtopäätökset rakentuvat. Juuri tähän olen pyrkinyt tutkielman eri vaiheissa: analyysiprosessin olen kuvannut seuraavassa luvussa 4.4. mahdollisimman tarkasti ja analyysissä itsessään olen käyttänyt paljon sitaatteja analyysin tukena.

4.4 Analyysiprosessin kulku: aineiston käsittelystä tuloksiin

Analyysiprosessin alkuvaiheessa latasin kaikkien kolmen tarkasteltavan metsäyhtiön vuosikertomukset ja perehdyin niihin systemaattisesti. Vuosikertomuksista kokosin ensin perustiedot, kuten liikevaihdon, päämarkkina-alueet ja työntekijämäärät, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti luvussa 4.1. Näiden lisäksi kokosin yhteen yhtiöiden ESG-raportointin mukaiset raportointikohdat ja laadin niistä vertailutaulukon. Tämä vaihe osoittautui tärkeäksi, sillä vaikka yritykset noudattavat pääosin samoja raportointiperiaatteita, niiden raportointikäytännöissä on havaittavissa pieniä eroja. Esimerkiksi kohdassa G1–5 – Poliittinen vaikuttaminen ja lobbaustoiminta, sekä Metsä Group että UPM ovat raportoineet, mutta Stora Enso ei ole sisällyttänyt tätä kohtaa omaan raportointiinsa.

Koska kestävyysraportit olivat vuosikertomuksissa selkeästi erillisiä kokonaisuuksia, rajasin tutkimusaineiston ensisijaisesti niihin. Tarkastelin kuitenkin myös vuosikertomusten muita osioita, mikäli ne sisälsivät tutkimuskysymysten näkökulmasta olennaista sisältöä. Tähän liittyvää rajausta käsitelin jo aikaisemmin sivulla luvussa 1.2.

Kokonaisuudessaan aineisto kattoi yli 300 sivua, mikä korosti aineiston laajuutta ja tiivistämisen tarvetta. Tässä vaiheessa hyödynsin erillistä PDF-tiedostojen käsittelyohjelmaa, jonka avulla pystyin tekemään rajauksia ja merkintöjä sekä hallitsemaan aineistoa paremmin. Tämä työtapo mahdollisti aineiston käsittelyn vaiheittain: ensin kokonaisuutena ja sen jälkeen fokusoiden tutkimuskysymysten kannalta olennaisiin osioihin.

Seuraavaksi otin käyttöön hakusanamenetelmän, jonka tarkoituksena oli tunnistaa aineistosta tutkimuskysymyksiin ja teoreettiseen viitekehykseen liittyviä ilmiöitä. Koska olin lukenut aineistot jo useaan kertaan, pystyin arvioimaan, millaisilla hakusanoilla saisin merkityksellisiä osumia. Käytin esimerkiksi sanoja arvoketju, yhteistyö, hallinta, ilmastomuutos ja politiikka. Tiedetyt yleiset sanat, kuten ”metsä” ja ”kestävyys”, rajasin pois liian suurten osumamäärien vuoksi. Hakutulosten avulla rakensin taulukon, johon kirjasin hakusanojen esiintymismäärät kunkin yrityksen raporteista. Taulukko havainnollisti eroja ja painotuksia yritysten välillä: esimerkiksi sanan arvoketju esiintymistiheys oli selvästi

korkein Stora Enson raportissa, kun taas UPM raportista korostui yhteistyö. Kokosin alla esitettyyn taulukkoon (taulukko 7) muutamia hakusanoja ja niiden osumamääriä.

Taulukko 3: Hakusanojen osumien määrä kestävyysraporteista

Hakusana	Metsä Group	UPM	Stora Enso
Arvoketju	112	74	161
Scope 3	33	39	29
Yhteistyö	110	161	51
Hallinta	95	98	56
Ilmaston- muutos	38	25	32
Politiikka	18	24	16
Globaali	8	44	3
Lobbaus	7	4	0
Sopimus	37	26	28

Käytin tekstinkäsittelyohjelman korostustyökalua ja merkitsin aineistoihin kaikki hakusanojen osumat. Näin pystyin visuaalisesti seuraamaan, missä yhteyksissä hakusanat esiintyivät ja miten ne liittyivät tutkimuskysymyksiin. Tämä vaihe auttoi myös erottamaan olennaiset osumat epäolennaisista.

Merkintöjen jälkeen aineisto vaati edelleen pelkistämistä. Poistin aineistosta kohdat, jotka eivät liittyneet tutkimuskysymyksiin, kuten yleisluonteiset vastuullisuutta kuvaavat selostukset. Näin aineisto tiivistyi noin 40 sivuun alkuperäisestä yli 300 sivusta. Pelkistämisen seurauksena aineisto alkoi hahmottua kokonaisuutena, jonka avulla oli mahdollista tarkastella kunkin yhtiön painotuksia ja lähestymistapoja osana globaalia ilmastohallintaa. Tässä vaiheessa aineisto oli kuitenkin vielä hyvin hajanainen.

Pelkistetyn aineiston pohjalta aloitin teemoittelun, joka on sisällönanalyysin keskeisimpiä vaiheita (Hakala, 2024). Teemoittelun toteutin värikoodauksen avulla, mikä helpotti havaintojen vertailua yhtiöiden välillä. Alkuvaiheessa teemoja oli noin parikymmentä, mutta teemoittelun edetessä yhdistelin niitä loogisemmiksi kokonaisuuksiksi. Prosessin aikana hyödynsin myös Flowchart -sovellusta, jonka avulla hahmotin ala- ja yläteemat visuaalisesti. Tämä vaihe auttoi karsimaan aineiston moninaisuutta hallittavampaan muotoon. Alla olevassa kuviossa (kuvio 5) on kuvattuna esimerkkiprosessi teemojen yhdistämisestä.

Yhdistän alateemat: 1) Vastuullisuusvaatimukset 2) Raportointivaatimukset Uusi alateema: → Sopimus- ja vaatimusrakenteet
Yhdistän alateemat: 1) Arvoketjun sitouttaminen ilmastotavoitteisiin 2) Ilmastotavoitteiden seuranta Uusia alateema: → Ilmastotavoitteiden ulottaminen arvoketjuun
Yhdistän uudet alateemat: 1) Sopimus- ja vaatimusrakenteet 2) Ilmastotavoitteiden ulottaminen arvoketjuun 3) Sertifikaattien käyttö (valmiiksi itsenäinen alateema) Omaksi yläteemaksi: → Ehtojen asettaminen arvoketjussa

Kuvio 5: Alateemojen yhdistely ja yläteemojen muodostaminen prosessina

Jatkoin alateemojen yhdistelyä ja yläteemojen muodostamisprosessia, kunnes aineistosta muodostui viisi yläteemaa. Kaikki teemat olivat omia kokonaisuuksiaan. Nämä teemat olivat seuraavat:

1. Ehtojen asettaminen arvoketjussa
2. Yhteistyö arvoketjussa
3. Yhteistyö arvoketjun ulkopuolella
4. Kiinnittyminen globaaleihin ja EU-tason aloitteisiin
5. Globaali ilmastovaikuttaminen ja edunvalvonta

Näistä kolme ensimmäistä kytkeytyvät ensimmäiseen tutkimuskysymykseen (yhteistyön ja vallan hyödyntäminen epäsuorissa ilmastotoimissa), ja kaksi viimeistä vastaavat toiseen tutkimuskysymykseen (yritysten kiinnittyminen osaksi globaalia ilmastohallintaa). Teemoittelun kautta syntyi näin selkeä tutkimuskysymysten mukainen rakenne, joka toimi pohjana analyysiluvun kirjoittamiselle. Ohessa vielä molemmista tutkimuskysymyksistä omat kuvot, joissa eroteltuna tutkimuskysymys ja siihen kytkeytyvät ylä- ja alateemat.

Tutkimuskysymys	Yläteemat	Alateemat
Miten metsäyhtiöt hyödyn- tävät yhteistyötä ja valtaa epäsuorissa ilmastotoimis- saan?	1) Ehtojen asettaminen arvoketjussa 2) Yhteistyö arvoketjussa 3) Yhteistyö arvoketjun ulkopuolella	1) sopimus- ja vaatimusrakenteet 1) sertifikaattien käyttö 1) ilmastotavoitteiden ulottaminen arvoketjuun 3) Yhteistyö tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa 3) Yhteistyö muiden yritysten kanssa 3) Yhteistyö järjestöjen kanssa 3) Usean toimijan yhteistyö

Kuvio 6: Tarkempi teemoittelu, ensimmäinen tutkimuskysymys

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen teemoittelussa hahmottui lopulta kolme yläteemaa. *Ehtojen asettaminen arvoketjussa* sisälsi kolme alateemaa ja *Yhteistyö arvoketjun*

ulkopuolella neljä alateemaa. Alun perin alateemaksi suunniteltu *Arvoketjussa edistetään yhteistyötä* nousi lopulta omaksi yläotsikokseen aineiston perusteella.

Tutkimuskysymys	Yläteemat	Alateemat
Miten metsäyhtiöt kiinnittivät osaksi globaalia ilmasto-hallintaa?	4) Kiinnittyminen globaaleihin ja EU-tason aloitteisiin 5) Globaali ilmastovaikuttaminen ja edunvalvonta	4) Kansalliset ja globaalit sitoumukset 4) Vaikuttaminen globaaleissa instituutioissa

Kuvio 7: Tarkempi teemoittelu, toinen tutkimuskysymys

Toisen tutkimuskysymyksen teemoittelussa hahmottui lopulta kaksi yläteemaa. Ensimmäinen, *Kiinnittyminen globaaleihin ja EU-tason aloitteisiin*, sisälsi kaksi alateemaa. Toinen, *Osallistuminen globaaliin keskusteluun ja edunvalvontaan*, nousi analyysin edessä alateemasta omaksi yläotsikokseen ilman erillisiä alateemoja.

Taulukko 4: Havaintoyksiköiden määrä teema- ja yrityskohtaisesti

Teema	Havaintojen määrä		
	Metsä Group	Stora Enso	UPM
Ehtojen asettaminen arvoketjussa	20	6	10
Yhteistyö arvoketjussa	7	6	2
Yhteistyö arvoketjun ulkopuolella	16	8	22
Kiinnittyminen globaaleihin ja EU-tason aloitteisiin	12	2	17
Globaali ilmastovaikuttaminen ja edunvalvonta	12	-	9

Yllä olevassa taulukossa (taulukko 4) on vielä havaintoyksiköiden määrä yritys- ja yläteemakohtaisesti. Todellisuudessa mainintoja oli enemmän, mutta huomioin taulukkoon samaan asiaan viittaavat maininnat vain kertaalleen.

Koko prosessin aikana pyrin säilyttämään aineiston yhteyden analyysiin siten, että käytin suoria sitaatteja tasaisesti kaikista kolmesta yhtiöstä. Vaikka Stora Enson aineisto sisälsi määrällisesti vähiten havaintoja, varmistin, että sen näkökulmat eivät jääneet analyysissä sivuun. Sitaatit valikoin tarkoituksenmukaisesti, ja usein nostin esiin useamman sitaatin rinnakkain, mikä mahdollisti vertailun kestävyysraporttien sisältöjen välillä.

Lopputuloksena syntynyt teemoiteltu aineisto loi perustan varsinaiselle analyysiluvulle ja seuraavaksi aloitin havaintoyksiköiden läpikäynnin yläteemakohtaisesti. Tässä vaiheessa analyysi oli jo pitkällä omassa ajattelussani, mutta havaintojen tarkastelu suhteessa tutkimuskirjallisuuteen syvensi edelleen ymmärrystäni. Aloin kirjoittamaan ensimmäisiä versioita analyysiluvusta, jonka rakensin viiteen alalukuun yläteemojen mukaisessa järjestyksessä.

Viiden yläteeman avulla oli mahdollista tarkastella systemaattisesti, miten metsäyhtiöt asemoivat itseään globaalissa ilmastohallinnassa; ilmastotoimijana arvoketjuissa, yhteistyön kentillä sekä mukana olemalla globaaleissa aloitteissa. Tämä vaihe merkitsi samalla siirtymää aineiston käsittelystä tulkinnalliseen analyysiin, jossa teoreettinen viitekehys ja aineisto kytkeytyvät toisiinsa. Analyysiluvun jälkeen kirjoitin vielä erilliset luvut analyysin pohdinnasta (luku 6), jonka jälkeen tein koko tutkimusprosessista johtopäätökset (luku 7).

Kaiken kaikkiaan analyysiprosessi oli pitkä ja monivaiheinen, mutta sen selkeä struktuuri sekä toimivat apuohjelmat auttoivat analyysin eri vaiheissa. Analyysiprosessi kokonaisuutena auttoi hahmottamaan, millaisia rooleja metsäteollisuuden suuret toimijat ottavat globaalissa ilmastohallinnassa ja millaisia jännitteitä tähän liittyy. Analyysi ei kuitenkaan edennyt täysin suoraviivaisesti, vaan useissa kohdissa oli tarpeen pysähtyä arvioimaan ja reflektimaan aineistoon, teoreettiseen viitekehykseen ja tutkimusmetodiin liittyviä ratkaisuja ja rajoitteita. Näin analyysiprosessi muodostui yhtä aikaa tekniseksi ja pohdiskelevaksi kokonaisuudeksi.

5. TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Arvoketjun hallinta ilmastotoimissa

Ensimmäinen yläteema tutkimusaineistossa on *arvoketjuun ulotetut ehdot*. Sen kautta on mahdollista tarkastella, miten metsäyhtiöt hallitsevat arvoketjuja. Tässä keskiössä on erityisesti yritysten asema ja valta määritellä vastuullisuustyön reunaehdot suhteessa arvoketjun toimijoihin ja näin kiinnittyä osaksi globaalia ilmastohallintaa. Aineistossa havaitut yritysten asettamat ehdot ryhmittyvät kolmeen kokonaisuuteen: (1) sopimus- ja vaatimusrakenteet, (2) sertifikaattien käyttö ja (3) ilmastotavoitteiden ulottaminen arvoketjuun.

Kestävyysraporteissa toimitusketjuun kohdistuvat vastuullisuusvaatimukset näyttäytyivät yleisesti ylhäältä annettuina ehtona sopimuksille. Yritykset määrittelivät toimittajille toimintaperiaatteita ja eettisiä ohjeistuksia, jotka olivat osana sopimuksia. Näin arvoketjun toimijat asettuivat velvoitteiden kohteiksi, joilla oli vain rajallisia mahdollisuuksia vaikuttaa yhteistyön sisältöön. Tämä heijastelee kirjallisuudessa kuvattua valtdynamiikkaa, jossa suuryritykset määrittävät pelisäännöt ja pienemmät toimijat ovat riippuvaisia niiden tarjoamista sopimuksista (Aytac, 2023).

Edellytämme toimittajiltamme ja urakoitsijoiltamme vastuullisia käytäntöjä, jotka vastaavat UPM:n toimintaohjetta toimittajille ja kolmansille osapuolille, yhtiön politiikkoja ja sääntöjä sekä metsäsertifioinnin alkuperäketjustandardeja. (U, 51)

Toimittajien eettisissä toimintaohjeissa asetetaan toimittajille vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat muun muassa ympäristönsuojelua. Niissä veloitetaan toimittajaa erityisesti ymmärtämään, millaisia yhteyksiä sen liiketoiminnalla voi olla luonnon monimuotoisuuteen kohdistuviin vaikutuksiin, ja tarvittaessa toimimaan luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi. (SE, 55)

Toimittajien eettisissä toimintaperiaatteissa toimittaja sitoutuu korjaamaan kaikki periaatteiden rikkomukset. (MG, 96)

Metsä Groupin raportti sisälsi näistä käytännöistä eniten mainintoja ja toi esiin vahvimmin yrityksen valta-aseman, sillä periaatteiden rikkomuksiin oli liitetty selkeä korjausvelvoite. On todennäköistä, että myös Stora Enso ja UPM sisällyttävät vastaavanlaisia ehtoja sopimuksiinsa, mutta niiden kestävyysraporteista ei löytynyt mainintoja vastaavista käytännöistä. UPM puolestaan laajensi velvoitteet myös toimittajien omiin verkostoihin.

UPM:n Toimintaohje toimittajille ja kolmansille osapuolille määrittelee toimittajia koskevat vähimmäisvaatimukset. Odotamme toimittajien edistävän samoja vaatimuksia myös omissa toimitusketjuissaan. (U, 80)

Tällainen laajeneva velvoitteiden ketju konkretisoi, kuinka yritykset voivat ulottaa vaikutusvaltansa myös välillisesti kaukaisempiin arvokerjun toimijoihin (Mensah ym., 2025). Keskimäärin yli 75 % arvoketjun päästöistä muodostuu epäsuorilta toimittajilta, kaukaisemmilla tasoilla (Wójcik-Jurkiewicz & Ballentine, 2024), joten vaikuttavuuden näkökulmasta myös kaukaisempien arvoketjun toimijoiden velvoittaminen ilmastotyöhön on perusteltua.

Toinen arvoketjun hallintaa ilmentävä kokonaisuus liittyy sertifikaattien käyttöön. Sertifiointijärjestelmät toimivat keskeisinä välineinä toimittajien vastuullisuuden todentamisessa ja ovat monissa tapauksissa sopimusten edellytys. Tällä tavoin yritykset tukeutuvat kolmansien osapuolten järjestelmiin, joissa arvoketjun vastuullisuuden osa-alueita arvioivat myös yritysten ulkopuoliset toimijat.

Kaikki hankittu puu tulee joko sertifioiduista metsistä tai kontrolloidun alkuperän vaatimukset täyttävistä lähteistä (PEFC Controlled Sources, FSC Control-led Wood). Hankitun puun alkuperä tunnetaan aina. (MG, 71)

UPM vaatii esimerkiksi, että kaikki toimittajan sellutoimitukset täyttävät FSC:n kontrolloitua puuta ja PEFC:n due diligence -menettelyä koskevat uusimmat voimassa olevat vaatimukset. (U, 201)

Stora Enso on ottanut käyttöön metsäsertifioinnit ja kolmannen osapuolen jäljitettävyyssjärjestelmät, jotta puun alkuperä tiedetään ja varmistetaan, että se on peräisin kestävästä lähteistä. (SE, 56)

Metsäteollisuudessa sertifikaattien käyttö on ollut vakiintunut käytäntö jo pidemmän aikaa, mutta toistaiseksi niiden tehokkuudesta on saatu vähän näyttöä (Klenk ym., 2015; Rametsteiner & Simula, 2003). Aiemmassa tutkimuksessa on myös korostettu sertifikaatteja koskevaa ristiriitaa: vaikka ne parantavat raaka-aineen jäljitettävyyttä ja lisäävät sitoutumista vastuullisuustavoitteisiin, niiden todellinen vaikuttavuus riippuu valvonnan kattavuudesta ja kriteerien tiukkuudesta (Nygaard, 2023). Samalla sertifikaatit tulevat siirtäneeksi yritysten vastuullisuusvelvoitteita kolmansille osapuolille (Sotirov ym., 2025).

Perustellusti voidaan väittää, että sertifikaatit eivät sellaisinaan tarjoa yrityksille ratkaisevaa keinoa arvoketjujen hallinnan uudistamiseen. Niillä on kuitenkin kaksinainen rooli: yhtäältä ne toimivat vastuullisuuden varmentajina, ja toisaalta ne avaavat yrityksille yhteyksiä kansainvälisiin kestävyysprosesseihin. Kaikki tutkielman yritykset raportoivat osallistuvansa sertifikaattien kehitystyöhön, jolloin niiden sisältö ne ole täysin irrallisia metsäyhtiöiden vaikutuspiiristä. Näin yritykset vahvistavat asemaansa globaalissa ilmastohallinnassa ja edistävät omia näkökulmiaan osana sertifioinnin kautta tapahtuvaa sääntelyä. Tätä sertifikaattien kautta tapahtuvaa vaikuttamista analysoin lisää luvussa 5.3.

Kolmas kokonaisuus liittyy ilmastotavoitteiden ja raportointikäytäntöjen ulottamiseen arvoketjuun. Kaikilla yrityksillä oli tavoitteita, jotka koskivat nimenomaan toimittajia ja muita kumppaneita. Näin yritysten omat ilmastopolitiikat levittäytyvät koko toimitusketjuun ja parhaimmillaan heijastuvat myös kaukaisemmille toimijoille.

UPM käynnisti vuonna 2022–30 by 30-ohjelman, jonka tavoitteena on vähentää hankittujen materiaalien ja logistiikan hiilidioksidipäästöjä (Scope 3) 30 %. Osana ohjelmaa toimittajat ovat velvoitettuja ilmoittamaan UPM:lle tiedot myymiensä tuotteiden ja palveluiden hiilijalanjäljistä. Tässä huomioidaan myös kaikki olennaiset päästöt, jotka ovat peräisin toimittajien arvoketjun alkupään toiminnoista. (U, 152)

Päivitetty tavoite on vähentää absoluuttisia hiilidioksidiekvivalenttipäästöjä (CO₂e) sekä omassa tuotannossa (scope 1 ja 2) että arvoketjussa (scope 3) 50 % vuoteen 2030 mennessä perusvuodesta 2019. (SE, 45)

Vuoden 2024 lopussa Metsä Group asetti tavoitteen vähentää kategorian 4 'Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu' kasvihuonekaasupäästöjä 30 prosenttia tonnikipometriä kohden vuoteen 2030 mennessä. (MG, 52)

Vuoteen 2030 sidotut tavoitteet toistuvat systemaattisesti, mikä kytkeytyy EU:n ilmastopolitiikkaan ja YK:n Agenda 2030 -ohjelmaan. Näin kansainväliset ilmastohallinnan aikarajat jäsentyvät yritysten vastuullisuusstrategioiden aikajänteiksi. Yleisesti aikarajalliset tavoitteet vahvistavat myös kestävyystyön ajallista sitovuutta (Cenci ym., 2023; Wright & Nyberg, 2024), jonka lisäksi julkisesti määritellyt tavoitevuodet toimivat myös viestinä sidosryhmille yrityksen sitoutumisesta pitkäjänteiseen ilmastotyöhön (Privato ym., 2024)

Näiden tavoitteiden tueksi yritykset tarvitsevat järjestelmiä, jotka mahdollistavat laajamittaisen päästöraportoinnin arvoketjun eri toimijoissa. Aineistosta nousikin useita

mainintoja arvoketjun toimijoille kohdistuneista vaatimuksista, jotka velvoittavat jakamaan tietoja hiilijalanjäljestään ja sitoutumaan päästövähennyksiin.

Ohjeet velvoittavat toimittajia seuraamaan aktiivisesti omien toimintojensa ja arvoketjun kasvihuonekaasupäästöjä, raporttoimaan niistä ja pyrkimään niiden vähentämiseen. (SE, 43)

UPM:n toimitusketjun vastuullisuusohjelmassa todetaan myös, että UPM:n toimittajien on raportoitava hiilijalanjälkensä vuosittain, sitouduttava sovittuihin kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteisiin sekä ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin. (U, 151)

Laajamittainen päästöraportointi koko arvoketjussa on tulossa yhä keskeisemmäksi osaksi kestävyysraportointia, erityisesti tiukentuvien vaatimusten vuoksi (Hertwich & Wood, 2018; Shrimali, 2022; Vieira ym., 2024). Nykyiset arviot Scope 3 -päästöistä perustuvat pitkälti alan keskiarvoihin, mikä lisää ilmastotyön epätarkkuutta. Sen sijaan ensisijaisen tiedon jakaminen toimitusketjussa mahdollistaisi tarkemman päästölaskennan ja loisi edellytykset päästöjen vähentämiseksi alan keskiarvoja pienemmiksi, edellyttäen, että yritykset saavat toimittajiltaan tietoja, jotka eivät muutoin ole niiden hallinnassa (Stenzel & Waichman, 2023).

Stora Enso pyrkii jatkuvasti parantamaan scope 3-tiedonkeruu- ja raportointiprosessejaan keskittyen datan täsmällisyyden parantamiseen tuotantoyksiköitasolle asti. (SE, 44)

Toimintavuonna kehitettiin edelleen konsernitason scope 3-päästöjen laskentaa (MG, 47)

Kehittämällä Scope 3 -päästötietojen keruu- ja raportointiprosesseja yritykset voivat seurata tavoitteidensa edistymistä ja tehdä paremmin tietoon pohjautuvia päätöksiä (Hertwich & Wood, 2018; Shrimali, 2022). Maininnat antavat selkeitä viitteitä siitä, että tarkempien tietojen pohjalta, yritykset pyrkivät ohjaamaan arvoketjuja kohti vähähiilisempiä käytäntöjä.

Aineiston perusteella arvoketjun hallinta ilmastotoimissa rakentuu sopimusehtojen, sertifiikaattien ja ilmastotavoitteiden varaan. Yritysten valta ilmenee diskursiivisena ja rakenteellisenä: ne määrittävät ehtoja, joiden noudattaminen on edellytys yhteistyölle, ja siirtävät velvoitteita alaspäin toimitusketjussa. Ilmastotavoitteiden ja raportointivelvoitteiden ulottaminen toimittajiin konkretisoi, kuinka kansainvälisten ilmastopolitiikan aikarajat jalkautuvat myös pienempiin arvoketjun toimijoihin. Näin metsäteollisuusyritykset toimivat paitsi ilmastopolitiikan kohteina myös toimijoina, joiden toiminta määrittelee kansainvälisten sopimusten onnistumisen.

5.2 Yhteistyö arvoketjun ilmastotoimissa

Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvien haasteiden ratkaiseminen edellyttää useiden toimijoiden yhteistyötä ja arvon yhteisluontia (Möller ym., 2020). Juuri yhteistyö ja sen vaaliminen on globaalille ilmastohallinnalle ja globaalille hallinnalle tunnusomaista (Bäckstrand & Lövbrand, 2015; Jang ym., 2016). Tässä luvussa tarkastelen, miten metsäyhtiöt tekevät yhteistyötä arvoketjunsä eri toimijoiden kanssa. Todellisuudessa jaottelu yhteistyön ja hallinnan välillä ei ole kuitenkaan näin tarkkarajaista, ja oletettavasti nämä teemat sekoittuvat käytännön toiminnassa.

Analyysiprosessin aikana yhteistyö arvoketjun ilmastotoimissa vakiintui omaksi yläteemaksi, ilman erillisiä alaotsikoita. Erityisesti Metsä Groupin ja Stora Enson raporteissa nousi esiin monipuolinen yhteistyö eri arvoketjun toimijoiden kanssa, kun taas UPM:n raporteissa viittauksia oli vähemmän. Yhteistyö näyttäytyy keinona pienentää epäsuoria päästöjä, vahvistaa metsien kestävää hoitoa sekä tarjota resursseja ja osaamista muiden toimijoiden tueksi.

Yksi keskeinen yhteistyön muoto liittyy logistiikkaan, joka muodostaa merkittävän osan metsäyhtiöiden Scope 3 -päästöistä. Siksi ei ole yllättävää, että raportit painottavat logistiikkakumppanuuksia osana ilmastotavoitteita. Metsä Group esimerkiksi tekee yhteistyötä logistiikka-alan toimijoiden, kuten VR:n ja Royal Wagenborgin kanssa ja Stora Enso taas kuvaa laajemmin tekevänsä yhteistyötä raaka-ainetoimittajien, logistiikkakumppaneiden ja asiakkaiden kanssa tehokkuuden parantamiseksi ja hiili-intensiteetin vähentämiseksi.

Arvoketjun kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään myös Metsä Groupin ja toimittajien yhteistyössä asettamalla päästövähennystavoitteilla. Metsä Groupin ja logistiikkakonserni VR:n vuoteen 2030 ulottuva tavoite puolittaa yhteistyön piiriin kuuluvien kuljetusten päästöt. (MG, 54)

Alankomaalaisen varustamo Royal Wagenborgin kanssa yhteisenä tavoitteena on vähentää tuotteiden merikuljetuksista syntyviä hiilidioksidipäästöjä 30 prosenttia (per tonni/maili) vuoden 2021 tasosta vuoteen 2030 mennessä. (MG, 54)

Stora Enso tekee yhteistyötä raaka-ainetoimittajien, logistiikkakumppaneiden ja asiakkaiden kanssa tehokkuuden parantamiseksi ja hiili-intensiteetin alentamiseksi arvoketjussa (SE, 44)

Näistä esimerkeistä välittyy, että logistiikkaan kohdistuvat yhteistyön muodot ovat usein numeerisesti mitattavia ja konkreettisia, mutta yhteistyön sisällöllinen kuvailu jää pintatasoisemmiksi verrattuna muihin yhteistyömuotoihin.

Toinen merkittävä yhteistyön osa-alue koskettaa metsienhoitoa. Metsät ovat metsäyhtiöiden keskeinen raaka-aine, ja niihin kohdistuu runsaasti toimialakohtaisia ympäristötavoitteita, joista yhtiöillä on myös raportointivelvollisuus. Metsien kasvua ja terveyttä koskevat tavoitteet ovat samanaikaisesti sekä liiketoiminnallisia että kestävyystavoitteita (Rusanen ym., 2024). Havaintojen perusteella metsäyhtiöt eivät ainoastaan edellyttäneet ilmastotoimia, vaan osoittivat myös valmiutta tukea ja auttaa niiden toteuttamisessa.

Stora Enso tekee yhteistyötä yksityisten metsänomistajien kanssa Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa tukeakseen heitä biologiseen monimuotoisuuteen ja metsänhoitoon liittyvissä asioissa hyödyntäen myös metsänomistajien näkemyksiä. (SE, 56)

Paikallisten sopimusyrittäjien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä puunkorjuussa, kuljetuksessa sekä metsänhoitotöissä. (MG, 103)

Näistä esimerkeistä välittyy, että yhtiöiden yhteistyö ei ole yksisuuntaista kontrollia, vaan siihen sisältyy myös resurssien tarjoamista ja toimijoiden tukemista. Tämä havainto toistui myös metsää koskevien sertifiointien yhteydessä, sillä metsäyhtiöt raportoivat tarjoavansa tukea arvoketjun toimijoille sertifikaattien hankinnassa.

Omistajajäsenille tarjotaan mahdollisuus sertifioida metsänsä PEFC- ja FSC-järjestelmän mukaisesti, ja sertifioidusta puusta maksetaan korkeampi hinta. (MG, 71)

Yhtiö tarjoaa metsäsertifiointia myös yksityismetsänomistajille ja muille asiakkailleen. UPM on perustanut Suomeen ja Uruguayhin FSC-ryhmäsertifioinnit, jotka auttavat pieniä metsänomistajia pääsemään sertifiointiin piiriin. (U, 195)

Sertifiointi tukee metsäyhtyritysten ilmastotavoitteita sekä vahvistaa näiden vastuullisuusprofiilia. Metsä Group kannustaa myös tähän maksamalle sertifioidusta metsästä korkeampaa hintaa, mikä osoittaa taloudellista sitoutumista arvoketjun toimijoiden vastuullisuuteen. Toisaalta Metsä Groupin erityispiirteenä on kuitenkin sen osuuskuntamalli, jossa metsänomistajat ovat samalla omistajajäseniä. Näin ollen metsänomistajat kuuluvat yhtiön sisäisiin sidosryhmiin, mikä tekee tämänkaltaisista palkitsemismekanismeista vähemmän yllättäviä.

Arvoketjussa tapahtuvassa yhteistyössä korostuu metsäyhtiöiden kyky tarjota osaamista, asiantuntemusta ja resursseja muiden toimijoiden käyttöön. Havaintojen perusteella syntyy kuva, että metsäyhtiöt ovat motivoituneita saavuttamaan myös arvoketjun laajuisia päästötavoitteita ja tiedostavat oman keskeisen roolinsa näiden tavoitteiden toteutumisessa. Aineistosta nousi esille myös muutamia havaintoja, jotka koskivat palveluita, joita metsäyhtiöt tarjoavat arvoketjun toimijoille osana yhteistyötä. Nämä palvelut olivat osoitettu omiin toimintoihin ja omistajajäsenten metsiin, mutta ainakin Stora Enson tapauksessa myös rajoitetusti yksityisille metsänomistajille.

Luonnon monimuotoisuutta koskeva toimintaohjelma otettiin käyttöön vuonna 2022 yhtiön omissa metsissä Ruotsissa biologisen monimuotoisuuden lisäämiseksi koko metsän elinkaaren ajan. Joitakin tämän ohjelman osia on laajennettu myös yksityisten metsänomistajien metsiin Pohjoismaissa. (SE, 56)

Metsä Group tarjoaa metsänomistajille metsänuudistuspalvelua, jossa samalle alalle istutetaan sekä kuusta että mäntyä. (MG, 71)

Palveluiden taustalla on todennäköisesti myös liiketoiminnallisia intressejä, mutta ne tukevat samalla arvoketjun kestävyystavoitteita. Vastuullisuustavoitteiden ja -ehtojen rinnalla yhteistyö näyttäytyy loogisena keinona edistää epäsuorien päästöjen vähentämistä. Siinä missä valtasuhteita korostavat näkökulmat painottuivat pelkästään arvoketjun alkupäähän, yhteistyöhön liittyvät havainnot ulottuvat myös asiakasrajapintaan. Esimerkiksi Stora Enso tarjoaa asiakkailleen kompensatiopalveluita.

Vaikka suorat toimet ovat ensisijainen keino vähentää päästöjä, joitakin päästöjä ei voida tällä hetkellä välttää. Siksi hiilidioksidipäästöjen kompensointia käytetään joissakin yhtiön tuotteissa keinona tarjota materiaaleja, jotka auttavat asiakkaita vähentämään ilmastovaikutustaan. (MG, 43)

Kokonaisuutena metsäyhtiöt näyttäytyvät aktiivisina ja yhteistyöhaluisina toimijoina, jotka pyrkivät edistämään arvoketjun vähäpäästöisyyttä monin eri tavoin. Logistiikkaan liittyvä yhteistyö on konkreettista, mutta pintatasoista, kun taas metsien hoitoon, sertifiointiin ja palveluihin liittyvät toimet näyttäytyvät syvempinä ja osallistavampina. Nämä havainnot tukevat myös Allenin ja kumppaneiden (2025) näkemyksiä suuryritysten kyvyistä jakaa tietoa ja resursseja osana sidosryhmien välistä ilmastotyötä. Yhteistyö sisältää myös vallankäytön elementtejä, mutta ne toteutuvat pehmeämmässä ja osallistavammassa muodossa. Yritykset tarjoavat rajoitetussa määrin osaamistaan ja resurssejaan muiden toimijoiden käyttöön, mikä voi olla erityisen merkittävää pienemmille toimijoille.

Arvoketjun sisällä erityisesti logistiikkakumppanien ja metsänomistajien rooli korostui, sillä heihin kohdistuva yhteistyö on sekä määrällisesti näkyvintä että strategisesti merkittävintä yritysten ilmastotavoitteiden toteutumisessa. Metsä Groupilla oli paljon mainintoja metsänomistajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä, mutta tätä todennäköisesti selittäneen sen erilainen omistusrakenne, jossa metsänomistajat ovat myös omistajajäseniä ja siten kuuluvat yrityksen sisäiseen sidosryhmään.

5.3 Yhteistyö arvoketjun ulkopuolella

Aineistossa esiin nousseista yhteistyöhavainnoista selvä enemmistö kohdistui toimijoihin, jotka eivät kuulu metsäyhtiöiden omiin arvoketjuihin. Yhteistyömaininnat kattavatkin laajasti erilaisia toimijoita. Tässä luvussa tarkastelen, millaisia yhteistyökumppaneita yrityksillä on kestävyysteemojen saralla, ja miten yhteistyölle asetetut tavoitteet sanallistetaan ja millaisia odotuksia niihin liittyy.

Globaalissa ilmastohallinnassa yrityksiltä odotetaan yhä osallistuvampaa roolia ilmastomuutoksen ratkaisussa, ja toiminta, joka ulottuu oman liiketoiminnan ulkopuolelle, ilmentää juuri tätä roolia (Bäckstrand ym., 2017; Widerberg & Pattberg, 2015). Kaikki tarkastellut yritykset toivat esiin yhteistyötä myös arvoketjunjensa ulkopuolella, ja mainintoja esiintyi tasaisesti eri yhtiöiden raporteissa. Rajasin aineistossa esiintyneet yhteistyön rajapinnat neljään alateemaan (ks. luku 4.4), joita käsittelem seuraavaksi alaotsikoiden mukaisessa järjestyksessä.

Ensimmäisenä tarkastelun kohteena on yhteistyö tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Tähän liittyviä mainintoja löytyi runsaasti, ja yhteistyötä kuvailtiin yleisesti tärkeäksi. Eniten mainintoja löytyi tutkimustiedon hyödyntämiseen ja tiedonvaihtoon liittyen.

Metsän- ja luonnonhoidon sekä puunkorjuun menetelmät perustuvat ajantasaiseen tutkimustietoon, ja Metsä Group tekee aktiivista yhteistyötä monipuolisen tutkimusyhteisön kanssa (MG, 71)

Aloitimme vuonna 2022 yhteistyön Luonnonvara keskuksen kanssa tavoitteena parantaa Uruguayn maaperähiilen laskentamalleja kenttätietojen avulla. Mittaukset eukalyptusviljelmillä jatkuivat vuonna 2024. (U, 50)

Yhteistyö Saksassa Weihenstephanin yliopiston kanssa käynnistyi: sen tavoitteena on saada tarkempaa tietoa pyökin kasvusta ja hiilen kierrosta muuttuvassa ilmastossa. (U, 50)

Tiedonvaihtoon ja tutkimustiedon hyödyntämiseen liittyvät havainnot eivät rajoittuneet vain tiettyihin kestävyiden osa-alueisiin, vaan mainintoja esiintyi laajasti eri metsäteollisuuden kestävyiden teemoista. Erityisesti ilmastonmuutoksen fyysisten vaikutusten arviointi ja metsien hiilensidonta kyvykkyys nousi merkittäviksi teemoiksi.

Ilmatieteen laitokselta tilaamamme selvitys arvioi ilmastonmuutoksen fyysisiä vaikutuksia päätoiminta-alueillamme Suomessa, Saksassa, Uruguayssa ja Kiinassa. (U, 55)

UPM arvioi tilapäisen hiilivaraston Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja saksalaisen IFEU-instituutin tieteellisen raportin perusteella. (U, 161)

Näissä maininnoissa korostuu yritysten tarve ajankohtaiseen tietoon ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Metsien kasvu ja hiilensidonta ovat liiketoiminnan tulevaisuuden kannalta kriittisiä, mutta erityisen tärkeitä myös ilmastotyön näkökulmasta. Jo pelkästään kestävyysraportin laatiminen edellyttää yrityksiltä realistista arviota ilmastonmuutoksen vaikutuksista liiketoimintaan (Silvola ym., 2024) ja päästölaskelmissa on olennaista tietää metsien ja maaperän hiilikapasiteetti. Siten yhteistyö tutkimuslaitosten kanssa näyttäytyy välineenä realistisen ja monipuolisen tulevaisuuskuvan rakentamisessa.

Metsäyhtiöt raportoivat myös omasta tutkimuksesta ja yhteistyöstä omien sekä muiden tutkimuslaitosten kanssa. Näissä tapauksissa metsäyhtiöt eivät ainoastaan tarjoa dataa ja taloudellisia resursseja, vaan osallistuvat yhteistyöhön myös asiantuntemuksellaan tutkimusaiheiden sisällöllisessä kehittämisessä.

UPM:n Lappeenrannan tutkimuskeskus kehitti yhteistyössä yliopistojen kanssa menetelmän metsäteollisuuden vesissä olevien mikromuovien mittaamiseksi. (U, 182)

Konsernin innovaatio- ja tutkimus- ja kehitystoiminta tekee tiivistä yhteistyötä strategisten kumppaniyliopistojen, tutkimuslaitosten ja huippuosaamiskeskusten kanssa saadakseen vastauksia uusiutuviin materiaaleihin liittyviin keskeisiin tieteellisiin kysymyksiin. (SE, 11)

Yleisesti yhteistyö nähtiin molempia osapuolia hyödyttävänä prosessina: tutkimuslaitokset saavat metsäyhtiöiltä käyttöönsä tutkimuksellisesti arvokasta dataa, ja metsäyhtiöt puolestaan pääsevät käsiksi ajantasaisimpaan tutkimustietoon. Yhteistyö piti sisällään yhteishankkeita ja pilottikokeiluja. Lisäksi yritykset tukevat tutkimusalaa myös taloudellisesti tilaamalla tutkimusraportteja tai tekemällä lahjoituksia tutkimushankkeisiin.

Taloudellinen tuki tekee yrityksistä aktiivisia toimijoita tutkimuksen suunnan ja painotusten määrittelyssä.

UPM lahjoitti 400 000 euroa Helsingin yliopistolle talousmetsien kokonaisilmasto-vaikutusten tutkimiseen Hiilinielu+-tutkimushankkeessa. (U, 56)

Metsä Group etsii viherlipeäsakalle aktiivisesti teollisia käyttötapoja tekemällä omaa tutkimusta ja pilotointia sekä osallistumalla yliopistojen yhteisrahoitteisiin tutkimushankkeisiin. (MG, 77)

Rahallisen panostuksen myötä tutkimusyhteistyö näyttäytyy yrityksille investointina, jolta odotetaan myös konkreettisia hyötyjä. Kun tutkimushankkeet kytkeytyvät kestävyysteemoihin, niiden tuloksista voivat hyötyä paitsi rahoittavat yritykset myös tutkimusyhteisö laajemmin (Di Maria ym., 2019).

Toisena keskeisenä yhteistyötahona kestävyyyteen liittyvissä teemoissa aineistosta nousivat esiin muut yritykset. Näiden kanssa tehty yhteistyö oli luonteeltaan monipuolista ja usein innovaatioihin perustuvaa.

Kumppanuus ruotsalaisen natriumioniakkuja kehittävän Altrisin kanssa edistää Stora Enson ligniinipohjaisen tuotteen sovittamista Altrisin natriumioniakkujen kennoihin, mikä tukee eurooppalaisen akkujen arvoketjun luomista. (SE, 61)

UPM Biochemicals ilmoitti kaupallisesta kumppanuudesta myös Selenisin ja Bormioli Pharman kanssa. Yhdessä yhtiöt ovat valmistaneet maailman ensimmäiset osittain puupohjaisesta PET:stä valmistetut lääkepullot. (U, 246)

Aineistosta esiin nousseet yritysten väliset yhteistyöt antavat ydinliiketoiminnasta poikkeavasta ja vähemmän suunnitelmallisista hankkeista, joissa yhdistyvät eri toimialojen toimijoiden intressit ja osaaminen. Yhteistyön tuloksena syntyi usein täysin uusia tuotteita tai tuotekonsepteja, jotka jollakin tavalla edistävät kestävästä liiketoimintaa. Kestävyysteemojen saralla yritysten välinen yhteistyö näyttäytyi kuitenkin pääosin pienimuotoisena. Aineistossa tuotiin esiin esimerkiksi yhteistyötä, joka liittyi sivumateriaalien hyödyntämiseen.

Päällistyksessä syntyvä hylkymateriaali otetaan talteen ja kuljetetaan yhteistyökumppaneille uudelleenkäytettäväksi. (MG, 61)

UPM Biochemicals ja johtava premiumrenkaiden kehittäjä ja valmistaja Nokian Renkaat esittelivät alan ensimmäisen konseptirenkaan, joka perustuu osittain UPM BioMotion™ uusiutuviin toiminnallisiin täyteaineisiin (RFF) (U, 246)

Kolmantena yhteistyötahona aineistossa esiintyivät järjestöt. Metsäteollisuuden kiinnittäviä järjestöjä on monia, ja niiden tavoitteena on usein vaikuttaa siihen, miten yhtiöt huomioivat kestävyyskysymykset toiminnassaan. Järjestökenttä muodostaa monimuotoisen kokonaisuuden, joka ulottuu kansainvälisistä suurjärjestöistä pienempiin ja vähemmän järjestäytyneisiin toimijoihin.

Yhteistyö järjestöjen kanssa näyttäytyi raportoinnissa käytännönläheisenä ja konkreettisenä. Sen sijaan konfliktisia suhteita tai aktivistijärjestöjen (esim. Greenpeace, Elokapina) kanssa tehtyä yhteistyötä ei mainittu. Raporteissa oli kuitenkin mainintoja eri sidosryhmien kuulemisesta osana päätöksentekoprosesseja, mikä koskettaa myös järjestöjä.

UPM vastaa sidosryhmien huolenaiheisiin paikallisesti sekä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Yhtiö osallistuu myös julkiseen keskusteluun ja tapaa kansalaisjärjestöjen edustajia. (U, 141)

Stora Enso toimii jatkuvasti yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa parantaakseen suhteitaan, vastatakseen kehittyviin tarpeisiin ja kehittääkseen strategiaansa. (SE, 15)

Toisaalta aineistosta kävi ilmi, että järjestöt tarjosivat metsäyhtiöille osaamista ja tietoa, jota yhtiöt pystyivät hyödyntämään päätöksenteossaan. Yleisesti järjestöjen tarjoama tuki liittyi johonkin rajattuun kestävyiden osa-alueeseen. Usein yhteistyökumppaneina toimivat kansainväliset, kooltaan suuret järjestöt.

biodiversiteettisuunnitelma tehtiin yhteistyössä rakennetun ympäristön biodiversiteettikysymyksiin erikoistuneen kansalaisjärjestön kanssa. (MG, 96)

Tieteeseen perustuvan kehityksen pohja rakentuu digitaalisten metsätietojen varaan. Vuoden 2024 alussa Stora Enso allekirjoitti yhteistyösopimuksen Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kanssa saadakseen ulkopuolisten asiantuntijoiden näkemyksiä kehityksen jatkokehittämistä varten. (SE, 56)

UPM:n tuotantolaitosten vesiriski arvioidaan vuosittain WWF:n Water Risk Filter -työkalulla (U, 186)

Järjestöjen kanssa tehty yhteistyö jäi aineistossa lopulta melko vähäiseksi ja muutamia mainintoja lukuun ottamatta pintatasoiseksi. Aineistossa esiintyi jonkin verran mainintoja yhteistyöverkostoista tai viittauksia yleisellä tasolla tapahtuvaan yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa, ilman että yhteistyökumppanit tarkentuivat suoraan.

Laajenevan yhteistyöverkoston kanssa tehtävä työ tähtää kansainvälisesti hyväksyttyihin suunniteluperiaatteisiin, joiden avulla luonnon tilaa parannetaan rakennetussa ja teollisessa ympäristössä toimialasta riippumatta. (MG, 72)

Metsä Group on osallistunut aktiivisesti puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartan tekoon yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. (MG, 72)

Vuonna 2024 UPM toimi Suomen Vetyklusterissa (Hydrogen Cluster Finland) pyrkimyksenään luoda uusia teknologioita, liiketoimintamahdollisuuksia ja ilmastohyötyjä koko verkostolle. (U, 246)

Erilaisissa yhteistyöverkostossa kuvailtiin kuuluvan asiakkaita, yliopistoja, tutkimuslaitoksia, järjestöjä, raaka-aine toimittajia ja kasvuyrityksiä. Tapauskohtaisesti yhteistyötä tehtiin myös valtion ja viranomaisten kanssa. Tällaiset monitoimijaisen yhteistyön rajapinnat tuovat esille verkostomaista toimintaympäristöä, jossa suuret yritykset toimivat. Toisaalta havaintojen määrä jäi vähäiseksi, mikä viittaa siihen, että ilmastotyössä painotuvat edelleen bilateraaliset yhteistyömuodot.

Aineiston perusteella arvoketjun ulkopuolella tapahtuva yhteistyö näyttäytyy monipuolisena ja aktiivisena. Metsä Group, Stora Enso ja UPM tekevät yhteistyötä tutkimuslaitosten, muiden yritysten, järjestöjen ja verkostojen kanssa, ja erityisesti tutkimusyhteistyö korostuu sekä määrällisesti että laadullisesti. Tekemällä yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa, yritykset tulevat myös vahvistaneeksi omaa asemaansa uskottavina ja vastuullisina toimijoina. Tällöin yhteistyökumppaneiden auktoriteetti ja arvostus heijastuu myös yritysten omaan viestintään ja vastuullisuusprofiiliin.

Yhteistyö arvoketjun sekä ulkoisten sidosryhmien kanssa voidaan tulkita osaksi yritysten laajempaa roolia globaalissa ilmastohallinnassa: nämä yhtiöt toimivat osana maailmanlaajuista taloudellista verkostoa, jossa eri toimijoiden välinen yhteistyö on osa normaalia liiketoimintaa (ks. Thanopoulos, 2014). Ne eivät kuitenkaan ainoastaan ole osa tätä verkostoa, vaan myös osallistuvat siihen aktiivisesti ja tavoitteellisesti, edistäen yhteistyön kautta kestävyyttä monilla tasoilla.

5.4 Sitoutuminen globaaleihin aloitteisiin

Globaali ilmastohallinta konkretisoituu kansainvälisissä sitoumuksissa, sertifikaateissa ja instituutioissa, jotka kokoavat yhteen erilaisia toimijoita ja luovat yhteistä sitoutumista ilmastokysymyksiin. (Pattberg ym., 2022; Widerberg & Pattberg, 2015) Tutkielmassa tarkasteltujen metsäyhtiöiden kestävyysraporteista nousee esiin laaja joukko sitoumuksia, joista osa perustuu sääntelyyn ja kansainvälisiin sopimuksiin, osa taas on vapaaehtoisia aloitteita. Näiden kautta voidaan tarkastella, miten yritykset kiinnittyvät globaaliin ilmastohallintaan sekä millä tavoin ne pyrkivät vaikuttamaan näiden kehysten sisällä. On huomioitava, että Stora Enson raportti oli laadittu siten, ettei siinä ollut erillistä osiota G1-5 Poliittinen vaikutusvalta ja lobbaustoiminta. Tämän vuoksi havaintoyksiköiden määrä yhtiön raportista jäi selvästi muita vähäisemmäksi.

Yritysten vastuullisuustyöhön vaikuttavat vahvasti kansainväliset ilmastositoumukset ja EU:n sääntelykehykset. Pariisin ilmastositoumus mainitaan jokaisen yrityksen raporteissa keskeisenä viitepisteenä, ja sen toimeenpano näkyy konkreettisesti päästötavoitteiden asettamisessa. Stora Enson ja UPM:n tavoitteet on ulkoisesti varmennettu ja todettu olevan linjassa 1,5 asteen tavoitteen kanssa, kun taas Metsä Groupin työ on vielä kesken.

SBTi on vahvistanut yhtiön Scope 1-, Scope 2- ja Scope 3- fossiilisia hiilidioksidipäästöjä koskevien vähennystavoitteiden olevan Pariisin ilmastositoumuksessa esitetyn 1,5 °C:n tavoitteen mukaisia. (U, 149)

Stora Enson ilmastotavoitteet ulottuvat koko arvoketjuun, johon kuuluvat metsät, omat toiminnot ja tuotteet. Yhtiön ilmastotavoitteet ja hillitsemistoimet ovat linjassa Pariisin ilmastositoumuksen ja Science Based Targets -aloitteen 1,5 asteen polun mukaisia. (SE, 43)

EU:n yritys vastuudirektiivin mukaisesti Metsä Group valmistautuu asettamaan absoluuttisen scope 3-päästövähennystavoitteen ja siten Pariisin sopimuksen mukaisen kokonaispäästövähennystavoitteen (scope 1, 2 ja 3) viimeistään vuonna 2027. (...) Tällä hetkellä Metsä Groupin scope 3-tavoite ei vielä ole 1,5 C-asteen polun mukainen. (MG, 52)

Metsä Groupilta puuttuu kokonaan Pariisin ilmastositoumuksen mukaisen kokonaispäästövähennystavoite scope 3-luokassa. Tämä on mahdollisesti suurin havainto ja eroavaisuus yritysten välillä, sillä Pariisin ilmastositoumus on yksi globaalin ilmastohallinnan keskeisimmistä ja laajimmin hyväksytyistä sitoumuksista (Pattberg ym., 2022).

Pariisin ilmastositoumuksen lisäksi raporteissa mainitaan EU-sääntelyn osalta muun muassa uudistettu metsäkatoasetus (EUDR) ja yritysvastuudirektiivi, jotka velvoittavat yrityksiä laajentamaan raportointiaan ja asettamaan absoluuttisia päästövähennystavoitteita. Vaikka tällaiset sitoumukset ovat luonteeltaan pakollisia eivätkä edusta vapaaehtoista kestävyystyötä, ne sitovat yritykset osaksi globaalia ilmastohallintaa ja osoittavat, kuinka sääntely ja kansainväliset sopimukset muovaavat yritysten vastuullisuustyön reunaehjoja.

Pakollisten sitoumusten lisäksi metsäyhtiöt osallistuvat laajasti vapaaehtoiisiin aloitteisiin, jotka usein heijastavat niiden strategisia painopisteitä. Tässä kokonaisuudessa sertifiointijärjestelmillä on merkittävä rooli, ja näiden kehittämistyössä metsäyhtiöt ovat aktiivisesti mukana.

UPM oli edelleen mukana FSC:nTM johtamassa hankkeessa, jossa selvitetään ja mitataan metsäsertifiointin positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. (U, 192)

Metsä Group osallistuu aktiivisesti maailmanlaajuisten PEFC- ja FSC-standardien kehittämiseen (MG, 71)

Osallistumalla sertifikaattien kehittämiseen metsäyhtiöt voivat todennäköisesti vaikuttaa myös niiden sisältöön ja käytännön toteutukseen. Laajasti toimialalla käytettyjen sertifikaattien kohdalla vaikutus ulottuu paitsi yhtiöiden omiin arvoketjuihin myös koko toimialaan. Tällöin yritysten käyttämää valtaa voidaan mieltää rakenteelliseksi, ulottuen myös muiden yritysten toimintaan.

Lisäksi tutkielman yritykset olivat mukana useissa vapaaehtoisissa aloitteissa, jotka kytkeytyvät usein toimialan ydinliiketoimintaan. Tällaisia oli esimerkiksi kiertotalouden aloitteet, jotka olivat näkyvästi esillä kaikissa raporteissa. Kaikki kolme yritystä olivat mukana 4evergreen-hankkeessa, jossa tavoitellaan kuitupohjaisille pakkauksille 90 prosentin kierrätysastetta EU:n alueella vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi mainintoja esiintyi Green Deal -sitoumuksesta sekä Woodcircles-innovaatiohankkeesta. Nämä esimerkit osoittavat, että vapaaehtoiset aloitteet kytkeytyvät toimialan ydinliiketoimintaan ja vahvistavat yritysten profiilia vastuullisina toimijoina.

Aktiivisen osallistumisen lisäksi on merkityksellistä, millaisiin kansainvälisiin aloitteisiin metsäyhtiöt sitoutuvat. Vapaaehtoisten aloitteiden luonne on kaksijakoinen. Toisaalta ne

voivat jäädä kosmeettisiksi, jos yritykset valitsevat vain itselleen sopivia ja helposti saavutettavia tavoitteita (Johnsson ym., 2020). Toisaalta osa aloitteista ylittää selvästi sääntelyn vähimmäistasot ja mahdollistaa kunnianhimoisempaa ilmastotyötä. Hyvä esimerkki tästä on The Climate Pledge, johon Stora Enso ja UPM ovat sitoutuneet.

Vuonna 2023 Stora Enso vahvisti ilmastositoumustaan liittymällä The Climate Pledge -aloitteeseen ja sitoutui saavuttamaan nollahiilipäästöt vuoteen 2040 mennessä kaikissa kolmessa scope-luokassa. (SE, 46)

The Climate Pledge -ilmastositoumuksen allekirjoittajana UPM on sitoutunut hiilineutraaliuuteen vuoteen 2040 mennessä eli 10 vuotta aiemmin kuin Pariisin ilmastopimus edellyttää. (U, 149)

The Climate Pledge -ilmastositoumuksen allekirjoittajat sitoutuvat Pariisin ilmastopimuksen hiilineutraaliustavoitteeseen kymmenen vuotta etuajassa, vuoteen 2040 mennessä. Metsä Groupin kestävyysraportissa ei mainita sitoutumista The Climate Pledge -aloitteeseen. Tämä on ymmärrettävää, sillä yhtiön nykyiset päästötavoitteet eivät vielä vastaa edes Pariisin ilmastopimuksen vuodelle 2050 asetettua 1,5 asteen tavoitetasoa.

Raporteissa viitattiin myös sitoutumisesta erilaisiin YK:n aloitteisiin ja verkostoihin. Globaalissa ilmastohallinnassa YK:n kaltaiset universaalit organisaatiot ovat merkittävässä roolissa, sillä niiden toimintaan osallistuu laaja ja monimuotoinen joukko toimijoita, valtioista ja kansainvälisistä instituutioista aina yrityksiin ja kansalaisjärjestöihin asti. YK:n aloitteet ovat luonteeltaan globaaleja, eikä niiden noudattamisessa ole maantieteellisiä tai kansallisia eroja (Bäckstrand ym., 2017). Toisaalta yksittäisten yritysten vaikuttamismahdollisuudet näissä laajoissa aloitteissa voivat olla rajalliset.

Kaikki tämän tutkielman tarkastelemat yritykset ovat sitoutuneet YK:n Global Compact -aloitteeseen, joka käynnistettiin vuosituhanen vaihteessa ja keskittyy yhtenä osa-alueena ympäristöön. Aineistossa oli mainintoja myös muista YK:n aloitteista, ja ilmastomuutoksen riskiarviot sekä päästölaskelmat perustuivat IPCC:n eli YK:n alaisen hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin tuottamiin tieteellisiin malleihin.

Vuodesta 2003 lähtien Metsä Group on tukenut YK:n Global Compact -aloitetta ja sen ihmisoikeuksia, työntekijöitä, ja ympäristöä sekä korruption vastustamista koskevia periaatteita. (MG, 101)

Osallistumme edelleen YK:n Global Compact -aloitteeseen ja toimimme Global Compact Finland -verkostossa. Toimimme myös YK:n Global Compact Forward Faster -aloitteessa, jonka tavoitteena on vauhdittaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. (U, 62)

Lisäksi UPM on mukana Global Forward Faster -aloitteessa, joka edellyttää Science Based Targets -tavoitteiden asettamista sekä oikeudenmukaisen siirtymän huomioimista. Sen sijaan Stora Enso ja Metsä Group eivät ole liittyneet kyseiseen aloitteeseen, mikä on yllättävää, sillä erityisesti Stora Enson nykyiset sitoumukset eivät näyttäisi muodostavan estettä osallistumiselle. Havainto on poikkeuksellinen myös siksi, että Stora Enso ja Metsä Group ovat mukana YK:n Global Compact -ohjelmassa, jonka pohjalta Global Forward Faster -aloite on rakennettu. Kestävyysraporttien perusteella tälle valinnalle ei kuitenkaan esitetä selitystä. Näin jää avoimeksi, miksi yritykset eivät ole tarttuneet tähän aloitteeseen, joka näyttäytyisi loogisena jatkumona aiemmalle sitoutumiselle.

Kaikilla tarkastelluilla yhtiöillä oli myös omia sitoumuksia, jotka eivät suoraan kiinnittyneet globaaleihin ilmastositoumuksiin tai kansainvälisiin aloitteisiin. Osa näistä sitoumuksista jäi varsin abstraktille tasolle, kuten viittaukset sitoutumiseen tieteseen perustuvien ilmastotoimien tai toimialan yleisten kestävyysperiaatteiden noudattamiseen. Toisaalta yritykset ovat kehittäneet omia kestävyys- ja vastuullisuusohjelmiaan, joista on saatavilla lisätietoa niiden omissa viestintäkanavissa. Näissä ohjelmissa tehtiin myös yli-rajasta yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, mikä vahvistaa kuvaa yritysten halusta vaikuttaa kestävyyshaasteisiin omien ohjelmien kautta.

Stora Enso otti vuonna 2021 käyttöön uuden vastuullisuusohjelman, jossa keskitytään kolmeen painopistealueeseen: ilmastoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kiertotalouteen. (SE, 54)

UPM:n globaalissa Forest Action -metsävastuullisuusohjelmassa yhdistyvät luonnon monimuotoisuutta, ilmastoa, vettä, maaperää ja sosiaalisia vaikutuksia koskevat toimenpiteet, joilla varmistetaan positiivinen nettovaikutus luonnon monimuotoisuuteen UPM:n omissa metsissä ja maa-alueilla. (U, 190)

Forest Action -ohjelmassa teemme yhteistyötä Sääksisäätiön kanssa Suomessa ja Vida Silvestren kanssa Uruguayssa. (U, 62)

Kokonaiskuvassa metsäyhtiöt ovat sitoutuneet lukuisiin globaaleihin, EU-tason ja kansallisiin aloitteisiin, joiden tavoitteita myös toimeenpannaan ja seurataan aktiivisesti. Havaittavissa on kuitenkin eroja kunnianhimon tasossa: Stora Enso ja UPM ovat asettaneet ulkoisesti varmennetut tavoitteet ja liittyneet kunnianhimoisiin vapaaehtoihin aloitteisiin, kun taas Metsä Groupin ilmastositoumukset ovat vielä kehitysvaiheessa. Tämä on selkeä

ero yritysten välillä, ja samalla osoittaa, että vaikka kaikki kolme yhtiötä osallistuvat lukuisiin kansainvälisiin sitoumuksiin, niiden strateginen lähestymistapa ja kunnianhimo vaihtelee globaalissa ilmastohallinnassa.

Monista metsäyhtiöiden allekirjoittamista sitoumuksista on saatavilla lisätietoa, mikä mahdollistaa sidosryhmille tarkemman perehtymisen yritysten vastuullisuuslinjauksiin ja tavoitteisiin. Osa sitoumuksista on luonteeltaan selkeästi globaaleja ja laajasti hyödynnettyjä, kuten The Climate Pledge tai YK:n Global Compact, kun taas toiset edustavat enemmän kansallisen tason aloitteita, kuten esimerkiksi kiertotalouden Green Deal tai METSO-metsiensuojeluohjelma. Tällainen hajautunut sitoutumisen kenttä kertoo paitsi yhtiöiden monitasoisesta vastuullisuustyöstä, myös siitä, että näillä yrityksillä on tarve vastata useiden eri tason sidosryhmien odotuksiin.

5.5 Osallistuminen globaaliin ilmastokeskusteluun ja edunvalvontaan

Edellisessä luvussa tarkastelin, miten metsäyhtiöt kiinnittyvät globaaleihin aloitteisiin; tässä keskityn siihen, millaisin keinoin ne pyrkivät vaikuttamaan näiden areenoiden kautta ja laajemmin osana yhteiskunnallista keskustelua. Aineisto painottuu Metsä Groupin ja UPM:n havaintoihin, koska Stora Enson kestävyysraportti ei sisällä osiota G1–5 (poliittinen vaikutusvalta ja lobbaus), mikä kaventaa suoria todisteita sen vaikuttamistoiminnasta. Lähtökohta on kuitenkin sama kaikille: EU on päämarkkina-alue ja keskeisin sääntely-ympäristö, joten vaikuttaminen suuntautuu ensisijaisesti unionitason politiikka-prosesseihin ja niiden toimeenpanoon. Tässä yhteydessä keskeiseksi kysymykseksi nousee, kuinka merkittävä osa tästä vaikuttamistoiminnasta kohdistuu nimenomaan kestävyysteemojen edistämiseen.

Metsä Group ja UPM kuvaavat rooliaan EU-lainsäädäntöön osallistuvina, asemoiden vaikuttamisen osaksi ”johdonmukaisen” ja ”ennustettavan” sääntely-ympäristön rakentamista. Aineistosta nousi esiin useita havaintoja, jotka liittyivät nimenomaan EU-lainsäädäntöön vaikuttamiseen eri foorumeilla.

Metsä Group on vaikuttanut aktiivisesti useisiin EU-lakialoitteisiin, kuten metsäkatoasetukseen, luonnon ennallistamisasetukseen, pakkaus- ja pakkausjäteasetukseen sekä kestävään tuotepolitiikkaan. (MG, 105)

UPM edistää aktiivisesti ilmastopolitiikan johdonmukaista ja kustannuskilpailukyistä toteuttamista. Yhtiö korostaa, että EU lainsäädännön tulisi olla ennustettavaa sekä edesauttaa bio-kiertotalousinvestointeja. (U, 245)

Tällaiset kirjaukset kertovat sekä halusta vaikuttaa ilmastopoliittisiin ratkaisuihin, ja samalla tarpeesta varmistaa liiketoiminnan pitkäjänteinen suunniteltavuus. Lainsäädännön ennustettavuus nousi toistuvasti esiin kestävyysraporttien kirjauksissa, ja esimerkiksi Metsä Groupin kestävyysraportissa tuotiin avoimesti esiin myös sääntelyyn liittyviä riskejä. Tämä kuvaa sitä, kuinka sääntelyn ennakoitavuus ja sisältö voivat vaikuttaa merkittävästi yritysten toimintavapauteen eri osa-alueilla.

Sääntelyriskejä hallitaan osallistumalla aktiivisesti poliittiseen vuoropuheluun ja kohdentamalla yhteiskuntavaikuttamisen pääviestit tunnistettujen sääntelyriskien perusteella. (MG, 72)

UPM tukee täysin EU:n vastuullisuutta koskevia aloitteita, mutta on myös tunnistanut tiettyjä ESG-sääntelyyn liittyviä muutoksia, joilla voi olla suora vaikutus toimintoihin raaka-aineiden saatavuuden kautta. (U, 143)

Sääntelyriskeihin pyritään vastaamaan osallistumalla aktiivisesti poliittiseen vuoropuheluun sekä suuntaamalla yhteiskuntavaikuttamisen keskeiset viestit niihin riskeihin, jotka on tunnistettu. Näissä korostuu kaksijakoinen asetelma: ilmasto- ja kestävyystavoitteita tuetaan periaatteellisesti, mutta toimeenpanon yksityiskohdissa painottuvat ennakoitavuus, raaka-aineiden saatavuus ja kustannuskilpailukyky. Yritysten esiin tuomat sääntelyyn kytkeytyvät riskit jäsentyvät etenkin metsien roolin ympärille, mikä on loogista metsäteollisuuden yritysten kontekstissa.

Sääntely, joka koskee metsien käyttöä hiilinieluina ja -varastoina rajoittaa hakkuumääriä. Lainsäädäntö fragmentoituu, eikä huomioi paikallisia olosuhteita tai kaikkia ekosysteemipalveluita hiilensidonnan rinnalla, mikä johtaa metsänhoidon osaoptimointiin ekosysteemipalvelujen näkökulmasta. (MG, 48)

Riskinä ovat myös uudet metsätalouteen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät toimintaperiaatteet ja säädökset, jotka voivat rajoittaa hakkuita EU:n metsissä. Tämä voi johtaa puun hinnan nousuun ja mahdollisiin toimitusrajoituksiin, mikä voi vaikuttaa kielteisesti tuotteiden kilpailukykyyn (SE, 54)

Lisäksi nykyiset metsänhoitokäytännöt voivat muuttua tai hakkuihin kohdistuva yleinen mielipide tai sääntelystä johtuvat rajoitukset voivat vaikuttaa korjuumääriin ja siten vaikeuttaa raaka-aineen saatavuutta ja nostaa puun hintaa. (U, 122)

Nämä katkelmat osoittavat, että vaikuttaminen suuntautuu paitsi ilmastotavoitteiden muotoiluun myös toimeenpanon reunaehtoihin. Tällöin liiketoiminnalliset näkökulmat ovat keskiössä. Vaikuttamistyö kestävyyttä tukevan lainsäädännön ympärillä

näyttäytyikin aineiston perusteella ensisijaisesti edunvalvontapainotteisena, ei niinkään kovenevan ympäristöpolitiikan aktiivisena puolustamisena. Globaaleissa sitoumuksissa yritykset korostivat kunnianhimoa, edelläkävijyyttä ja ilmastovastuuta, mutta lainsäädäntöön liittyvässä vaikuttamistyössä tulokulmat painottuivat usein ympäristösääntelyn rajoittamiseen tai sen liiallisuuden kyseenalaistamiseen.

Tätä ristiriitaa saattaa selittää kysymys puupohjaisten ratkaisujen asemoitumisessa osaksi ilmastoratkaisuja. Metsäyhtiöiden näkökulmasta on uhka, että sääntely ei tunnista tai tue näkemyksiä, jotka esittävät puupohjaiset tuotteet fossiilivapaina vaihtoehtoina. Tällöin puupohjaisten tuotteiden tarjoamat ilmastohyödyt saattavat jäädä huomiotta tai niiden asema kestäväenä vaihtoehtona voi heikentyä.

Sääntelyriski: Sääntely, joka ei tunnista uusiutuvaan puuraaka-aineeseen perustuvien tuotteiden ilmastohyötyjä vaan keskittyy pääasiassa kierrätetyn raaka-aineen käytön edistämiseen (MG, 48)

Olemme korostaneet kestävä metsänhoidon tärkeyttä ja tuotteiden valmistamista fossiilisia materiaaleja korvaavista uusiutuvista raaka-aineista tehokkaana keinona hillitä ilmastomuutosta. (U, 64)

Toisaalta kestävyysraporteista on myös tulkittavissa jännitettä hiilensidonnan ja kasvavien hakkuumäärien välillä, jota on myös tutkimuskirjallisuudessa nostettu esille (Pistikki ym., 2024). Tähän keskusteluun yritykset eivät juurikaan ota kantaa, joka saattaakin selittyä juuri liiketoiminnallisilla ristiriidoilla sekä ilmastotyön painotuksilla, jotka korostavat puuraaka-aineen välttämättömyyttä osana ilmastoratkaisuja. Kestävyysraportit ilmentävät moninäkökulmasta kontekstia, jossa yritykset toteuttavat globaalia ilmastohallintaa.

Vaikuttamistyöhön kytkeytyvät teemat toistuivat monessa kohtaa UPM:n ja Metsä Groupin kestävyysraportteja. Näiden teemojen lisäksi näissä viesteissä ilmastopoliittinen retoriikka kietoutuu järjestelmätason kilpailukykyyn, huoltovarmuuteen ja strategiseen autonomia argumentteihin, kehykseen, joka on viime vuosina vahvistunut EU-politiikassa. Esimerkiksi Metsä Group oli kirjannut kestävyysraporttiinsa 13 vaikuttamisen pääviestiä, joista useissa nousivat esiin tämänkaltaisen argumentaatio, vahvistamaan biokiertoalouden ja vähähiilisyyteen liittyviä teemoja.

3. EU:n on vähennettävä riippuvuuttaan fossiilisista raaka-aineista sekä energia- että materiaa-lisektorilla. Biologisilla hiilinieluilla ei tule kompensoida fossiilisia päästöjä.

9. Vahvistetaan Euroopan talouden sietokykyä. Metsä- ja biopohjaisesta teollisuudesta tulisi tehdä välttämätön osa EU:n geopolitiittista strategiaa.

10. On ratkaisevan tärkeää yhdistää kestävät hiilen kierrot ja biokiertotalouden rooli toimitus-varmuuteen ja geopolitiikkaan. (MG, 105)

Toisaalta on luonnollista, että toimijat, joilla on konkreettista liiketoiminnallista tarttu-mapintaa kestävämpien ratkaisujen kehittämiseen, tuovat näitä näkökulmia esiin myös vaikuttamisen areenoilla. Vaikuttaminen ei rajoitu EU-tasolle, vaan laajenee maakohtai-siin konteksteihin yhtiöiden päätoiminta-alueilla:

Metsä Group osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun EU- ja kansallisella tasolla, erityisesti Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa. (MG, 105)

UPM pyrkii edistämään yhtiön toimintaedellytyksiä yhteiskuntasuhteilla ja edunvalvonnalla eri-tyisesti yhtiön pääliiketoiminta-alueilla Suomessa, Uruguayssa, Saksassa ja Kiinassa. (U, 244)

Kansallisen tason esimerkit ovat raporteissa yleistasoisia, eivätkä ne yksityiskohtaisesti erittele, millaista ilmastopolitiikkaa tuetaan tai vastustetaan. Tästä seuraa, että yritysten globaaleja sitoumuksia koskeva läpinäkyvyys on joiltain osin vahvempi kuin kansallista vaikuttamista koskeva. Tämä on jossain määrin ristiriitaista, sillä juuri kansallinen toi-meenpano ratkaisee monen EU-säädöksen käytännön vaikutukset. Tutkimustiedon va-lossa kansallisen ilmastopolitiikan tukeminen olisi tehokas keinoista edistää globaalia il-mastohallintaa (Grey, 2018). Yritykset viestivät edistävänsä omaa etuaan myös kansalli-sella tasolla, mutta eivät juurikaan avaa, millaisiin teemoihin tai keskusteluihin ne ottavat kantaa.

Tähän asti tarkasteltu vaikuttamistyö on tapahtunut pääasiassa yritysten tahoilta itsenäi-sesti, mutta globaalissa ilmastohallinnassa vaikutusvaltaa käytetään myös erilaisten kan-sainvälisten instituutioiden ja verkostojen kautta. Tutkielmassa tarkastellut yhtiöt ovat mukana useissa etujärjestöissä, säätiöissä ja kansainvälisissä verkostoissa, joiden kautta ne pyrkivät vaikuttamaan laajasti eri sidosryhmiin. Näiden kollektiivisten toimijoiden kautta yritykset voivat lisätä vaikuttavuuttaan ja tuoda näkökulmansa esiin laajemmilla areenoilla.

Kollektiivisessa toiminnassa korostuu erityisesti edunvalvonta toimialajärjestöjen kautta. Suomessa metsäteollisuuden yrityksiä edustava Metsäteollisuus ry on ollut aktiivinen toimija kansallisessa politiikassa ja osallistunut näkyvästi lainsäädännön kehittämiseen. Tutkielman yritykset ovat järjestön keskeisiä jäseniä, joten järjestön kannanotot heijastavat myös näiden yhtiöiden näkemyksiä ja tavoitteita. Sama koskee myös EU-tason ja kansainvälisiä etujärjestöjä, joissa yritykset ovat myös mukana.

Metsä Groupin edustajat osallistuivat aktiivisesti Cebin valiokuntien ja työryhmien työhön. Metsä Groupin liiketoiminta-alueet ovat mukana useissa yhteenliittymissä, järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa. (MG, 106)

Edunvalvonnassa UPM tekee yhteistyötä useiden toimialajärjestöjen kanssa, joista merkittävimmät ovat Metsäteollisuus ry ja Euroopan paperi- ja selluteollisuuden keskusjärjestö (Confederation of European Paper Industries, Cefi). (U, 244)

UPM on esimerkiksi eurooppalaisen Advanced Biofuels Coalition -järjestön perustajajäsen sekä Euroopan kemianteollisuuden järjestön (CEFIC) jäsen (U, 244)

Edunvalvontaryhmien kautta yrityksillä on mahdollisuus käyttää epäsuoraa valtaa poliittisiin päättäjiin ja lainsäädäntötyöhön. Etujärjestön kautta tehty vaikuttamistyö myös hämärtää yksittäisten yritysten roolia osana vaikuttamistyötä, jolloin etujärjestöjen kautta tehty vaikuttamistyö on vähemmän altis suoralle yritykseen kohdistuvalle kritiikille. (Brown ym., 2022; Toenshoff, 2025)

Lisäksi yritykset raportoivat kuuluvansa useisiin monitoimijaisiin yhteistyöverkostoihin, joiden tavoitteena on edistää kestävyysliittymiä päämääriä. Näissä verkostoissa toimijoina on laajasti yrityksiä, järjestöjä, tutkimuslaitoksia sekä julkisen sektorin edustajia. verkostojen tavoitteet limittyvät yhtiöiden omien strategisten prioriteettien kanssa (kiertotalous, hiilineutraalius), mikä vahvistaa yritysten kykyä vaikuttaa sekä odotuksiin että käytännön ratkaisuihin teemojen ympärillä.

Verkostoon kuuluvat muun muassa Circular Bio-based Europe Joint Undertaking (CBE JU), European Chemical Industry Council (Cefic) sekä Renewable Carbon Initiative (RCI) (...) Se on myös eurooppalaisen EUROOPEN-järjestön jäsen. Järjestön tavoitteena on hiilineutraali pakkausten arvoketju. (U, 246)

Metsä Group on jäsenenä maailmanlaajuisessa Ellen MacArthur -säätiön kiertotalousverkostossa, jossa yritykset, kehittäjät, yliopistot ja mielipidevaikuttajat tekevät yhteistyötä kiertotalouden edistämiseksi. Myös vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa on aktiivista toimintaympäristön kehittämiseksi (MG, 77)

Yhtiö osallistui ”Modellfabrik Papier” -verkoston toimintaan Saksassa. Vuonna 2020 perustettu Modellfabrik on paperiteknologioiden tutkimus ja kehitysyhteisö, jossa Metsä Tissue yhdessä

muiden osallistujien kanssa panostaa aktiivisesti hiilineutraalin yhteiskunnan ja liiketoiminnan kehittämiseen. (MG, 19)

Tällaisissa yhteistyöverkostoissa nousivat esiin selvästi yritysten omat pääintressit. Yritykset eivät siis ainoastaan pyri edistämään kestävyystyötä omassa toiminnassaan, vaan tavoittelevat myös toimintaympäristön muokkaamista sellaiseksi, joka tukee heidän kestävyyspyrkimyksiään, ja samalla vahvistaa liiketoiminnan edellytyksiä. Tutkielman yritykset eivät kuitenkaan ole missä tahansa verkostoissa mukana, vaan yhteistyön edellytykseksi on kirjattu samanmielisyys keskeisissä tavoitteissa.

Kokonaisuutena aineisto piirtää johdonmukaisen kuvan yritysten osallistumisesta globaaliin ilmastohallintaan. Toiminta on aktiivista, mutta painotukset ovat selvästi “edunvalvontapainotteisia”. Kunnianhimoiset sitoumukset ja aloitteet (ks. edellinen luku) rakentavat julkista profiilia, kun taas vaikuttamistyön sisällöissä korostuvat kilpailukyky, raaka-aineen saatavuus ja sääntelyn ennakoitavuus. Tämä ei sinänsä kumoa ilmastotavoitteita, mutta tuottaa jännitteen, joka näkyy erityisesti metsien hiilinieluroolin ja hakkuutavoitteiden yhteensovittamisessa (Psistaki ym., 2024). Lisäksi kansallisen tason vaikuttamisesta raportoidaan yleisellä tasolla, mikä jättää avoimeksi, missä määrin yritykset tukevat tiukentuvaa ilmastopolitiikkaa silloin, kun se heikentää lyhyen aikavalin kannattavuutta.

Laajat järjestö- ja verkostokiinnittymiset osoittavat, että yritykset käyttävät sekä suoria että epäsuoria vaikutuskanavia muodostaakseen toimintaympäristöä, jossa biopohjaisuus, kiertotalous ja hiilineutraalius näyttäytyvät sekä ilmastoratkaisuina että kilpailukykyä vahvistavana tekijänä. Tätä kaksijakoista strategiaa voidaan pitää ymmärrettävänä suhteessa toimialan erityispiirteisiin ja globaalin sääntely-ympäristön reunaehtoihin. Yritysten ilmastovaikuttavuus on kuitenkin lopulta riippuvainen siitä, missä määrin yritykset ovat valmiita tukemaan myös sellaisia politiikkatoimia, jotka eivät välittömästi palvele niiden liiketoiminnallisia intressejä. Näin ollen tarkastellut metsäyhtiöt voivat globaalin ilmastohallinnan kontekstissa toimia sekä ilmastotyön edistäjinä että jarruttajina riippuen siitä, muotoutuuko sääntely- ja hallintajärjestelmä yritysten liiketoiminnallisten tavoitteiden kanssa yhteneväiseksi vai ristiriitaiseksi.

6. POHDINTA

Laajemmassa katsannossa voidaan todeta, että globaalin ilmastohallinnan kansainvälistyminen näyttää pikemminkin kiihtyvän kuin hidastuvan. Yhä useammat yritykset, kaupungit, alueet, yhteisöt ja kansalaisyhteiskunnan toimijat tekevät julkisia sitoumuksia ja liittyvät kansainvälisiin aloitteisiin ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumisiksi. Tämä kehityssuunta vahvistaa käsitystä monitoimijaisesta ja monitasoisesta hallinnasta, joka ei perustu ainoastaan valtioiden välisten sopimusten varaan, vaan laajenee kattamaan myös yritykset ja muut valtiosta riippumattomat toimijat.

Tutkielman analyysi tarjoaa yhden näkökulman siihen, miten tällainen kehityssuunta näkyy metsäyritysten kestävyysraporteissa. Tämän näkökulman ymmärtämiseksi tarkastelin metsäyhtiöiden kestävyysraportteja, joiden pohjalta toteutin teoriaohjaavan sisällön analyysin. Seuraavaksi käyn pohdintaa tutkimusprosessin eri vaiheista, tutkimuksen tuloksista pintapuolisesti ja yleistä pohdintaa tutkimusaiheesta. Oman ajattelun reflektointi toimii johdatuksena johtopäätöksille, jotka esittelen seuraavassa luvussa.

Teoriaohjaava sisällönanalyysi osoittautui toimivaksi tutkimusmenetelmäksi, sillä se mahdollisti raporttien sisällön suhteuttamisen olemassa olevaan kirjallisuuteen ja ilmastohallinnan käsitteisiin. Menetelmä paljasti erityisesti kielellisiä ja diskursiivisia piirteitä, joilla yritykset rakentavat kuvaa vastuullisuudestaan. Tutkimusmenetelmä ja aineisto ei kuitenkaan anna vastausta siihen, missä määrin globaali ilmastohallinta kykenee synnyttämään laaja-alaista sitoutumista tai kuinka vaikuttavia kohdeyritysten ilmastotoimet lopulta ovat. Analyysi ulottuu ensisijaisesti siihen, miten yritykset kiinnittyvät globaaliin ilmastohallintaa, ottamatta kuitenkaan kantaa ilmastotoimien vaikuttavuuteen.

Kohde yritysten valinta perustui huolelliseen harkintaan: tavoitteena oli valita suuria suomalaisia toimijoita, joilla on merkitystä myös globaalissa ilmastohallinnassa. Lopulliseksi toimialaksi valikoitui metsäteollisuus, sillä sen kansainvälinen painoarvo on merkittävä ja sillä on kiinteä yhteys ilmastomuutoksen hillintään ja luonnon monimuotoisuuteen. Tämä valinta osoittautui onnistuneeksi, sillä kestävyysraportit tarjosivat runsaasti havaintoja ja vahvistivat monia tutkimuskirjallisuudessa esitettyjä näkemyksiä globaalin ilmastohallinnan luonteesta, yritysten monimuotoisesta toimintaympäristöstä ja

vallankäytön monitasaisuudesta. Tutkimus vahvisti aikaisempaa tutkimusta, mutta toisaalta ei juurikaan tuottanut uutta täysin tietoa.

Tulokset ovat linjassa teorialuvussa esiteltyjen uuspluralististen valtanäkökulmien kanssa, jossa yritykset näyttäytyvät toimijoina, jotka hyödyntävät samanaikaisesti rakenteellista ja diskursiivista valtaa, ja siten kiinnittyvät globaaliin ilmastohallintaan. Tämä globaalin ilmastohallinnan kokonaisuus näyttäytyy aineiston kautta verkostomaisena ja hajautuneena, jossa yksittäiset toimijat joutuvat navigoimaan rinnakkaisten odotusten, sääntelykehysten ja sidosryhmäpaineiden välillä. Metsäyhtiöiden toiminta osoitti konkreettisesti, että globaalin ilmastohallinnan kenttä ei ole yhtenäinen, vaan rakentuu erilaisista foorumeista, aloitteista ja sääntelyjärjestelmistä, jotka kietoutuvat yhteen monimutkaiseksi kokonaisuudeksi.

Lopulta tutkielman tulokset asettuvat osaksi laajempaa kuvaa, jossa yritysten rooli globaalissa ilmastohallinnassa on samanaikaisesti välttämätön ja ristiriitainen. Metsäteollisuuden esimerkki osoittaa, että suuryritykset voivat toimia ratkaisevina ilmastotyön edistäjinä, mutta samalla ne voivat ylläpitää järjestelmiä, jotka hidastavat muutosta. Tämä kaksijakoisuus ei ole pelkästään toimialakohtainen ilmiö, vaan se heijastaa talouden ja ympäristön välisen suhteen perimmäistä jännitettä. Metsäteollisuudessa tämä jännite vielä korostuu, kun metsien rooli globaalissa hiilitasapainossa on erityisen tärkeä.

Nähtäväksi jää, kykeneekö laajeneva ja kansainvälistyvä ilmastohallinnan murros tuottamaan aidosti vaikuttavia tuloksia tilanteessa, jossa ilmastomuutoksen kiireellisyys korostaa välitöntä toimintaa. Erityisen kiinnostavaa myös on, miten globaalien arvoketjujen päästöjä onnistutaan vähentämään. Nykyinen sääntely-ympäristö rakentuu pitkälti sen varaan, että juuri tällä rintamalla saavutetaan merkittäviä edistysaskelia. Tässä kokonaisuudessa yrityksillä on merkittävä rooli, ja kestävyysraporteissa ilmenikin epäsuorien päästöjen kitkemistä kohtaan aktiivisuutta, mikä näkyi kunnianhimoisina tavoitteiden asetteluna ja arvoketjuun ulotettuina yhteistyön ehtoina.

Analyysivaiheeseen liittyi paljon tutkimuseettisiä kysymyksiä, joita käsittelin tutkimusprosessin aikana. Esimerkiksi aineiston käsittely ja niistä tehtävät johtopäätökset

edellyttivät omien valintojen ja tausta-ajatusten tunnistamista sekä kykyä arvioida niitä kriittisesti. Tämä tarkoitti avoimuutta sen suhteen, mikä on vaikuttanut tutkimusaiheen valintaan, mitä näkökulmia pidän merkityksellisinä ja millä tavoin oma kiinnostukseni ilmasto- ja vastuullisuuskysymyksiin voi heijastua tutkimukseen.

Tutkimuksen perustuessa julkisiin dokumentteihin, henkilötietojen suojaan tai suostumukseen liittyviä kysymyksiä ei ollut. Tämä ei kuitenkaan poistanut eettistä vastuuta, sillä myös dokumenttiaineistoa on käsiteltävä oikeudenmukaisesti ja noudattaen tieteellisiä käytäntöjä. Tutkielman aineistoon liittyi myös muita pohdittavia asioita: kestävyysraportit ovat luonteeltaan yritysten itse tuottamaa viestintää, mikä nostaa esiin kysymyksen niiden läpinäkyvyydestä ja todenmukaisuudesta. Tämä kysymys korostuu erityisesti tarkasteltujen metsäteollisuusyritysten kohdalla, sillä ne ovat toistuvasti ympäristöjärjestöjen ja median huomion kohteina esimerkiksi metsiin ja ympäristörikkomuksiin liittyvissä kiistoissa. Näiden ristiriitojen vuoksi pohdin ajoittain raporttien käytettävyyttä tutkimusaineistona, mutta päädyin siihen, että ne soveltuvat tutkimusasetelmaan.

Nämä pohdinnat olivat kuitenkin tutkimuksen tarkoituksen ja toteutuksen kannalta tärkeitä. Tiedostamalla kestävyysraporttien viestinnällisen näkökulman, pystyin rajaamaan tutkimuskysymysten asettelua aineistoon sopivaksi. Tämä yksinkertaisti tutkimusasetelmaa, tarkensi tavoitteita ja auttoi keskittymään olennaisiin kysymyksiin. Näin tutkimus pysyi erillään yrityksiin liittyvistä jännitteistä ja mahdollisti kestävyysraporttien tarkastelun objektiivisesti ilman ennakko-oletuksia.

Toisaalta tuloksien tarkastelussa on hyvä tiedostaa, että tutkimus on aikaan ja kontekstiin sidottua, ja toisenlaisilla aineisto- tai teoriavalinnoilla ilmiötä olisi ollut mahdollista jäsentää eri tavoin. Tässä tutkielmassa tehdyt ratkaisut heijastavat siten sekä tutkimushetken diskursseja että tutkimuksellisia valintoja. Tutkimusprosessin aikana tehdyt valinnat heijastuvat myös siihen, että tutkielman pohjalta tehtävät johtopäätökset rajoittuvat valittuihin näkökulmiin. Kestävyysraportit ovat laajoja kokonaisuuksia, ja myös niiden sisältöä olisi mahdollista tarkastella erilaisilla tulokulmilla.

On syytä huomioida, että ekologinen kestävyyskriisi ei ole ainoa kriisi, jonka kanssa globaalit suuryritykset joutuvat toimimaan. Imperialististen valtapyrkimysten vahvistuminen, demokratian heikkeneminen muun muassa Yhdysvalloissa ja Euroopassa, protektionismin nousu, sotien aiheuttama kilpavarustelu sekä velkaantuminen ja kestävyysvaje useissa valtioissa rapauttavat kansallisten hallintojen kykyä tuottaa julkisia palveluita ja ylläpitää vakautta. Tässä monikriisisessä toimintaympäristössä on merkittävä riski, että pitkäjänteinen ilmastotyö jää taka-alalle tai jopa, että jo sovituista ilmastotavoitteista ja toimenpiteistä aletaan vetäytyä. Tämä kehityskulku ei ole pelkkä uhkakuva, vaan se on jo osin käynnissä. Esimerkiksi Euroopan komission tuoreimmissa tavoiteohjelmissa on esitetty, että vastikään voimaan tullutta kestävyysraportointiuudistusta (CSRD) olisi tarkoitus keventää osana globaalia talouskampppailua, mikä osoittaa, että ilmastomuutoksen torjuntaa koskevat tavoitteet voivat jäädä toissijaisiksi muiden kriisien rinnalla.

Globaali ilmastohallinta elää murrosvaihetta, jossa useat päällekkäiset kriisit haastavat sitoutumista ilmastomuutoksen torjuntaan maailmanlaajuisesti. Tässä tilanteessa yritykset joutuvat tekemään valintoja: lähtevätkö ne jarruttamaan ilmastotoimia, sitoutuvatko nykyisiin kansainvälisiin viitekehyksiin vai ryhtyvätkö vaatimaan entistä kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa. Mikäli sitoutuminen alkaa rakoilla, globaali ilmastohallinta sellaisena kuin se nyt ymmärretään, voi joutua uudelleen määriteltäväksi. Tämä ei kuitenkaan olisi täysin poikkeuksellista, sillä lyhyen historiansa aikana globaali ilmastohallinta on jo useaan otteeseen muuttanut muotoaan ja sopeutunut uusiin poliittisiin ja taloudellisiin realiteetteihin.

Globaali ilmastohallinnan kyky tuottaa ilmaston kannalta myönteisiä tuloksia on edelleen avoin kysymys. Tutkielma tekee näitä hallinnan rakenteita näkyviksi Stora Enson, Metsä Groupin ja UPM:n kestävyysraporttien kautta, mutta niiden tarkastelu ei lopulta hälvennä epäilyjä eikä vähennä sitä taakkaa, jonka ilmastohallinnan aiemmat epäonnistumiset ovat jättäneet. Tulevat vuosikymmenet (2030, 2040 ja 2050) osoittavat, onnistuuko nykyinen järjestelmä tuottamaan toivottuja tuloksia laajalti sovituissa tavoiteaikatauluissa.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut kolmen suomalaisen metsäteollisuusyrityksen Metsä Groupin, Stora Enson ja UPM:n kiinnittymistä osaksi globaalissa ilmastohallintaa. Lähestymistapana on ollut teoriaohjaava sisällönanalyysi, jonka avulla yritysten kestävyysraportoinnista on tunnistettu globaaliin ilmastohallintaan liittyviä ilmentymisen muotoja. Lähtökohtana oli kaksi tutkimuskysymystä: 1) Miten metsäyhtiöt hyödyntävät vaikutusvaltaa ja yhteistyötä epäsuorissa ilmastotoimissaan? 2) Miten metsäyhtiöt kiinnittyvät osaksi globaalia ilmastohallintaa globaalien sitoumusten, aloitteiden, organisaatioiden ja sääntelykehysten kautta?

Tutkimus kytkeytyi ajankohtaiseen keskusteluun yritysten kasvavasta vallasta ja vastuusta ilmastomuutoksen hillinnässä (ks. Robert Falkner, 2012; Wright & Nyberg, 2017, 2024). sekä erityisesti epäsuorien päästöjen hallinnasta (ks. Hertwich & Wood, 2018, 2022; Vieira et al., 2024). Tutkimuksen aikana kootut havainnot jäsennettiin viiden alaosikon alle, joiden kautta hahmottui metsäteollisuusyritysten suhde globaaliin ilmastohallintaan.

Tutkimusprosessin kannalta oli tärkeää ymmärtää, että kestävyysraportointi toimii paitsi teknisenä raportointivälineenä myös keskeisenä vastuullisuusviestinnän muotona. Raportoinnin kautta metsäyhtiöt rakentavat kuvaa itsestään vastuullisina ilmastotyön edistäjinä. Tämä kuva ei kuitenkaan ole yksiselitteinen: syvällisempi analyysi osoittaa, että yritykset toimivat samanaikaisesti vastuunkantajina, sääntelyyn sopeutujina ja omien intressiensä edistäjinä. Niiden roolia ei siten voi ymmärtää pelkästään ilmastotyön edistäjinä tai jarruttajina, vaan monitasoisina toimijoina, joiden vaikutus syntyy jatkuvasta tasapainotellusta liiketoiminnan, sääntelyn ja yhteiskunnallisten odotusten välillä. Nämä havainnot asettuvat luontevasti osaksi aihetta koskevaa laajempaa keskustelua (ks. Grey, 2018; Weiss & Thakur, 2010; Weiss & Wilkinson, 2014).

Metsäyhtiöiden kestävyys strategioita tuli suhteuttaa myös toimintaympäristöön, jossa yrityksiä sitovat lukuisat oikeudelliset velvoitteet. Uudistuneet kestävyysraportointivaatimukset ovat laaja-alaisia ja sisältävät yksityiskohtaisia raportointivelvoitteita. Samalla

Pariisin ilmastopoliittinen sopimus on paitsi juridisesti sitova sopimus myös symbolinen ja institutionaalinen perusta, jonka ympärille globaali ilmastohallinta rakentuu (Bäckstrand ym., 2017). Kestävyysraporteissa tämä näkyi erityisesti siinä, että kansainväliset ilmastopoliittikan aikarajat heijastuivat yritysten tavoitteisiin, mikä samalla teki yritysten kestävyystyöstä samankaltaisesti jäsentyvää sekä helposti vertailtavaa.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen liittyen analyysi osoitti, että tarkastellut yritykset hyödyntävät vallan eri muotoja, mutta raporteista oli tunnistettavissa erityisesti epäsuora ja rakenteellinen vallankäyttö, mihin suurilla yrityksillä on tutkimuskirjallisuudessaakin tunnistettu olevan hyvät edellytykset (Barnett & Duvall, 2005; Ruggie, 2018). Scope 3 -päästöjen hallinta paljastaa, että metsäyhtiöt vaikuttavat arvoketjuihin erityisesti ehtojen ja vaatimusten kautta, joita ne asettavat toimittajilleen. Kyse ei ole vain päästölaskentaa koskevasta kysymyksestä, vaan laajemmasta tavasta muokata toimialan pelisääntöjä. Sertifikaatit, raportointivaatimukset ja vastuullisuusehdot voidaan tulkita vallankäytön välineiksi, joiden avulla yritykset määrittävät vastuullisuuden kriteerejä. Näin yritykset asemoituvat myös itse sääntöjen tuottajiksi.

Kestävyysraportit osoittivat, että tutkielman kohdeyritykset hyödynsivät näiden resursseja ja tietoa osana tiivistä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Yhteistyö sisälsi erityisesti tiedon ja resurssien vaihtoa sekä ympäristötavoitteiden yhteistä edistämistä. Yritykset muun muassa rahoittivat tutkimushankkeita, kehittivät uusia kestäviä innovaatioita yhteistyössä kumppaniyritysten kanssa, ja tarjosivat tukea arvoketjunsä toimijoille näiden ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Toinen tutkimuskysymyksen näkökulmasta yritysten sitoutuminen globaaliin ilmaston hallintaan rakentui myös vapaaehtoisten viitekehysten kautta. Tulokset osoittavat, että yritykset profiloituvat aktiivisesti kansainvälisten aloitteiden, kuten Science Based Targets ja The Climate Pledge, kautta edelläkävijöiksi. Kuitenkin samaan aikaan niiden vaikuttamistyö esimerkiksi EU-lainsäädäntöön näyttäytyy varovaisena ja riskienhallintakeskeisenä, jopa jarruttavana. Tämä ristiriita viittaa siihen, että vapaaehtoiset sitoumukset toimivat myös strategisina resursseina: niiden avulla voidaan vahvistaa julkisuuskuva,

vaikka konkreettisessa edunvalvonnassa painottuvat liiketoiminnan jatkuvuus ja kilpailukyky tiukkojen ilmastotavoitteiden sijaan.

Samalla yritykset eivät juurikaan tarkastelleet omaa asemaansa tai merkitystään osana laajempaa globaalia ilmastohallintaa, mikä jäi tutkimuksen näkökulmasta puutteeksi. Yritykset kyllä raportoivat harjoittavansa edunvalvontaa kohdemaissaan, mutta esimerkiksi näiden maiden ympäristöpolitiikan tukeminen ei tullut esiin. Tutkimuskirjallisuudessa tällainen toiminta olisi kuitenkin tunnistettu vaikuttavaksi, sillä suurina veronmaksajina ja työllistäjinä yritykset käyttävät merkittävää rakenteellista valtaa suhteessa kohdemaiden hallituksiin (Grey, 2018; Robert Falkner, 2012). Asettumalla näkyvästi poliittisten toimien tueksi yritykset voisivat osoittaa konkreettista tukea hallitusten ilmastopolitiikalle.

Tutkielman keskeinen kontribuutio onkin osoittaa, että metsäyhtiöt rakentavat ilmastohallinnassa kahta rinnakkaista strategiaa. Yhtäältä ne asemoivat itsensä edelläkävijöiksi vapaaehtoisten sitoumusten ja epäsuoran vallankäytön kautta, toisaalta ne pyrkivät rajaamaan sääntelyä ja turvaamaan liikkumavaraansa edunvalvonnan keinoin. Tämä jännite heijastaa ilmastokriisin laajempaa kontekstia, jossa yritykset sekä myötävaikuttavat kriisin syvenemiseen että profiloituvat ratkaisijoina (Wright & Nyberg, 2024). Näiden strategioiden välinen tasapaino määrittää, millainen on metsäyhtiöiden lopullinen kontribuutio osana globaalia ilmastohallintaa.

Sitoumuksiin liittyen yritysten välillä ilmeni eroja. Metsä Groupilla oli runsaasti kirjauksia kestävyysedistämisestä, mutta sen päästövähennystavoitteet eivät täyttäneet Science Based Targets -aloitteen 1,5 asteen kriteerejä, mikä voidaan nähdä merkittävänä puutteena. Myös raportoinnin laajuudessa ilmeni eroja: Stora Enso ei raportoinut lainkaan yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta tai lobbaustoiminnasta, vaikka se on kokoluokaltaan huomattavasti suurempi toimija kuin Metsä Group, joka esitti näihin teemoihin liittyviä yksityiskohtaisia kirjauksia.

Yritysten rooli globaalissa ilmastohallinnassa on kiistaton, ja kestävyysraportointiuudistus tekee sen yhä näkyvämmäksi vahvistamalla globaalia sääntelykehikkoa, jota on

pidetty hauraana ja epäyhtenäisenä (ks. Scherer & Palazzo, 2008, 414). Suuren kokonsa vuoksi metsäteollisuusyritysten päästövähennykset ovat absoluuttisesti merkittäviä, ja lisäksi niiden vaikutukset ulottuvat koko arvoketjuun. Kun suuret metsäteollisuusyritykset asettavat tiukempia päästövähennystavoitteita tai kestävyyskriteereitä, parhaimmillaan vaikutukset ulottuvat satoihin tai jopa tuhansiin alihankkijoihin ja yhteistyökumppaneihin eri puolilla maailmaa, mikä kasvattaa kokonaisvaikutusta entisestään.

On ilmeistä, että strategiset kestävyystavoitteet ilmentävät Moriokan ja kumppaneiden (2017) näkemystä siitä, että ympäristösääntelyä tukevien strategioiden taustalla vaikuttavat usein liiketaloudelliset intressit, kuten markkina-aseman vahvistaminen ja kilpailuedun tavoittelu. Tämä on ymmärrettävää, sillä yritykset toimivat useiden eri sidosryhmien odotusten ristipaineessa ja joutuvat tasapainottelemaan taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten tavoitteiden välillä (Wright & Nyberg, 2017, 2024). Luonnollisena jatkumona nousee pyrkimys löytää kestävyysteemoja, jotka tukevat yhtä aikaa sekä liiketoiminnan kehitystä että vastuullisuustyötä. Tutkielman yrityksillä tämä näkyi erityisesti liiketoimintaan kiinnittyvien kestävyysteemojen lobbaamisena.

Syventävän jatkotutkimuksen kannalta olisikin erityisen mielenkiintoista tarkastella suurten yritysten johdon näkemyksiä ja käsityksiä globaalista ilmastohallinnasta. Laadullinen haastattelututkimus tarjoaisi yrityksille mahdollisuuden tuoda esiin omia tulkintojaan ja kokemuksiaan, sekä avata sitä, kuinka tietoisia ne ovat globaalin hallinnan rakenteista, tavoitteista ja omasta roolistaan osana tätä kokonaisuutta. Tämänkaltaisen laadullinen tutkimus voisi myös kohdistua esimerkiksi yritysten arvoketjun toimijoihin.

Laajemmasta näkökulmasta tarkasteltuna on edelleen tarpeen tutkia globaalien aloitteiden ja globaalin ilmastohallinnan vaikuttavuutta. Vaikuttavuustutkimuksen tarve nousi myös esille lähdekirjallisuudessa, sillä globaali ilmastohallinta ei toistaiseksi ole pystynyt vastaamaan siihen kohdistuneisiin odotuksiin (UNEP, 2023). Erityisen tärkeää olisi selvittää, millainen rooli yrityksillä käytännössä on osana tätä kokonaisuutta. Nykyiset ilmastomuutoksen hillintätoimet rakentuvat yhä vahvemmin yritysten varaan, joten kysymys on kaikin tavoin ajankohtainen ja kriittinen.

8. LÄHDELUETTELO

- Aaltonen, K., Jaakko, K., & Tuomas, O. (2008). Stakeholder salience in global projects. *International Journal of Project Management*, 26(5), 509–516. <https://doi.org/10.1016/J.IJPROMAN.2008.05.004>
- Agle, B. R., Mitchell, R. K., & Sonnenfeld, J. A. (1999). Who matters to CEOs? An investigation of stakeholder attributes and salience, corporate performance, and CEO values. *Academy of Management Journal*, 42(5), 507–525. <https://doi.org/10.2307/256973>
- Akpınar, M., & Vincze, Z. (2016). The dynamics of coopetition: A stakeholder view of the German automotive industry. *Industrial Marketing Management*, 57, 53–63. <https://doi.org/10.1016/J.INDMARMAN.2016.05.006>
- Allen, F., Barbalau, A., Chavez, E., & Zeni, F. (2025). Leveraging the capabilities of multinational firms to address climate change: a finance perspective. *Journal of International Business Studies*, 1–20. <https://doi.org/10.1057/S41267-024-00748-W>
- Andersson, M., & Bartholdson, Ö. (2006). *Swedish Pulp in Brazil: The case of Veracel*. 81–124. <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-21864>
- Andrade, J. C. S., & Puppim de Oliveira, J. A. (2015). The Role of the Private Sector in Global Climate and Energy Governance. *J Bus Ethics* 130, 375–387.
- Andre, P., Boneva, T., Chopra, F., & Falk, A. (2024). Globally representative evidence on the actual and perceived support for climate action. *Nature Climate Change* 2024 14:3, 14(3), 253–259. <https://doi.org/10.1038/s41558-024-01925-3>
- Asmussen, C. G., Fosfuri, A., Larsen, M. M., & Santangelo, G. D. (2023). Corporate social responsibility in the global value chain: A bargaining perspective. *Journal of International Business Studies*, 54(7), 1175–1192. <https://doi.org/10.1057/S41267-023-00635-W>
- Awa, H. O., Etim, W., & Ogbonda, E. (2024). Stakeholders, stakeholder theory and Corporate Social Responsibility (CSR). *International Journal of Corporate Social Responsibility* 2024 9:1, 9(1), 1–14. <https://doi.org/10.1186/S40991-024-00094-Y>
- Aytac, U. (2023). Global political legitimacy and the structural power of capital. *Journal of Social Philosophy*, 54(4), 490–509. <https://doi.org/10.1111/JOSP.12464>
- Babic, M., Huijzer, J., Garcia-Bernardo, J., & Valeeva, D. (2022). How does business power operate? A framework for its working mechanisms. *Business and Politics*, 24(2), 133–150. <https://doi.org/10.1017/BAP.2021.19>
- Barnett, M. N., & Duvall, Raymond. (2005). *Power in global governance*. Cambridge University Press.
- Benvenuto, M., Aufiero, C., & Viola, C. (2023). A systematic literature review on the determinants of sustainability reporting systems. *Heliyon*, 9(4), e14893. <https://doi.org/10.1016/J.HELİYON.2023.E14893>
- Bhatt, Y., & Ghuman, K. (2022). Corporate environmental responsiveness: a bibliometric and content analysis. *Management Review Quarterly* 2022 73:3, 73(3), 1303–1350. <https://doi.org/10.1007/S11301-022-00275-8>
- Bodansky, D. (2012). *The Durban Platform: Issues and Options for a 2015 Agreement*. <https://papers.ssrn.com/abstract=2270336>

- Bogmans, C., Pescatori, A., & Prifti, E. (2024). The impact of climate policy on oil and gas investment: Evidence from firm-level data. *European Economic Review*, 165, 104750. <https://doi.org/10.1016/J.EUROECOREV.2024.104750>
- Boiral, O. (2013). Sustainability reports as simulacra? A counter-account of A and A+ GRI reports. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 26(7), 1036–1071. <https://doi.org/10.1108/AAAJ-04-2012-00998>
- Bolay, A. F., Bjørn, A., Patouillard, L., Weber, O., & Margni, M. (2024). What drives companies' progress on their emission reduction targets? *Journal of Cleaner Production*, 468, 143124. <https://doi.org/10.1016/J.JCLEPRO.2024.143124>
- Brown, L. W., Rasheed, A. A., & Bell, R. G. (2022). How and Why? A Review of Corporate Political Activity Predictors and Actions. *Group & Organization Management*, 47(2), 440–484. <https://doi.org/10.1177/10596011221085200>
- Burritt, R. L., & Schaltegger, S. (2010). Sustainability accounting and reporting: Fad or trend? *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 23(7), 829–846. <https://doi.org/10.1108/09513571011080144>
- Bäckstrand, K., Kuyper, J. W., Linnér, B. O., & Lövbrand, E. (2017). Non-state actors in global climate governance: from Copenhagen to Paris and beyond. *Environmental Politics*, 26(4), 561–579. <https://doi.org/10.1080/09644016.2017.1327485>
- Bäckstrand, K., & Lövbrand, E. (2015). Research Handbook on Climate Governance. *Research Handbook on Climate Governance*, 1–602. <https://doi.org/10.4337/9781783470600>
- Cattaneo, O., Gereffi, G., & Staritz, C. (2010). *Global value chains in a postcrisis world : a development perspective* (Vsk. 1). The World Bank. <http://documents.worldbank.org/curated/en/432691468332065846>
- Cenci, S., Burato, M., Rei, M., & Zollo, M. (2023). The alignment of companies' sustainability behavior and emissions with global climate targets. *Nature Communications*, 14(1), 1–14. <https://doi.org/10.1038/S41467-023-43116-2>
- Comyns, B. (2018). Climate change reporting and multinational companies: Insights from institutional theory and international business. *Accounting Forum*, 42(1), 65–77. <https://doi.org/10.1016/J.ACCFOR.2017.07.003>
- Coupland, C. (2006). Corporate social and environmental responsibility in web-based reports: Currency in the banking sector? *Critical Perspectives on Accounting*, 17(7), 865–881. <https://doi.org/10.1016/J.CPA.2005.01.001>
- Dalby, S. (2023). Climate change and security in the anthropocene. Teoksessa M. Trombetta (Toim.), *Handbook on climate change and international security* (ss. 96–109). Edward Elgar Publishing.
- De Marchi, V., & Gereffi, G. (2023). Using the global value chain framework to analyse and tackle global environmental crises. *Journal of Industrial and Business Economics*, 50(1), 149. <https://doi.org/10.1007/S40812-022-00253-X>
- Di Maria, E., De Marchi, V., & Spraul, K. (2019). Who benefits from university–industry collaboration for environmental sustainability? *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 20(6), 1022–1041. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-10-2018-0172>
- Emanuel, Kerry., & Inglis, Bob. (2018). *What we know about climate change* (Updated edition). The MIT Press. <https://doi.org/https://doi.org/10.7551/mitpress/11722.001.0001>

- Finkelstein, L. S. (1995). What Is Global Governance? *Global Governance*, 1(3), 367–372. https://www.jstor.org/stable/27800120?read-now=1&seq=3#page_scan_tab_contents
- Freeman, R. E. (2010). Strategic Management: A Stakeholder Approach. *Strategic Management: A Stakeholder Approach*, 1–276. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139192675>
- Frooman, J. (1999). Stakeholder influence strategies. *Academy of Management Review*, 24(2), 191–205. <https://doi.org/10.5465/AMR.1999.1893928>
- Fuchs, D. (2007). Business Power in Global Governance. *Business Power in Global Governance*. <https://doi.org/10.1515/9781685853716>
- Fuchs, D. (2013). Theorizing the Power of Global Companies. *The Handbook of Global Companies*, 77–95. <https://doi.org/10.1002/9781118326152.CH5>
- Fuchs, D., & Lederer, M. M. (2007). The Power of Business. *Business and Politics*, 9(3), 1–17. <https://doi.org/10.2202/1469-3569.1214>
- Gentile, G., & Gupta, J. (2025). Orchestrating the narrative: The role of fossil fuel companies in delaying the energy transition. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 212, 115359. <https://doi.org/10.1016/J.RSER.2025.115359>
- Gereffi, G., Humphrey, J., & Sturgeon, T. (2005). The governance of global value chains. *Review of International Political Economy*, 12, 78–104. <https://doi.org/10.1080/09692290500049805>
- Ghassim, F., & Pauli, M. (2024). Who on Earth Wants a World Government, What Kind, and Why? An International Survey Experiment. *International Studies Quarterly*, 68(3), 105. <https://doi.org/10.1093/ISQ/SQAE105>
- Grasso, M. (2019). Oily politics: A critical assessment of the oil and gas industry's contribution to climate change. *Energy Research & Social Science*, 50, 106–115. <https://doi.org/10.1016/J.ERSS.2018.11.017>
- Greenpeace. (2022). *Products of Nordic forest destruction end up on EU supermarket shelves*. <https://www.greenpeace.org/static/planet4-finland-stateless/2022/11/7da9b047-nordic-for-est-briefing-2022-11-04.pdf>
- Greenpeace. (2023). *Greenpeace activists at Metsä Group's pulp mill: Finnish forest industry must respect the limits of nature and climate - Greenpeace Suomi*. <https://www.greenpeace.org/finland/tiedotteet/metsat/greenpeace-activists-at-metsa-groups-pulp-mill-finnish-forest-industry-must-respect-the-limits-of-nature-and-climate>
- Grey, F. (2018). Corporate lobbying for environmental protection. *Journal of Environmental Economics and Management*, 90, 23–40. <https://doi.org/10.1016/J.JEEM.2018.03.008>
- Hahn, R., & Lülfs, R. (2014). Legitimizing Negative Aspects in GRI-Oriented Sustainability Reporting: A Qualitative Analysis of Corporate Disclosure Strategies. *Journal of Business Ethics*, 123(3), 401–420. <https://doi.org/10.1007/S10551-013-1801-4>
- Hakala, J. T. (2024). *Laadullisen tutkimuksen ABC : menetelmäopas opinnäytteen tekijälle*. Gaudeamus.
- Hale, T., & Held, D. (2011). *Handbook of Transnational Governance: institutions and innovations*. 412. <https://www.wiley.com/en-us/The+Handbook+of+Transnational+Governance%3A+Institutions+and+Innovations-p-9780745650616>

- Haque, S., & Islam, M. A. (2015). Stakeholder pressures on corporate climate change-related accountability and disclosures: Australian evidence. *Business and Politics*, 17(2), 355–390. <https://doi.org/10.1017/S1369525800001674>
- Hertwich, E. G., & Wood, R. (2018). The growing importance of scope 3 greenhouse gas emissions from industry. *Environmental Research Letters*, 13(10). <https://doi.org/10.1088/1748-9326/AAE19A>
- Hertwich, E. G., & Wood, R. (2022). Trends Show Companies Are Ready for Scope 3 Reporting with US Climate Disclosure Rule. *Environmental Research Letters*, 13(10). <https://doi.org/10.1088/1748-9326/AAE19A>
- Herweijer, C., Ranger, N., & Ward, R. E. T. (2009). Adaptation to climate change: Threats and opportunities for the insurance industry. *Geneva Papers on Risk and Insurance: Issues and Practice*, 34(3), 360–380. <https://doi.org/10.1057/GPP.2009.13>
- Hettler, M., & Graf-Vlachy, L. (2024). Corporate scope 3 carbon emission reporting as an enabler of supply chain decarbonization: A systematic review and comprehensive research agenda. *Business Strategy and the Environment*, 33(2), 263–282. <https://doi.org/10.1002/BSE.3486>
- Hoeben, A. D., Lautrup, M., Willig, J., García-Jácome, S. P., Jankovský, M., Toppinen, A., Vuletić, D., Peltoniemi, M., & Stern, T. (2025). Stakeholder views of adaptation measures to improve climate resilience: Case study evidence from European wood value chains. *Forest Policy and Economics*, 170, 103379. <https://doi.org/10.1016/J.FOR-POL.2024.103379>
- Holyoke, T. T. (2022). Neopluralism. *The Palgrave Encyclopedia of Interest Groups, Lobbying and Public Affairs*, 909–915. https://doi.org/10.1007/978-3-030-44556-0_87
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277–1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>
- Hu, Y., Zhang, Q., Hu, S., Xiao, G., Chen, X., Wang, J., Qi, Y., Zhang, L., & Han, L. (2022). Research progress and prospects of ecosystem carbon sequestration under climate change (1992–2022). *Ecological Indicators*, 145, 109656. <https://doi.org/10.1016/J.ECOLIND.2022.109656>
- Iazzi, A., Papa, A., Palladino, R., & Lamusta, S. (2025). Evaluating Companies' Impression Management Tactics in Mandatory Sustainability Reporting. *Business Strategy and the Environment*. <https://doi.org/10.1002/BSE.4326>
- Jang, J., Mcsparren, J., & Rashchupkina, Y. (2016). Global governance: present and future. *Palgrave Communications*, 2. <https://doi.org/10.1057/palcomms.2015.45>
- Jiang, S., & Li, J. (2020). Global climate governance in the new era: Potential of business actors and technological innovation. *Chinese Journal of Population, Resources and Environment*, 18(3), 165–171. <https://doi.org/10.1016/J.CJPRE.2021.04.023>
- Johnson, M. P., Rötzel, T. S., & Frank, B. (2023). Beyond conventional corporate responses to climate change towards deep decarbonization: a systematic literature review. *Management Review Quarterly* 2023 73:2, 73(2), 921–954. <https://doi.org/10.1007/S11301-023-00318-8>
- Johnsson, F., Karlsson, I., Rootzén, J., Ahlbäck, A., & Gustavsson, M. (2020). The framing of a sustainable development goals assessment in decarbonizing the construction industry – Avoiding “Greenwashing”. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 131, 110029. <https://doi.org/10.1016/J.RSER.2020.110029>

- Jönsson, C. (2013). The John Holmes Memorial Lecture: International Organizations at the Moving Public-Private Borderline. *Global Governance*, 19, 1–18. <https://doi.org/https://doi.org/10.5555/1075-2846-19.1.1>
- Kapeller, J., Gräbner-Radkowsch, C., & Hornykewycz, A. (2024). Corporate power and global value chains: current approaches for conceptualizing the power of multinationals. *Review of Evolutionary Political Economy*, 5(2), 371–397. <https://doi.org/10.1007/S43253-024-00121-5>
- Karim, A. E., Albitar, K., & Elmarzouky, M. (2021). A novel measure of corporate carbon emission disclosure, the effect of capital expenditures and corporate governance. *Journal of Environmental Management*, 290, 112581. <https://doi.org/10.1016/J.JEN-VMAN.2021.112581>
- Khuong, M. N., Truong an, N. K., & Thanh Hang, T. T. (2021). Stakeholders and Corporate Social Responsibility (CSR) programme as key sustainable development strategies to promote corporate reputation—evidence from vietnam. *Cogent Business & Management*, 8(1). <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.1917333>
- Kim, S., Koh, S., & Lee, B. (2025). The unseen carbon: Scope 3 emissions transform understanding of electricity generation in import-dependent nations. *iScience*, 28(2), 111725. <https://doi.org/10.1016/J.ISCI.2024.111725>
- Kleinheksel, A. J., Rockich-Winston, N., Tawfik, H., & Wyatt, T. R. (2020). Demystifying Content Analysis. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 84(1), 7113. <https://doi.org/10.5688/AJPE7113>
- Klenk, N. L., Larson, B. M. H., & Mcdermott, C. L. (2015). Adapting forest certification to climate change. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 6(2), 189–201. <https://doi.org/10.1002/WCC.329>
- Kosi, U., & Relard, P. (2024). Are firms (getting) ready for the corporate sustainability reporting directive? *Sustainability Nexus Forum 2024 32:1*, 32(1), 1–14. <https://doi.org/10.1007/S00550-024-00541-1>
- Kröger, M., & Nylund, J. E. (2012). The conflict over Veracel pulpwood plantations in Brazil - Application of Ethical Analysis. *Forest Policy and Economics*, 14(1), 74–82. <https://doi.org/10.1016/J.FORPOL.2011.07.018>
- Latip, M., Sharkawi, I., Mohamed, Z., & Kasron, N. (2022). The Impact of External Stakeholders' Pressures on the Intention to Adopt Environmental Management Practices and the Moderating Effects of Firm Size. *Journal of Small Business Strategy*, 32(3), 45–66. <https://doi.org/10.53703/001C.35342>
- Levy, D. L., & Kaplan, R. (2008). Corporate Social Responsibility and Theories of Global Governance: Strategic Contestation in Global Issue Arenas. *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility*. <https://doi.org/10.1093/OX-FORDHOB/9780199211593.003.0019>
- Lieberman, B., & Gordon, E. (2018). Climate Change in Human History: Prehistory to the Present. *Bloomsbury Academic*, 1–336.
- Lindgren, B. M., Lundman, B., & Graneheim, U. H. (2020). Abstraction and interpretation during the qualitative content analysis process. *International Journal of Nursing Studies*, 108, 103632. <https://doi.org/10.1016/J.IJNURSTU.2020.103632>

- Lynas, M., Houlton, B. Z., & Perry, S. (2021). Greater than 99% consensus on human caused climate change in the peer-reviewed scientific literature. *Environmental Research Letters*, 16(11). <https://doi.org/10.1088/1748-9326/AC2966>
- Lövbrand, E., Hjerpe, M., & Linnér, B. O. (2017). Making climate governance global: how UN climate summitry comes to matter in a complex climate regime. *Environmental Politics*, 26(4), 580–599. <https://doi.org/10.1080/09644016.2017.1319019>
- Mahajan, R., Lim, W. M., Sareen, M., Kumar, S., & Panwar, R. (2023). Stakeholder theory. *Journal of Business Research*, 166, 114104. <https://doi.org/10.1016/J.JBUSRES.2023.114104>
- Maslin, M. A., Lang, J., & Harvey, F. (2023). A short history of the successes and failures of the international climate change negotiations. *UCL Open Environment*, 5, e059. <https://doi.org/10.14324/111.444/UCLOE.000059>
- Mende, J. (2023). Business authority in global governance: Companies beyond public and private roles. *Journal of International Political Theory*, 19(2), 200–220. <https://doi.org/10.1177/17550882221116924>
- Mensah, D. A., Owusu, J., Boateng, P. A., Offei, B. B., Abdul-Rahim, A., & Mawutor, P. N. (2025). Analyzing the Impact of Global Business Policies on Climate Action: A Conceptual Review. *European Journal of Business and Management Research*, 10(3), 88–94. <https://doi.org/10.24018/EJBMR.2025.10.3.2628>
- Mitchell, R. K., Agle, B. R., & Wood, D. J. (1997). Toward a theory of stakeholder identification and salience: Defining the principle of who and what really counts. *Academy of Management Review*, 22(4), 853–886. <https://doi.org/10.5465/AMR.1997.9711022105>
- Montgomery, A. W., Lyon, T. P., & Barg, J. (2023). No End in Sight? A Greenwash Review and Research Agenda. *Organization & Environment*, 37(2), 221. <https://doi.org/10.1177/10860266231168905>
- Morioka, S. N., Bolis, I., Evans, S., & Carvalho, M. M. (2017). Transforming sustainability challenges into competitive advantage: Multiple case studies kaleidoscope converging into sustainable business models. *Journal of Cleaner Production*, 167, 723–738. <https://doi.org/10.1016/J.JCLEPRO.2017.08.118>
- Muslim, M. (2025). The Dilemma Between Shareholder Value and Long-term Business Sustainability. *Advances in Management & Financial Reporting*, 3(1), 15–29. <https://doi.org/10.60079/AMFR.V3I1.427>
- Metsä Group. (2024). *Annual report 2024*. Metsä Group. <https://www.metsagroup.com>
- Mähönen, J. (2020). Comprehensive Approach to Relevant and Reliable Reporting in Europe: A Dream Impossible? *Sustainability 2020, Vol. 12, Page 5277*, 12(13), 5277. <https://doi.org/10.3390/SU12135277>
- Möller, K., Nenonen, S., & Storbacka, K. (2020). Networks, ecosystems, fields, market systems? Making sense of the business environment. *Industrial Marketing Management*, 90, 380–399. <https://doi.org/10.1016/J.INDMARMAN.2020.07.013>
- Niskala, M., & Palmuaro, S. (2023). *Uudet kestävyysraportointivaatimukset : mitä ne tarkoittavat käytännössä?* Alma Talent.
- Nygaard, A. (2023). Is sustainable certification's ability to combat greenwashing trustworthy? *Frontiers in Sustainability*, 4, 1188069. <https://doi.org/10.3389/FRSUS.2023.1188069/BIBTEX>

- Obeng-Odoom, F. (2022). Editor's Introduction: Retheorizing Ecological Imperialism. *American Journal of Economics and Sociology*, 81(3), 417–441.
<https://doi.org/10.1111/AJES.12471>
- Oberthür, S., Hermwille, L., & Rayner, T. (2021). A sectoral perspective on global climate governance: Analytical foundation. *Earth System Governance*, 8, 100104.
<https://doi.org/10.1016/J.ESG.2021.100104>
- Okereke, C. (2007). An Exploration of Motivations, Drivers and Barriers to Carbon Management: The UK FTSE 100. *European Management Journal*, 25(6), 475–486.
<https://doi.org/10.1016/J.EMJ.2007.08.002>
- Ougaard, M. (2012). Introducing business and global governance. Teoksessa M. Ougaard & A. Leander (Toim.), *Business and Global Governance* (ss. 1–36). Taylor and Francis.
<https://doi.org/10.4324/9780203850268>
- Pattberg, P., Kaiser, C., Widerberg, O., & Stripple, J. (2022). 20 Years of global climate change governance research: taking stock and moving forward. *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics* 22:2, 22(2), 295–315.
<https://doi.org/10.1007/S10784-022-09568-5>
- Phillips, K. (2018). *Participation of Non-party Stakeholders under the UNFCCC Options for Future Engagement*. https://www.researchgate.net/publication/333610322_Participation_of_Non-party_Stakeholders_under_the_UNFCCC_Options_for_Future_Engagement
- Ponte, S., & Sturgeon, T. (2014). Explaining governance in global value chains: A modular theory-building effort. *Review of International Political Economy*, 21(1), 195–223.
<https://doi.org/10.1080/09692290.2013.809596>
- Privato, C., Johnson, M. P., & Busch, T. (2024). Raising the bar: What determines the ambition level of corporate climate targets? *Climatic Change*, 177(9), 1–24.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1007/S10584-024-03783-6>
- Przeworski, A., & Wallerstein, M. (1988). Structural Dependence of the State on Capital. *American Political Science Review*, 82(1), 11–29. <https://doi.org/10.2307/1958056>
- Psistaki, K., Tsantopoulos, G., & Paschalidou, A. K. (2024). An Overview of the Role of Forests in Climate Change Mitigation. *Sustainability* 2024, Vol. 16, Page 6089, 16(14), 6089.
<https://doi.org/10.3390/SU16146089>
- Puusa, A., Juuti, P., & Aaltio, I. (2020). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (Toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Raha, A., Hajdini, I., & Windsperger, J. (2021). A multilateral stakeholder salience approach: An extension of the stakeholder identification and salience framework. *Industrial Marketing Management*, 97, 1–9. <https://doi.org/10.1016/J.INDMARMAN.2021.06.008>
- Rametsteiner, E., & Simula, M. (2003). Forest certification—an instrument to promote sustainable forest management? *Journal of Environmental Management*, 67(1), 87–98.
[https://doi.org/10.1016/S0301-4797\(02\)00191-3](https://doi.org/10.1016/S0301-4797(02)00191-3)
- REDES. (2020). *Maquillaje verde de la multinacional finlandesa UPM - REDES - Amigos de la Tierra Uruguay*. REDES. <https://www.redes.org.uy/2020/02/27/maquillaje-verde-de-la-multinacional-finlandesa-upm/>

- Robert Falkner. (2012). Business and global climate governance: A neo-pluralist perspective. Teoksessa M. Ougaard & A. Leander (Toim.), *Business and Global Governance* (ss. 99–117). Taylor and Francis. <https://doi.org/10.4324/9780203850268>
- Roger, C., Jordana, J., Holesch, A., & Schmitt, L. (2022). Global Governance Research: Exploring Patterns of Growth, Diversity, and Inclusion. *Global Governance: A Review of Multilateralism and International Organizations*, 28(4), 486–508. <https://doi.org/10.1163/19426720-02804002>
- Rowley, T. J. (1997). Moving beyond dyadic ties: A network theory of stakeholder influences. *Academy of Management Review*, 22(4), 887–910. <https://doi.org/10.5465/AMR.1997.9711022107>
- Ruggie, J. G. (2018). Multinationals as global institution: Power, authority and relative autonomy. *Regulation & Governance*, 12(3), 317–333. <https://doi.org/10.1111/REGO.12154>
- Rusanen, K., Hujala, T., & Pykäläinen, J. (2024). Research approaches to sustainable forest-based value creation: A literature review. *Forest Policy and Economics*, 163, 103222. <https://doi.org/10.1016/J.FORPOL.2024.103222>
- Sandberg, M., & Holmlund, M. (2015). Impression management tactics in sustainability reporting. *Social Responsibility Journal*, 11(4), 677–689. <https://doi.org/10.1108/SRJ-12-2013-0152>
- Santos, C., Coelho, A., & Cancela, B. L. (2024). The impact of greenwashing on sustainability through green supply chain integration: the moderating role of information sharing. *Environment, Development and Sustainability*, 27(9), 21709–21736. <https://doi.org/https://doi.org/10.1007/S10668-024-05009-2>
- Scherer, A. G., & Palazzo, G. (2008). Globalization and Corporate Social Responsibility. Teoksessa *The Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility* (ss. 413–432). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/OXFORDHB/9780199211593.003.0018>
- Shrimali, G. (2022). Scope 3 Emissions: Measurement and Management. *The Journal of Impact and ESG Investing*, 3(1), 31–54. <https://doi.org/10.3905/JESG.2022.1.051>
- Silvola, H., Peill, E., Aspholm, I., & Kaisanlahti, T. (2024). *ESG ja kestävyysraportointi : yrittäjöhdon vastuu ja mahdollisuus*. ST-Akatemia.
- Sjåfjell, B., Johnston, A., Anker-Sørensen, L., & Millon, D. (2015). Shareholder primacy: the main barrier to sustainable companies. *Company Law and Sustainability*, 79–147. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107337978.005>
- Sneideriene, A., & Legenzova, R. (2025). Greenwashing prevention in environmental, social, and governance (ESG) disclosures: A bibliometric analysis. *Research in International Business and Finance*, 74, 102720. <https://doi.org/10.1016/J.RIBAF.2024.102720>
- Sotirov, M., Lovrić, N., & Jonsson, K. H. R. (2025). Readiness of forest corporations for adaptation to biodiversity protection goals (RECORD). *Zenodo, Version v1*. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.15016270>
- Stanišić, M., Lovrić, M., Nedeljković, J., Nonić, D., & Pezdevšek Malovrh, Š. (2021). Climate Change Governance in Forestry and Nature Conservation in Selected Forest Regions in Serbia: Stakeholders Classification and Collaboration. *Forests 2021, Vol. 12, Page 709*, 12(6), 709. <https://doi.org/10.3390/F12060709>
- Stenzel, A., & Waichman, I. (2023). Supply-chain data sharing for scope 3 emissions. *npj Climate Action 2023 2:1*, 2(1), 1–7. <https://doi.org/10.1038/s44168-023-00032-x>

- Stora Enso. (2024). *Annual report 2024*. Stora Enso Oyj. <https://www.storaenso.com>
- Strange, S. (1996). The Retreat of the State: The Diffusion of Power in the World Economy. *The Retreat of the State*. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511559143>
- Sulemana, I., Cheng, L., Agyemang, A. O., Osei, A., & Nagriwum, T. M. (2025). Stakeholders and sustainability disclosure: Evidence from an emerging market. *Sustainable Futures*, 9, 100445. <https://doi.org/10.1016/J.SFTR.2025.100445>
- Thanopoulos, J. (2014). *Global business and corporate governance: environment, structure, and challenges* (First edition). Business Expert Press.
- Toenshoff, C. L. (2025). Collective irresponsibility: corporate reputations and the role of associations in lobbying. *Business and Politics*. <https://doi.org/10.1017/BAP.2025.14>
- Tollefson, J. (2025). Earth shattered heat records in 2023 and 2024: is global warming speeding up? *Nature*, 637(8046), 523–524. <https://doi.org/10.1038/D41586-024-04242-Z>
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2024). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos). Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Turzo, T., Marzi, G., Favino, C., & Terzani, S. (2022). Non-financial reporting research and practice: Lessons from the last decade. *Journal of Cleaner Production*, 345, 131154. <https://doi.org/10.1016/J.JCLEPRO.2022.131154>
- UNEP. (2023). Emissions Gap Report; Broken Record. *United Nations Environment Programme*. <https://doi.org/10.59117/20.500.11822/43922>
- UPM. (2024). *Annual report 2024*. UPM-Kymmene Corporation. <https://www.upm.com/annualreport>
- Van der Mark, M. (2019). *UPM's Paso de los Toros mill poses financial and reputational risks* | *Environmental Paper Network*. <https://environmentalpaper.org/2019/06/upms-paso-de-los-toros-mill-poses-financial-and-reputational-risks/?utm>
- Victor, D. G. (2011). *Global Warming Gridlock : Creating More Effective Strategies for Protecting the Planet* (1st ed). Cambridge University Press.
- Vieira, L. C., Longo, M., & Mura, M. (2024). Impact pathways: the hidden challenges of Scope 3 emissions measurement and management. *International Journal of Operations and Production Management*, 44(13), 326–334. <https://doi.org/https://doi.org/10.1108/IJOPM-01-2024-0049>
- Vuong, T. K., & Bui, H. M. (2023). The role of corporate social responsibility activities in employees' perception of brand reputation and brand equity. *Case Studies in Chemical and Environmental Engineering*, 7, 100313. <https://doi.org/10.1016/J.CSCEE.2023.100313>
- Wang, D., & Fang, Y. (2024). Global climate governance inequality unveiled through dynamic influence assessment. *npj Climate Action* 2024 3:1, 3(1), 1–16. <https://doi.org/10.1038/s44168-024-00159-5>
- Ware, J., & Pearce, O. (2024). *Counting the Cost 2024 A year of climate breakdown*. <https://coilink.org/20.500.12592/m3p1pi9>
- Weber, J., & Marley, K. A. (2012). In Search of Stakeholder Salience: Exploring Corporate Social and Sustainability Reports. *Business and Society*, 51(4), 626–649. <https://doi.org/10.1177/0007650309353061>

- Weber, M. (1978). *Economy and Society. An Outline of Interpretative Sociology*. Berkeley: *Economy and Society. An Outline of Interpretative Sociology*. Berkeley: , 212–221, 240–245. <https://sociologiac.net/2023/10/22/economy-and-society-max-weber/>
- Weder, F., Karmasin, M., Krainer, L., & Voci, D. (2021). Sustainability Communication as Critical Perspective in Media and Communication Studies—an Introduction. *The Sustainability Communication Reader: A Reflective Compendium*, 1–12. https://doi.org/10.1007/978-3-658-31883-3_1
- Weiss, T. G., & Thakur, R. (2010). *Global Governance and the UN: An Unfinished Journey*. Teoksessa *Indiana University Press*. Indiana University Press. <https://doi.org/10.2307/J.CTT16GZNRF>
- Weiss, T. G., & Wilkinson, R. (2014). Rethinking Global Governance? Complexity, Authority, Power, Change. *International Studies Quarterly*, 58, 207–215. <https://www.jstor.org/stable/24017859>
- Widerberg, O., & Pattberg, P. (2015). International Cooperative Initiatives in Global Climate Governance: Raising the Ambition Level or Delegitimizing the UNFCCC? *Global Policy*, 6(1), 45–56. <https://doi.org/10.1111/1758-5899.12184>
- Wójcik-Jurkiewicz, M., & Ballentine, R. (2024). Scope 3: what question are we trying to answer? *Frontiers in Sustainable Energy Policy*, 3, 1378390. <https://doi.org/10.3389/FSUEP.2024.1378390>
- Wood, B., Baker, P., & Sacks, G. (2021). Conceptualising the Commercial Determinants of Health Using a Power Lens: A Review and Synthesis of Existing Frameworks. *International Journal of Health Policy and Management*, 11(8), 1251. <https://doi.org/10.34172/IJHPM.2021.05>
- Wright, C., & Nyberg, D. (2017). An inconvenient truth: How organizations translate climate change into business as usual. *Academy of Management Journal*, 60(5), 1633–1661. <https://doi.org/10.5465/AMJ.2015.0718>
- Wright, C., & Nyberg, D. (2024). Corporations and climate change: An overview. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 15(6), e919. <https://doi.org/10.1002/WCC.919>
- Yang, X., Smith, T. M., Prado, A. M., & Yang, Y. (2025). Net-zero greenhouse gas mitigation potential across multi-tier supply chains. *Communications Earth and Environment*, 6(1), 1–12. <https://doi.org/https://doi.org/10.1038/S43247-025-02173-9>
- Yhdistyneet Kansakunnat. (1995). *Leading insurance companies make an environmental pledge | Meeting coverage and press releases*. <https://press.un.org/en/1995/19951124.he919.html>
- Yhdistyneet Kansakunnat. (2025). *History of the Opinion – United Nations Environment Programme – Financing Initiative*. <https://www.unepfi.org/about/unep-fi-statement/history-of-the-statement/?utm>
- Zhang, W., Zhou, T., Ye, W., Zhang, T., Zhang, L., Wolski, P., Risbey, J., Wang, Z., Min, S.-K., Ramsay, H., Brody, M., Grimm, A., Clark, R., Ren, K., Jiang, J., Chen, X., Fu, S., Li, L., Tang, S., & Hu, S. (2025). A Year Marked by Extreme Precipitation and Floods: Weather and Climate Extremes in 2024. *Advances in Atmospheric Sciences* 2025, 1–19. <https://doi.org/10.1007/S00376-025-4540-4>
- Ziemann, A. (2011). Communication Theory and Sustainability Discourse. *Sustainability Communication*, 89–96. https://doi.org/10.1007/978-94-007-1697-1_8

- Zimmer, S. (2021). *Stakeholder Theory and Analysis* |. EBSCO Research. <https://www.ebsco.com/research-starters/business-and-management/stakeholder-theory-and-analysis>
- Zürn, M. (2018). A theory of global governance: Authority, legitimacy, and contestation. Teoksessa *A Theory of Global Governance: Authority, Legitimacy, and Contestation*. National Academies Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198819974.001.0001>